

Jesús - Chinantec, Ozumacín

Marcos

Ju'hmëé' kih' Jesús he' ga'sii' Marcos

Ma' kwa' Jwaa' juu' jee' la' hwa' kii'
(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

1.1

Jee' la' ma'løø' ju'hmëé' kih' Jesucristo Joo' Dio,

lä'koø' ga'jä' Isaía hi' ga'ngëé' juu' kih' Dio:

Cheen' jaa' hi' dsa' kwa' juu' kin'. Hi' he' dsoo' ta' cha' neh' mah' mi'lluy' jwë' kyah'. 1.3

Kii' nuuh' koø' lle' he' hlëeh' hwa' kii' jee' sa' kwa' ni' miih': "Mi'llu' hnäh' jwë' kih' Dsa' jøø' jnän', mi'lluu' hnäh' hñaah' mah' jäy' ko'dsoo' jwë'", ga'jäyh'.

1.4

Ma' choo' Jwaa' jmi' koø' hwa' kii' jee' sa' kwa' ni' miih'. Ga'kway' juu' he' saa' dsa' jmi' hi' ga'hleëyh' dsa' mah' wa' dsa' jeeyh' kyaah' Dio mah' koø' Dio dsë' kih' dso' kye' kiyh'.

Jwëé' dsa' ga'lla'nää' jee' ma' cheh' Jwaa'. Ga'lla'nää' hi' chaa' jee' jwi' mäh' he' na' hee' hwa' Judea hi' lä'jä' hi' chaa' Jerusalén ka'läh'. Lä'jëé' dsa' he' ma' mi'jnäy' he' hliih' he' ma' jmeey' hi' ga'chaa' Jwaa' jmi' dsa' he' cha' jmi' Jordán.

1.6

Hmiih' kih' Jwaa' ma' la' kyaah' jnu' camey' hi' ma' hä' loo' tuyh'. Ma' kuyh' iih' hi' ma' hiyh' jmi' tah' he' ma' cha' moh'.

Juu' lä'la' ma' kway', ma' jäyh':

1.8—Këé' ga' jä' jaa' hi' jøø' ga' lä'koh' ga' jnä'. Hi' ni' sa' tē'dsëen' chiihn' mah' llen' loo' he' hä' tiy'.

Ma'ra' ju'dsoo' chaa' hnäh' jmi' kyaah' jmi' ba', pero hi' jä' këé' ga' ki' jnä', hi' he' chaa' hnäh' jmi' kyaah' Jmi'le' Na'jngii'.

Jwaa' ga'chaa' Jesús jmi'

(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

1.9

Ga'lloo' koø' jmi' ya'hëé' Jesús koø' jwi' he' chee' Nazaret he' na' hee' hwa' Galilea, ngooy' mah' ga'choo' Jwaa' jmi' kiyh' cha' jmi' Jordán.

Ma' ya'hëé' Jesús cha' jmi', lä'chah' ja' ga'jëéy' ga'na' gyuu', ga'jyoo' Jmi'le' Na'jngii' né' kiyh' laa' lä'koø' jaa' juu'.

Hi' ga'länuuh' koø' juu' he' ja' gyuu', he' ma' jäh':

—Hne' laah' gyuu' kyaan' hi' hnaan'. Peer' chaa' llu' kyaah' hne'.

Ga'ka' hi'sa'llu' dsë' Jesús

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

1.12

Lä'chah' ja', ga'jøø' Jmi'le' Na'jngii' kih' Jesús ta' hwa' kii'.

Jee' ja' ga'jäy' to'loo' jmi' jee' chaa' jah' hää' mah' ga'ka' Tana' dsë' Jesús. Hi' ga'lla'nää' ángele hi'

ma' jmee⁺ ta' he' kih' Jesús.

Ga'løø' Jesús kway⁻ juu' hwa' Galilea

(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)

1.14

Ma-ngëë' ma⁻taah⁻ dsa⁻ Jwaa⁻ neh⁻ne', ngaah' Jesús ta⁺ hwa' Galilea na'kway⁻ ju'hmëë' lä⁺koo⁻ jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁻hih⁺ kih'.

Ga⁺jäyh' lä⁻la⁻:

—Ma⁻dsëë' jmi⁺, he⁻ tøøhn' na' he⁻ jää⁺ Dio dsa⁻ lä⁻hih⁺ kih'. Jëeh' hnäh' kih' Dio mah' hëeh' hnäh' ju'hmëë' kiyh'.

Ga⁺tëeh' Jesús kyeë' dsa⁻ hi⁻ ma' jwä⁻ hma⁺

(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)

1.16

Jee' hää' Jesús jwë' ngoo' ta⁺ cha' hoo' jmi⁻juuh⁻ he⁻ hla⁻ hwa' Galilea, jee' ja⁻ ga⁺jëëy' Simón Pee' kyaah' Andre' øøyh⁻, ma' tääyh' jwäy⁻ hma⁺, jëeh' he⁻ ja⁻ ba' ma' la' ta' kiyh'.

Mah' ga⁺jäh' Jesús siiyh⁻:

—Ya⁻nääh' hnäh' kyaah' jnä' mah' mi⁺tëën' hnäh' ha⁻ lä⁺ jmeeh' hnäh' mah' leeh⁺ hnäh' dsa⁻, lla⁻ he⁻ ma' leeh⁺ hnäh' hmooh⁻.

1.18

Lä⁺chah' ja⁻ ga⁻kyey⁻ sa⁻hma' kiyh' mah' ga⁻nääy' kyaah' Jesús.

1.19

Ma-ngëë' gyih' kō⁻niih⁻, ga⁺jëëy' Jacobo kyaah' Jwaa⁻ joo' Zebedeo ma' tääyh' neh⁺ na' moo', ma' hmiiy⁻ sa⁻hma' kiyh'.

Jesús ga⁺tëë' kiyh' hi⁺ chah' ba' ga⁺jmeey' kō⁻jøh' kyaayh'. Ga⁺jä' ba' Zebedeo jmi⁺ neh⁺ na' moo' kyaah' lä⁺jëë' hi⁻ ma' jmee⁺ ta' kiyh'.

Ga⁻lleë⁻ Jesús jaa⁻ jmi⁻lle' hliih' kih' jaa⁻ dsa⁻

(Lc. 4:31-37)

1.21

Ga⁻lla⁻nääy' jwi⁻ Capernaum jmi⁺ ja⁻. Hi⁺ ma' ga⁺të' jmi⁺ he⁻ teeh⁻ dsa⁻ dsë' ga⁺he' Jesús neh⁺ gwah⁺ mäh⁻, hi⁻ ga⁻løøy' hlëëyh⁻ dsa⁻.

Peer⁺ ma' dsaa⁻ dsëy' ma' nuuy⁻ nuuh⁻ kih' Jesús. Jëeh' ma' hlëëyh⁻ dsa⁻ lä⁺koh' jaa⁻ hi⁻ jmee⁺ hih⁺ ba', ja⁻ lä⁺koh' ma' jmee⁺ ta⁻jwoh' kyaa⁺ ley.

Neh⁺ gwah⁺ ja⁻, ma' hää' jaa⁻ dsa⁻ nuuh⁻, hi⁻ ma' kye⁻ jmi⁻lle' hliih'. Ga⁻hlëëyh' kō⁻ki⁻gaa⁻, ga⁺jäyh⁺:

—Ta⁺ kaah⁺ jnääh', Jesús dsa⁻ Nazaret. ¿Che' ma⁻neh' mah' mi⁺llaah' jnääh'? Kyuun⁺ ba' hne⁻. Hne⁻ ba' he' hi⁻ na⁻jngëë' kyaa⁺ Dio.

1.25

Ga⁻juuh' Jesús kih' jmi⁻lle' hliih' he', ga⁻siiyh⁻:

—Ta⁻ tooh' miih', go⁻hëë' jee' hääh' kih' dsa⁻ nuuh⁻ na⁻.

1.26

He⁻ja⁻ ga⁺gwa' ga⁺gyaa' dsa⁻ nuuh⁻ he' ga⁺jmeey' jmi⁻lle' hliih' kiyh', ga⁺hooyh' kō⁻ki⁻gaa⁻, ja⁻ga⁺ ya⁺hëëy'.

Lä'jēē dsa ma' tääh' jēē dsaḥ, ga'ngiyy' juu' kih' dsa'kyaayh', ga'jäyh':

—Hee ba' juu' na? Hmēē ba' la' juu' na. Peer beē juu' kiyh', lä'kye jmi'le' hliih' jmeey' hih' kih' mah' nuuh' kiyh'.

1.28

Chah' ba' ga'lä'cha' juu' kih' Jesús lä'kaa' hwa' Galilea.

Ga'mi'hlää' Jesús ma'choo' Simón Pee'

(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)

1.29

Ma' ya'hēē' Jesús neh' gwah' mäh, ngooy' kyaah' Jacobo kyaah' Jwaa' cha'neh' kih' Simón kyaah' Andre' øøyh'.

Ma'choo' Simón ma' kya' dsaah' llii', he'ja' ga'jmeey' juu' kih' Jesús.

Ngoo' Jesús jee' kyaay', ga'sooyh' goo' dsa'mē' he' ga'chaayh' hi' lä'chah' ja' ya'hii' llii' kiyh' hi' ga'løoy' jmeey' ta'he' kih' lä'jēē.

Ga'mi'hlää' Jesús jwēē' hi' dsaah'

(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

1.32

Ta' ga'hloo' ja', lä' ma' ga'hmää' hyoo, na'nää' jwēē' dsa' na'jäā' dsa'dsaah' cha'nē' Jesús hi' lä'ja' na'jäāy' hi' ma' kye' jmi'le' hliih'.

Jwēē' dsa' chaa' jee' jwii' ja' na'nää', ga'kayh' go'te' ho'hne'.

Ga'mi'hlää' Jesús jwēē' dsa' hi' ma' dsaah' kyaah' na'ku' na'ngii' dsoo'. Hi' ga'hwēēy' jwēē' jmi'le' hliih' hi' ma' jäā' dsa'. Sa' ga'kwa' Jesús jwē' ma' hlēeh' jmi'le' hliih', kih' he' kyuu' bih' Jesús.

Ga'kwa' Jesús juu' neh' gwah' mäh

(Lc. 4:42-44)

1.35

Tiih' go'te', hwē' ga' lä'ja', ya'hēē' Jesús jwii' jee' ma' gyay' ja', ngooy' koo' moh' jee' sa' chaa' dsa' na'ngiyy' kiyh' kih' Dio.

He'ja' ngoo' Simón kyaah' dsa'kyaayh' na'hnääh' Jesús.

Ma' ga'jnääyh' Jesús, ga'siiyh':

—Jwēē' dsa' tääh' hnaah' hne' jee' oo'.

1.38

He'ja' ga'jäh' Jesús:

—Man' ta' jee' jyoh' jwii' lä'kaa' jäh' la', na'kan' juu' la' ka'läh'. Jēē', kih' he' la' ba' ja' ma'jan'.

1.39

Ma'ja' ga'ngēē' Jesús lä'kaa' hwa' Galilea, ma' kway' juu' neh' gwah' kih' dsa' judiu' hi' ma' hwēēy' jmi'le' hliih' kih' dsa'.

Ga'mi'hlää' Jesús jaa' hi' ma' dsaah' hmih' høø'

(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

1.40

Jaa' dsa'nuuh' hi' ma' dsaah' hmih' høø' ga'mi'jēey' Jesús, ga'juuyh' jnēy' cha'nē' Jesús, ga'chuuy'

kyaaḥ:

—Cher'mah' le', leh' ba' hne' cheh' dsoo' he' mi'sah' jnä' —ga'jäyh'.

1.41

Peer' ga'lä'nih' dsé' Jesús kih' dsa' he', ga'kyey' gooy' në' kiyh', mah' ga'jäyh':

—Le' ba'. Wa' dsa'che' dsoo' he' mi'sah' hne'.

1.42

Lä'chah' ma' ga'hlëeh' Jesús ja', ga'ääh' go'te' hmih' høø' ja'.

Jää' ja' ga'hiyh' juu' kih' dsa' he', ga'taayh' cha'miih' juu'.

Ga'jäyh' siiyh':

—Jëe' da', ta' jwi' ni' jaa' dsa' he' ma'hlaah'. Gwa' go'häh' hñaah' kih' jmi'dsa' ba'. Kyë' miih' he' kwëeh' hnih' mah' mi'lluuy' hne' lä'koh' lle' ley kih' Moisé. Lä'ja' go'jmeé' mah' lä'ney' ma'jä' kyah'.

1.45

Hi' ngoo' dsa'nüuh' he'. Chah' ba' ga'løøy' jmeey' juu' ha' lä' ga'la' kiyh'. Kih' he'ja', mo'so' ga'la' ma' dsoo' Jesús jnä'hä' jyoh' jwi', jëh' ma' dsa'kuh' jwëë' dsa'. Ta' jee' sa' chaa' dsa' ba' ma'ngëy'. Pero ma'ra' he' ga'lla'nää' ba' dsa' chaa' ta' jee' jyoh' ma'hnaayh'.

Ga'mi'hlää' Jesús jaa' hi' sa' liih' goo' tii'

(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

2.1

Ga'hya' ga' miih' jmi' ja' ga' ga'llaah' Jesús ka'läh' jwi' Capernaum hi' ga'nuu' dsa' gyay' cha'neh'.

Lä'chah' ja' ga'kuh' jwëë' jwërte dsa' mah' ga'kayh' cha'neh' lä'jiih' sa' ga'lä'joo' ho'hne' jee' ma' dsa'taayh' hi' ga'løø' Jesús kwa' juu'.

Hor' ja' ga'lla'nää' kyee' dsa' jaa' jaa' hi' dsaah' hi' sa' liih' goo' tii'.

Sa' ga'la' ma' dsa'näay' chuh' kih' Jesús, kih' he' ma'na'kah' dsa'. He'ja' ga'wii' dsa' he' gyüuh' hne' ja', mah' ga'jniyh' miih' ka'luu' hne' jee' gya' Jesús. Ta' jwë' ja', ga'jñaa'y' dsa'dsaah' he' lä' ma'kyaa'y' ja' në' jii' kiyh'.

Ma' ga'jëe' Jesús ha' lä'koø' dsoo' dsé' lä'jëe' dsa' he', ga'jäyh' siiyh' dsa'dsaah':

—Gyüü' kyaan', ma'na'che' ba' dso'kye' kyah'.

2.6

Jee' ja' ma' tääh' ta'jwoh' kyaa' ley. Hi' he' ga'jmeé' huü'dsë':

“¿He'la' hlëeh' lä'na' dsa'nüuh' na'? He' mi'kwayh' Dio ba' na'. Jaa' Dio ba' lih' che' dso'kye' kih' dsa'.”

Pero chah' ba' ga'lä'kyüuh' Jesús huü'dsë' he' ma' jmeé' dsa' he', he'ja' ga'jäyh':

2.9—¿He'la' jmeeh' hnäh' huü'dsë' lä'na'?

¿Hee' ga' na' sa' jwëëh', laah' hnäh'? ¿Che' he' chiih' jne' jaa' hi' dsaah': “Ma'na'che' dso'kye' kyah'”, o he' chiih' jnih': “Noo' kii' jii' kyah', mah' gwaah'”?

He'ja' jmeen' he' jwëëh' ga' mah' lä'ngëeh' hnäh', Hi' ga'lëë'ngo' la' ba' na'ngë' jwë' jmi'gyüü' la' mah' chey' dso'kye' kih' dsa'.

Ja' ga' ga'jäyh' Jesús siih' hi' sa' liih' goo' tii' he':

2.11

—Jnä' jwahn' noo', kii' jii' kyah', gwaah' cha'neh' kyah'.

2.12

He'ja' chah' ba' ga'noo' dsa' he' cha'në' lä'jëe' dsa', ngaayh' kyaa'h' jii' kiyh'. Peer' ga'lä'dsaa' dsé' dsa' ma' jëey' ngaah' dsa'dsaah' he'. He'ja' ga'jmeey' juuh' kih' Dio, ga'jäyh':

—Ni' koø' hä' sa' ma'jëe' jne' lä'na'.

Jesús ga⁺tëëy⁺ kih⁺ Leví

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

2.13

Ma⁻ngëë⁺ he⁻ ja⁻, ngoo⁺ Jesús ka⁻läh⁺ cha⁻hoo⁺ jmi⁻juuh⁻ he⁻ hla⁻ hwa⁺ Galilea. Jee⁺ ja⁻ ga⁻lla⁻nää⁺ jwëë⁺ dsa⁻ jee⁺ ma⁺ cheyh⁺, hi⁺ ga⁻løøy⁺ hlëëy⁻ dsa⁻ ka⁻läh⁺.

Jee⁺ ngëy⁺ cha⁻hoo⁺ jmi⁻juuh⁻ ja⁻, ga⁻jëëy⁺ Leví joo⁺ Alfeo, hi⁻ ma⁺ gya⁺ në⁻ta⁻ kih⁺ kooy⁺ ku⁺sih⁻. Mah⁺ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

—Ñā⁻ wa⁺ jmeen⁺ kō⁻jøh⁺.

He⁻ja⁻ ga⁻nooy⁻ ga⁻jmeey⁺ kō⁻jøh⁺ kyaah⁺ Jesús.

2.15

Ma⁻ngëë⁺ he⁻ ja⁻, ma⁺ gya⁺ Jesús cha⁻neh⁻ kih⁺ Leví, ma⁺ kuyh⁻ kyaah⁺ discípulo kyaay⁺ hi⁺ kyaah⁺ jwëë⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ koo⁺ ku⁺sih⁻ hi⁺ jñah⁺ dsa⁻ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻. Jëeh⁺ jwëë⁺ hi⁻ he⁺ ma⁺ ga⁻nää⁺ kyaah⁺ Jesús, he⁻ja⁻ ba⁺ ma⁺ tääyh⁺ jee⁺ ja⁻.

Hi⁺ ma⁺ jëë⁺ fariseo kyaah⁺ ta⁻jwoh⁺ kyaah⁺ ley he⁻ ma⁺ kuh⁻ Jesús kō⁻jøh⁺ kyaah⁺ dsa⁻ he⁺, he⁻ja⁻ ga⁻ngiiy⁺ juu⁺ kih⁺ discípulo kyaay⁺:

—¿Ha⁻ lä⁺ la⁺ juu⁺ ja⁻? ¿He⁻la⁺ kuh⁻hih⁻ ta⁻jwoh⁺ kyaah⁺ hnäh⁺ kyaah⁺ hi⁻ koo⁺ ku⁺sih⁻ na⁻, hi⁺ lä⁺ja⁻ kyaah⁺ jñah⁺ dsa⁻ wa⁺ hi⁻ cha⁻ hi⁻?

2.17

Ga⁻nuu⁺ Jesús he⁻ ga⁻jäyh⁺, he⁻ja⁻ ga⁻jëeh⁻ Jesús juu⁺ kiyh⁺:

—Sa⁺ jmee⁺ bii⁺ tē⁻mē⁻ kih⁺ hi⁻ lluu⁺, kih⁺ dsa⁻dsaah⁺ ba⁺ jmee⁺ bii⁺. Sa⁺ ma⁺ jan⁻ kih⁺ hi⁻ lluu⁺, ma⁺ jan⁻ kih⁺ hi⁻ cha⁻ dso⁻kye⁻ kih⁺ ba⁺.

Ga⁻ngii⁺ dsa⁻ juu⁺, he⁻la⁺ sa⁺ tu⁻ discípulo kō⁻hwëë⁺ he⁻ kuh⁻hiyh⁻

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

2.18

Koo⁺ hä⁺ lä⁺ ma⁺ tääh⁺ dsa⁻ kyaah⁺ Jwaa⁺ sa⁺ ma⁺ kuh⁻hiyh⁻, ma⁺ ngiiy⁺ kiyh⁺ kih⁺ Dio hi⁺ lä⁺ja⁻ ma⁺ jmee⁺ dsa⁻ kyaah⁺ fariseo ka⁻läh⁺. He⁻ja⁻ kō⁻llaa⁺ dsa⁻ na⁻ngii⁺ juu⁺ kih⁺ Jesús:

—¿He⁻la⁺ ma⁻lä⁺ dsa⁻ kyaah⁺ Jwaa⁺ kyaah⁺ dsa⁻ kyaah⁺ fariseo sa⁺ kuh⁻hiyh⁻, pero dsa⁻ kyaah⁺ sa⁺ jmee⁺ lä⁺ja⁻? ¿Ha⁻ lä⁺ la⁺ juu⁺ ja⁻?

2.19

He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁺:

2.20—Dsa⁻ hi⁻ tääh⁺ jee⁺ dsa⁻jee⁺ goo⁻ dsa⁻, sa⁺ cha⁻ he⁻ kih⁺ he⁻ tøy⁺ he⁻ kuh⁻hiyh⁻ ta⁻kō⁻jiih⁺ gya⁺ dsa⁻nūuh⁻ hi⁻ dsa⁻jee⁺ goo⁻ jee⁺ ja⁻. Sa⁺ cha⁻ ti⁻meeh⁻ dsëy⁺ cher⁺mah⁺ gya⁺ ba⁺ dsa⁻nūuh⁻ kyaay⁺. Pero lloo⁻ koo⁻ jmi⁺ wa⁺ ra⁻ ga⁻lle⁻ dsa⁻ dsa⁻nūuh⁻ hi⁻ dsa⁻jee⁺ goo⁻ he⁺. Ma⁺ ja⁻ ga⁺ tu⁺ dsa⁻ kyaay⁺ he⁻ kuh⁻hiyh⁻ mah⁺ chuuy⁺ kyaah⁺ Dio.

Ni⁺ jaa⁻ dsa⁻ sa⁺ kwa⁺ kih⁺ tøy⁺ koo⁻ hmiih⁻ hmëë⁺ në⁻ hmiih⁻ ma⁻gyuh⁻, jëeh⁺ hmiih⁻ hmëë⁺ dsa⁻dsuh⁺ mah⁺ jmee⁺ dsa⁻gyii⁺ hmiih⁻ ma⁻gyuh⁻ cha⁻ga⁺miih⁻.

Hi⁺ lä⁺ja⁻, ni⁺ jaa⁻ dsa⁻ sa⁺ kwa⁺ kih⁺ chiyh⁺ jmih⁺ mi⁺jëh⁺ hmëë⁺ neh⁺ loo⁻ ma⁻gyuh⁻. Cher⁺mah⁺ ga⁺chih⁺ dsa⁻ he⁻ hmëë⁺ neh⁺ loo⁻ ma⁻gyuh⁻, chah⁺ ba⁺ gyii⁺, jëeh⁺ sa⁺ kwa⁺ jwë⁺ ää⁺. Tuu⁺ jmih⁺ mi⁺jëh⁺ hmëë⁺ hi⁺ heë⁺ loo⁻ ka⁻läh⁺. He⁻ja⁻ neh⁺ loo⁻ hmëë⁺ ba⁺ dsa⁻hoo⁻ jmih⁺ mi⁺jëh⁺ hmëë⁺.

Ga⁻hlëëh⁺ Jesús ha⁻ lä⁺ la⁺ jmi⁺ he⁻ tēh⁻ dsa⁻ dsë⁺

(Mt. 12:1-8; Lc. 6:1-5)

2.23

Koō jmīi' hē teeh̄ dsā dsē', gāngēē' Jesús jee' ma' nājnāā' chaah' trigo kyaayh' discipulo kyaay'.
Gālōø' discipulo hnäy~ mīih' sa' gwah' trigo mah' ga'kuyh̄.

Hējā gāngīi' fariseo juu' kih' Jesús:

—Jēē' da', ÷hēla' jmee' discipulo kyaah' hē sa' gātēēy' jmeey' jmīi' hē teeh̄ dsā dsē'?

2.25

Mah' gājäh' Jesús sīiyh̄:

2.26—÷Che' sa' māheh̄ hnäh' lä'koō gājmeey' David llo'joo'? Koō hä' lä' ma' ja' kyoyh̄, gājmeey'
bīi' kiyh' kyaah' dsākyaayh'.

Jīi' jā Abiatar ma' laa' jmīi' dsā jōøh' hī ma' hä' goō gwah'. Jee' jā gāhe' David ga'kuyh̄ hēñīih'
hē ma' nājōø' hē sa' lle' kih' ma' kuyh̄ hi' gākwēēyh' dsā hī ma' gānäā' kyaayh'. Jēēh' ma' la'
jmīi' dsā ba' ma' nāngē' jwē' kuyh̄ hēñīih' jā.

2.27

Hi' gājäh' Jesús kāläh' lä'lā:

2.28—Gājmeey' Dio jmīi' hē teeh̄ dsā dsē' hē llu' kih' dsā ba'. Sa' gājmää' Dio dsā mah' heeyh'
dsā wīi' kyaah' jmīi' jā.

Hi' lä'jā Hī gālēēngo' la' ba' nāngē' jwē' jmeey' hih̄, hee' na' hē gātēē' jmee' dsā jmīi' hē teeh̄
dsā dsē'.

Gāmīhlää' Jesús jaa' dsā jmīi' hē teeh̄ dsā dsē'

(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

3.1

Koō kāläh' gāhe' Jesús neh' gwah' kih' dsā judiu. Jee' jā ma' häā' jaa' dsāñuuh' hī ma' lä'kīi' koō
māgoō.

Dsā hī ma' tääh' neh' gwah' jā, ma' tääy~ Jesús, jēēy' che' mīhläy' dsā jmīi' hē teeh̄ dsā dsē'
mah' lä'jā ma' le' ma' hnīiy' kiyh'.

Hējā gājäh' Jesús sīih' dsādsaah' he':

—Noō da' jee' to' dsaah' lā.

3.4

Hi' gāngīi' Jesús juu' kih' dsā hī ma' tääh' jee' jā:

—÷Hee' na' nāngē' jne' jwē' jmeen' jmīi' hē teeh̄ dsā dsē', che' hē llu' o che' hē hlīih'? ÷Che' llu'
teeh̄ jne' dsā o che' wa' juu' ba' kih'?

3.5Ti' sīh' ba' gātaah' lä'jēē' dsā he'. Ni' koō mo'so' gāngīiy'.

Mah' gājēē' Jesús ta' jee' ma' tääh' dsā. Gālä'llēey' kyaayh' hi' ja' meeh' dsēy' kāläh' kih' hē hweh'
dsē' dsā hī ma' tääh' jee' jā. Hējā gāsīiyh' dsāñuuh' he':

—Nīih' da' gooh' nā.

Chah' ba' gānīih' dsāñuuh' he' māgoō, hi' gājä' go'tē' gooy' jā.

3.6

Pero ma' gāhwēē' fariseo jee' jā, gātaayh' juu' kwee' kyaah' dsā kyaa' Herode ha' lä' jee' ma'
jngēēyh' Jesús.

Peer' jwēē' dsā ga'kuh' cha'hoo' jmījuuh̄

3.7

Ya'hēē' Jesús kāläh' ngooy' cha'hoo' jmījuuh̄ hē hla' hwa' Galilea kyaayh' discipulo kyaay' hi' jwēē'

dsā chaā jee' jā ga'nää' kaah` kiyh'.

Lä' ma' ga'nuu' dsā lä'jää' he' jmee' Jesús, ga'lla'nää' jwää' dsā hī chaā hwa' Judea, hi' hī chaā Jerusalén, kyaah' hī chaā hwa' Idumea, hi' lä'jā hī chaā hngaah' jmī Jordán ka'läh', hi' lä'kyē hī chaā lä'ku' lä'jii' jwī Tiro hi' Sidón.

Kih' he' ma' tääh' jwää' dsā, he'jā ga'jmeey' mada' kih' discípulo kyaay', ga'siiyh':

—Go'jmeey' ja' koo' na'moo' gyan', ngoo' kya'hlääh' dsā jnä' jee' lā.

3.10

Jääh', jwää' hī dsaah' ma'mi'hlääy' jää', he'jā ga'lla'nää' jwää' dsā dsaah' jee' ma' gyay', ma' jmee' dsā bii' ma' su' miih' cha'gooy' kih' Jesús.

Hi' ma' tääh' ga' jñah' dsā hī ma' kyē jmi'lle' hliih'. Ma' ga'jääy' Jesús, ga'juuyh' jñey' cha'né' Jesús ma' hooyh' ki'gaa' ma' jäyh':

—Hne' laah' Joo' Dio.

3.12

He'jā ga'juuh' Jesús kih' jmi'lle' hliih' mah' sa' mi'jnääy' juu' he' laa' Jesús Joo' Dio.

Ga'hñaa' Jesús lä'jää' gya'tuu' apóstole

(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

3.13

Ma'ngää' he' jā, ga'wii' Jesús lle'koh' hi' ga'tääyh' kolla' dsā hī ga'tih' dsäy' hi' ga'nuu' bih' he' jäy' kyaayh'.

Ga'hñaa' gya'tuu' mah' jmee' kō'joh' kyaayh' hi' ga'cheey' mah' dsa'kway' juu' kiyh'.

Hi' ga'kway' jwä' mah' mi'hlääy' hī dsaah' hi' hwääy' jmi'lle' hliih'.

Lä'la' chee' lä'jaa' lä'jaay': Simón (hī ga'mi'cheey' Pee'),

Jacobo joo' Zebedeo hi' Jwaa' øøh' Jacobo. (Lä'uu' dsā he' ga'mi'cheey' Boanerge. Jmī na' hnøø' jäh' joo' ñih'.)

Andre' he', Felipe, Bartolomé, Matä', Tamá, Jacobo joo' Alfeo, Tadeo, Simón dsā cananita he',

hi' Juda Iscariote hī ga'ngää' Jesús kää'. Ma'la' ma'hñaa' lä'jää' hī he', ja'ga' ya'nääy' kiyh'.

Ga'jäh' dsā, kyē Jesús jmi'lle' hliih'

(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

3.20

Ma'ngää' ma'ya'nääy', koo' ka'läh' ga'kah' dsā cha'neh' jee' ma' tääyh' jā. Ni' mo'so' ga'kwa' jwä' ma' kuyh' kyaah' discípulo kyaay'.

3.21

Ma' ga'lää'ne' hī chaā kya' Jesús ha' lä' dsa'ngääy', he'jā ga'nääy' mah' ma' teey'. Jääh' ma' laay', ma'heey' go'te' dsäy'.

Pero ta'jwoh' kya' ley hī ya'nää' Jerusalén, ga'jäyh':

—Beelzebú ba' na' jää' Jesús. He'jā hwääy' jmi'lle' hliih' kyaah' hih' kih' hī kyē nē' kih' jmi'lle' hliih'.

3.23

He'jā ga'hlääh' Jesús juu' na'hmäá' lä'la':

3.24—Nu' da' hnäh' hī jäh' kyē jmi'lle' hliih'. ¿Ha' lä'jā Tana' hwää' he' ba' dsa'kyaayh' neh' tuh'dsē' dsa'?

Dsā hī tääh' koo' hwa', cher'mah' teey' kyaah' he' ba' dsa'kyaayh', sa' gwääy'.

Hi' lä'jā sa' lä'be' dsē' dsā hī tääh' koo' cha'neh', dsa'taah' kō'joh', cher'mah' te'jääy' kyaah' he'

ba' hi' chaq̄ cha'neh' kiyh'.

Ja'ba' lä'ja' la' kih' Tana', sa' gwëëy' cher'mah' te'jëë' jmi'le' hliih' kyaah' he' ba' jmi'le' hliih' dsa'kyaayh'. Chah' ba' mi'llaay' hñiiy'.

3.27

'Ni' jaa' dsa' sa' le' dsa'he' cha'neh' kih' jaa' dsa' beë' mah' hiiy' he' cha' kiyh', cher'mah' sa' ga'hñuyy' to'në'. Jmee' bii' hñuyy', ja'ga' le' hwëëy' he' la' dsëy'.

Ma'ra' ju'dsoo' jwëëhn' hnäh', jmee' ba' Dio jøh' dsë' kih' lä'jë' dso'kye' he' jmee' dsa'. Hi' jmeey' jøh' dsëy' kih' lä'jë' juu' wii' he' hlëëh' dsa'.

Pero cher'mah' ga'hlëëh' dsa' wii' kih' Jmi'le' Na'ngii', mo'so' jmeey' jøh' dsëy', lä' ma'na'bäayh' ja'ba' dso'kye' kiyh'.

3.30

Ga'hlëëh' Jesús lä'ja', kih' he' ga'jäh' kō'llaa' dsa' he', Jesús ma' kyë' jmi'le' hliih'.

øøh' Jesús kyaah' chooy'

(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)

3.31

Këë' ga'ga'lla'nää' øøh' Jesús kyaah' chooy', pero ka'hne' ba' ga'jøoy', hi' ga'siiyh' dsa' hi' ma' tääh' jee' ja', chiih' Jesús wa' jäy'.

He'ja' ga'jäh' dsa' hi' ma' tääh' koo' kih' Jesús:

—Hii' maa' kyaah' kyaah' øøh' tääh' ka'hne', hnaah' hne'.

3.33

He'ja' ga'jäh' Jesús:

—¿Hii' na', hi' laa' maa' kyaan'? ¿Hii' na', hi' laa' øøhn'?

3.34

Mah' ga'jëëy' lä'jëë' hi' ma' tääh' lä'ku' lä'jii' jee' ma' cheyh' ja', ga'jäyh':

3.35—Hi' la' ba' he', maa' kyaan', hi' la' ba' he' øøhn'.

Lä'jëë' hi' jmee' lä' hyoh' dsë' Dio, hi' he' ba' dsa'më' øøhn', dsa'nñuuh' øøhn', hi' maa' kyaan'.

Juu' na'hmää' lä'koo' la' kih' dsa' hi' jñee' mi'ju'

(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)

4.1

Koo' ka'läh' ga'løø' Jesús hlëëyh' dsa' cha'hoo' jmi'juuh' he' hla' hwa' Galilea. Jwëë' dsa' ga'lla'nää' jee' ja', he'ja' ga'wii' Jesús neh' na'moo'. Neh' ja' ga'gyay' mah' ga'hlëëyh' dsa' hi' ma' tääh' cha'hoo' jmi' ja'.

Ja' he' koo' nëë' ga'mi'tëëy' dsa' kyaah' juu' na'hmää'. Lä'jwë' ja' ga'kwëëyh' dsa' nuuh'. Ga'jäyh':

4.3

—Nuuh' da' hnäh'. Jaa' dsa' ngoo' ga'jñee' mi'ju'.

Jee' ngooy' jñeey' mi'ju' ja', ga'saa' miih' cha'jwë', he'ja' ya'nää' ta' ga'kuh'.

Jyoh' ka'läh' mi'ju' ga'saa' në' kuu' jee' sa' cha' cha'miih' gwaah'. He'ja' chah' ba' ga'hya', jëëh', sa' ma' nøø' cha'miih' gwaah'.

Pero ma' ga'hëh' hyoo' ga'koo'. Jëëh', miih' ba' jmoo' ma' cha', he'ja' ga'lä'kii' chaah'.

Hi' jyoh' ka'läh' mi'ju' ga'saa' jee' chaah' toø'. Ga'kwa' ga' chaah' toø' ja', he'ja' ga'uu' chaah' kih' jee' na'toø', mo'so' ga'kwa' mii'.

Hi' jyoh' mi'ju' ja', ga'saa' jee' la' hwa' jmah'. He'ja' ba' ga'hii', ga'kwa' cha'miih' mii'. Cha' he'

ga'kwa' gyii'gya' mii' lä'koq̄ chaah', cha' he' ga'kwa' to'lo'gya' dsë' gya' mii' hi' jyoh' ga'kwa' hña'loo' mii'.

4.9

He'ja' ga'jäh' Jesús:

—Hj̄ hnøø' heeh' juu' la', wa' heeyh'.

4.10

Ma' ga'jä' miih' go'te' dsa' kyaah' gya'tuu' discípulo, ga'ngiiy' juu' kih' Jesús he' hnøø' jäh' juu' he' ga'kway' ja'.

He'ja' ga'jäh' Jesús siiyh':

4.12—Hnäh' ba' na'ngëh' hnäh' jwë' lä'ngëeh' hnäh' ha' lä' jää' Dio dsa' lä'hih' kih', he' ma' na'hmää' jää'. Pero hj̄ sa' na'jnää' kih' Dio, hlëehn' kyaah' juu' na'hmää' ba'.

Lä'ja', ma'ke' jëy', sa' jnøøyh', ma'ke' nuuy', sa' lä'ngëy'. Kih' he'ja', sa' dsa'jeyh' kyaah' Dio mah' koq̄ Dio dsë' kih' dso'kye' kiyh'.

Ga'jmeeh' Jesús juu' he' hnøø' jäh' juu' na'hmää' kih' hj̄ na'jnee' mi'ju'

(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

4.13

Koq̄ ka'läh' ga'jäh' Jesús:

4.14—¿Che' sa' ga'lä'ngëeh' hnäh' juu' kih' hj̄ na'jnee' mi'ju'? ¿Ha' ba' la' lä'ngëeh' hnäh' jyoh' juu' na'hmää' he' na' ga'jwahn' cher'mah' sa' ngëeh' hnäh' juu' la'?

Hih' hj̄ jnee' mi'ju', hj̄ he' laa' ja' hj̄ kwa' juu' kih' Dio.

Ko'llaa' dsa' hj̄ ma'nuu' juu', hj̄ he' laa' lä'koh' mi'ju' he' ga'toh' cha'jwë'. Ga' ma'nuuy' juu' kih' Dio, चाह' ba' gwa' Tana' jnuuyh' juu' he' ma'na'jnää' neh' tuh'dsëy'.

Hi' jnäh' ka'läh' dsa' hj̄ nuu' juu', hj̄ he' laa' lä'koh' mi'ju' he' ga'saa' në' kuu' jee' sa' cha' cha'miih' gwaah'. Lä'chah' ma' nuuy' jëe' ba' dsëy'.

Pero ko'hwëe' ba' ja'. Laay' lä'koq̄ chaah' he' choo' miih' ba' jmoo' kih'. Wa'ra' ga'jëy' wii' o go'nää' dsa' në' kiyh', kwaat' kih' juu' he' ma'nuuy', lä'chah' ja' tøy' jwë' kih' Dio.

Heh' mi'ju' he' ga'saa' jee' kih' chaah' toq̄, lä'ja' laa' hj̄ nuu' juu' kih' Dio.

Pero jee' ga'näy' ja', ma' miih' lä'ja' dsa'lä'øøy' kih' Dio. Jëeh' kye' gyih' hu' dsë' kih' jmi'gyuu' la', hi' hnøøy' lä'chay' cha'miih' kuu', hi' hee' dsëy' lä'jë' he' ga' cha' jmi'gyuu'. He'ja' sa' jmeey' ni' miih' ta' llu'.

Pero mi'ju' he' ga'saa' hwa' jmah', lä'ja' laa' dsa' hj̄ nuu' juu' kih' Dio mah' heeyh' ka'läh'. Hj̄ he' jmee' cha'miih' ta' llu', lä'koq̄ mi'ju' he' kwa' ma' gyii'gya', ma' to'lo'gya' dsë' gya', ma' hña'loo'.

Juu' na'hmää' lä'koq̄ la' kih' wa'je'

(Lc. 8:16-18)

4.21

Lä'la' ga'jäh' Jesús ka'läh':

4.22—Ni' jaa' sa' hih' je' mah' jlëy' kyaah' koq̄ kyaah', ni' sa' chiyh' neh' jii'. He' chiyh' jee' ñii' ba' mah' lä'jnä' lä'kaa'.

Lä'jë' he' na'hmää', lloo' koq̄ jmi' lä'jnä', hi' lä'jë' he' sa' jnä', la' kwaat' lä'jnä'.

Hj̄ hnøø' heeh' juu' la', wa' heeyh'.

4.24

Hi' ga'jäh' Jesús ka'läh':

4.25—Jmee' da' hnäh' he' kih' juu' he' nuuh' hnäh'. Jëeh', ja'ba' lä'koq̄ nuuh' hnäh' ko'ja' ba' jiih'

lä'ngëeh' hnäh' o na'dsë' ga' miih' kō'jā'.

Lä'jēē' hī' ngēē' miih', hī' he' lä'ngēē' cha'ga'miih'. Hi' lä'jēē' hī' jmee' ngēē', lä'kye' he' jā' llaa' ba'.

Juu' na'hmää' lä'kōō' la' kih' jyoh' mi'ju'

4.26

Hi' ga'jäh' Jesús ka'läh':

4.27—Lä'kōō' jāā' Dio dsa' lä'hih' kih', jēeh' kwee' lä' la' kih' jāā' dsa' hī' jngēē' mi'ju'.

Sa' cha' kwaat' la' kih' dsa' he' cher'mah' na'gwiiy' o cher'mah' na'nēy'. Dsa'hya' mi'ju' jā', hi' dsa'kwaā' lä'jmi' lä'hwē' ni' sa' nēy' ha' lä' ga'la'.

Hwa' ba' jmee' dsa'kwaā' mi'ju'. To'nē' dsa'hya' mi'ju', jā'ga' dsa'kwaā' chaah' kih'. Ma'ngēē' he' jā', jyoō' le' kih'. Lä'hii' ga' miih', kah' mii' kih'.

Hi' ga' ma'āā' mii', chooyh' ta' kiyh', jēeh' ma'lloo' jii' juyh' mi'ju' mah' llay' llu'.

Juu' na'hmää' lä'kōō' la' kih' mi'ju' mostaza

(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)

4.30

Hi' lä'la' ga'jäh' Jesús ka'läh':

4.31—¿Che' kyūuh' hnäh' ha' lä' la' he' jāā' Dio dsa' lä'hih' kih'? Jwēēhn' hnäh' juu' he' jēeh' kwee' kyaah' he' jā', mah' lä'ngēeh' hnäh' ha' lä' la'.

He' jāā' Dio dsa' lä'hih' kih', jēeh' kwee' lä'kōō' la' kih' kōō' mi'ju' mostaza. Heh' mi'ju' jā' pih' ga' miih' lä'koh' ga' jyoh' mi'ju' he' jngēē' dsa' jmi'gyuu' la'.

Pero ma'ngēē' ma'jngēēy' mi'ju' jā', dsa'hya' mah' dsa'kwaā' nii' ga' lä'koh' ga' jee' lä'jē' joh'. Chaah' mostaza kwa' gooh' kih', lä'ja' lä'kye' tā' jmee' sii' nē' sa'goh'.

4.33

Ga'kwa' Jesús juu' kih' Dio kyaah' cha'miih' juu' na'hmää' he' la' lä'koh' juu' na'hmää' kih' mostaza.

Ga'hlēēyh' dsa' ha' koh' jiih' lä'ngēēy' ba'.

Ni' kōō' sa' ga'hlēēh' Jesús na'hāaa' lä'jēē'. Juu' na'hmää' jmah' ba' ga'hlēēyh'. Lä' ma' ga'jā' hñii' ba' lä'jēē' discipulo, jā'ga' ga'mi'jnāy' na'hāaa' lä'jēē' juu' na'hmää' he' ga'hlēēyh' jā'.

Ga'jmeē' Jesús hih' kih' lle' mah' hii' tii'

(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

4.35

Lä' ma' ga'nūū' jmi' jā', ga'jäh' Jesús ga'siiyh' discipulo kyaay':

—Man' ta' jyoh' jwoo' jmi'juūh' ka'läh'.

4.36

Jā'ga' ga'hih' discipulo juu' kih' dsa' hī' ma' tāāh' jee' jā', hi' ga'jāāy' Jesús lä' ma'gyay' jā' neh' na'moo' ga'nāāy'. Ma' hii' ga' jyoh' na'moo' koo' jā', ga'ka' dsa' he' mah' ga'nāāy' ta' jee' ga'nāā' discipulo.

Jee' ga'nāāy' jā', ja' kōō' lle' tā', ga'hii' goo' jwēte. Ga'hluh' jmi' lä'jiih' ga'haa' neh' na'moo'. Miih' ga' sa' ga'hmäh' na'moo' jā'.

Pero ma'na'gwii' Jesús ta' ka'luu' jā', na'dsē' lley' nē' tu'. He' jā' ga'chaa' discipulo kyaay':

—Ta'jwoh' —ga'jäyh'— ¿che' ni' miih' huū'dsē' sa' kyeh' he' juu' jne' cha'jmi' la'?

4.39

He'jā' ga'noo' Jesús, ga'jmeey' hih' ga'jā' tii' lle', hi' ga'jäyh' siiyh' jmi':

—Ta⁺ tooh^ʔ miih^ʔ, jā^ʔ tii^ʔ.

4.40Lä⁺chah^ʔ jā⁺ ga⁺hna^ʔ lle^ʔ hi⁺ ga⁺jā^ʔ tii^ʔ go⁻te^ʔ jmi⁻.

Ma⁻ngēē^ʔ he⁻ jā⁻, ga⁺jāh^ʔ Jesús siih⁺ dsa⁻ kyaay^ʔ he^ʔ:

—¿He⁻la^ʔ gah^ʔ hnäh^ʔ cha⁻miih⁻? ¿He⁻la^ʔ jā⁻ sa⁻ dsoo^ʔ hoh^ʔ hnäh^ʔ kin⁻?

4.41

Peer⁺ ga⁻lä⁻goh⁻ discípulo kya⁺ Jesús, he⁻ jā⁻ ga⁻ngüy^ʔ juu^ʔ kih^ʔ dsa⁻kyaay^ʔ:

—¿Hii⁻ ba⁻ na⁻, heh^ʔ lä⁻kye⁻ jmi⁻ hi⁻ lä⁻kye⁻ lle^ʔ nuuh^ʔ kiyh^ʔ?

Dsa⁻ hi⁻ ma⁻ kye⁻ jmi⁻lle^ʔ hliih^ʔ chee⁻ Legión

(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

5.1

Hi⁺ ga⁻lloo^ʔ Jesús jyoh^ʔ jwoo^ʔ jmi⁻jüuh⁻ jā⁻ kyaah^ʔ discípulo kyaay^ʔ, hwa^ʔ kih^ʔ dsa⁻ gadareno.

Lä⁺ ma⁻ ga⁻jñay^ʔ neh⁻ na⁻ moo^ʔ jā⁻, ja^ʔ jā⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ kye⁻ jmi⁻lle^ʔ hliih^ʔ, ga⁻mi⁻jee⁻ Jesús. Hi⁻ he⁻ ma⁻ gya^ʔ jee⁻ la⁻ to⁻høø⁻ kih^ʔ hlii^ʔ.

Jee⁻ jā⁻ ma⁻ la⁻ høø⁻. Ma⁻ke⁻ ma⁻ hñuuh⁻ dsih^ʔ kyaah^ʔ caden⁻, ni⁻ lä⁻jā⁻ sa⁻ ga⁻jmää^ʔ.

Jā⁻ he⁻ koø⁻ hä⁻ ga⁻hñuuh⁻ dsih^ʔ kyaah^ʔ caden⁻ hi⁻ ga⁻gwē⁻ dsa⁻ tiy⁻ kyaah^ʔ jwi⁻ hma⁻ he⁻ hē⁻ too⁻, pero ni⁻ koø⁻ sa⁻ ga⁻jmää^ʔ. Ga⁻sa⁻ ga⁻hnä⁻ bih⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ kyaah^ʔ ma⁻ na⁻ hñuu⁻ goo⁻ tiy⁻. Ni⁻ jā⁻ dsa⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻bee⁻ kyaay^ʔ.

Lä⁻jmi⁻ lä⁻hwē⁻ ma⁻ ngēy⁻ moh^ʔ ki⁻hooyh⁻, hi⁻ lä⁻jā⁻ jee⁻ la⁻ to⁻høø⁻. Hi⁻ ma⁻ jmeey⁻ dsoo^ʔ kih^ʔ hñiiy^ʔ kyaah^ʔ ku⁻.

Ü⁻ ga⁻ ga⁻jēy⁻ Jesús, he⁻ jā⁻ ngooy^ʔ ko⁻chih^ʔ ga⁻juuyh^ʔ jñey⁻ cha⁻nē⁻ Jesús.

Mah^ʔ ga⁻hlēy⁻h^ʔ koø⁻ ki⁻gaa⁻, ga⁻jāy^ʔ:

—Ta⁻ kaah⁺ jnä⁻ Jesús, hne⁻ Joø^ʔ Dio Jøøh^ʔ. Ma⁻ra⁻ ju⁻dsoo^ʔ, ta⁻ jmeeh⁻ jnä⁻.

5.8

Ga⁻hlēy⁻h^ʔ lä⁻jā⁻ jēh^ʔ jā⁻ ba⁻ ga⁻jāh^ʔ Jesús:

—Hne⁻ jmi⁻lle^ʔ hliih^ʔ, go⁻hēē⁻ kih^ʔ dsa⁻nñuuh⁻ na⁻.

5.9

Hi⁺ ga⁻ngii^ʔ Jesús juu^ʔ kiyh^ʔ:

—¿Hee⁻ chee⁻ hne⁻?

Mah^ʔ ga⁻jāy^ʔ:

—Legión chee⁻, jēh^ʔ jwēē^ʔ jnääh^ʔ.

5.10

Peer⁺ ga⁻chuy^ʔ kyaah^ʔ Jesús, mah^ʔ sa⁻ hēē⁻ Jesús kiyh^ʔ ü⁻ kih^ʔ hwa^ʔ jā⁻.

Jāh⁺ kih^ʔ lle^ʔ hwa^ʔ jā⁻ ma⁻ tääh^ʔ koø⁻ nää⁻ ñe⁻ ma⁻ kuh⁻ nuu⁻.

He⁻ jā⁻ ga⁻ngii^ʔ jmi⁻lle^ʔ hliih^ʔ he⁻ kih^ʔ Jesús, ga⁻jāy^ʔ:

—Chee⁻ jnääh^ʔ kih^ʔ ñe⁻ hi⁻ tääh^ʔ oo⁻ mah^ʔ dsa⁻tooh^ʔ jnääh^ʔ kiyh^ʔ.

5.13

Ga⁻kwa^ʔ ba⁻ Jesús jwē⁻. He⁻ jā⁻ ga⁻hwēē⁻ jmi⁻lle^ʔ hliih^ʔ kih^ʔ dsa⁻ he⁻, mah^ʔ ga⁻taay⁻h^ʔ kih^ʔ lä⁻jēē⁻ to⁻ mil ñe⁻ hi⁻ ma⁻ tääh^ʔ jee⁻ jā⁻. Lä⁻jēē⁻ ñe⁻ he⁻ ga⁻kyuu⁻. Ma⁻ ga⁻tēy⁻ koø⁻ lle^ʔ hwa^ʔ, ko⁻dsoo^ʔ jwē⁻ ba⁻ ga⁻saay⁻ cha⁻jmi⁻ jüuh⁻. Jee⁻ jā⁻ ga⁻juuy⁻ neh⁻ jmi⁻.

Dsa⁻ hi⁻ ma⁻ hää⁻ ñe⁻ he⁻, ga⁻näy⁻ ko⁻chih^ʔ cha⁻hliiy⁻ ta⁻ jee⁻ jwii⁻ hi⁻ ta⁻ chuuh⁻ moh^ʔ, na⁻jmeey⁻h^ʔ juu^ʔ. Hi⁻ lä⁻jēē⁻ dsa⁻ hi⁻ ga⁻nuu⁻, na⁻nää⁻ na⁻jēē⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻la⁻.

Ma⁻ ga⁻lla⁻näy⁻ jee⁻ cheh^ʔ Jesús, ga⁻jēy⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁻ jā⁻ jwēē^ʔ jmi⁻lle^ʔ hliih^ʔ he⁻, ma⁻ gyay^ʔ kyeyh^ʔ hmiih⁻, ma⁻nøh⁻ dsēy⁻ go⁻te⁻, he⁻ jā⁻ ga⁻jwaah⁻ dsa⁻.

Hi⁻ ga⁻jēē⁻ lä⁻jē⁻ he⁻ jā⁻, ga⁻jmeey⁻h^ʔ juu^ʔ kih^ʔ dsa⁻ ha⁻ lä⁻ ga⁻laa⁻ hi⁻ ma⁻ jā⁻ jmi⁻lle^ʔ hliih^ʔ he⁻ hi⁻

ga^ˈjmeeyh^ˈ juu^ˈ lä^ˈkoh^ˈ ga^ˈla^ˈ kih^ˈ ñe^ˈ.

Jā^ˈ ga^ˈ ga^ˈløð^ˈ dsa^ˈ he^ˈ chuuy^ˈ kyaah^ˈ Jesús mah^ˈ wa^ˈ llaayh^ˈ kiyh^ˈ ta^ˈ jee^ˈ jyoh^ˈ.

5.18

Lä^ˈ ma^ˈ ga^ˈhe^ˈ Jesús neh^ˈ na^ˈmoo^ˈ, dsa^ˈ hī^ˈ ma^ˈ kye^ˈ jmi^ˈlle^ˈ hliih^ˈ he^ˈ ga^ˈchuu^ˈ kyaah^ˈ Jesús, mah^ˈ ma^ˈ kway^ˈ jwē^ˈ ma^ˈ dsooy^ˈ kyaayh^ˈ.

5.19

Pero sa^ˈ ga^ˈheeh^ˈ Jesús:

—Gwaah^ˈ kyah^ˈ go^ˈkoō^ˈ juu^ˈ kih^ˈ hī^ˈ chaa^ˈ kyah^ˈ, ha^ˈ lä^ˈ la^ˈ he^ˈ juh^ˈgaa^ˈ he^ˈ ma^ˈjmeē^ˈ Dio kyah^ˈ hne^ˈ.

Go^ˈjmeeh^ˈ juu^ˈ ha^ˈ lä^ˈ ma^ˈlä^ˈñih^ˈ dsē^ˈ Dio kyah^ˈ —ga^ˈjäh^ˈ Jesús siiyh^ˈ dsa^ˈ he^ˈ.

5.20

He^ˈja^ˈ ngaayh^ˈ, ga^ˈngēy^ˈ lä^ˈkaa^ˈ jwii^ˈ he^ˈ jäh^ˈ dsa^ˈ Decápoli ga^ˈjmeeyh^ˈ juu^ˈ ha^ˈ lä^ˈ la^ˈ he^ˈ juh^ˈgaa^ˈ he^ˈ ga^ˈjmeē^ˈ Jesús kiyh^ˈ. Hi^ˈ lä^ˈjēē^ˈ dsa^ˈ hī^ˈ ga^ˈnuu^ˈ ga^ˈtaah^ˈ jēē^ˈ dsah^ˈ.

Jō^ˈmii^ˈ Jairo kyaah^ˈ jaa^ˈ dsa^ˈmē^ˈ hī^ˈ ma^ˈ dsaah^ˈ

(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)

5.21

Ngaah^ˈ Jesús ka^ˈläh^ˈ ta^ˈ hngaah^ˈ jmi^ˈjuuh^ˈ kyaah^ˈ na^ˈmoo^ˈ. Ma^ˈ ga^ˈllaayh^ˈ jee^ˈ jā^ˈ, jwēē^ˈ dsa^ˈ ga^ˈlla^ˈnää^ˈ ka^ˈläh^ˈ.

Jee^ˈ jā^ˈ ga^ˈlloo^ˈ jaa^ˈ dsa^ˈ cheē^ˈ Jairo hī^ˈ laa^ˈ ta^ˈ kih^ˈ gwah^ˈ mäh^ˈ jee^ˈ jwii^ˈ jā^ˈ. Ma^ˈ ga^ˈjēy^ˈ Jesús ga^ˈjuuyh^ˈ jñey^ˈ cha^ˈñey^ˈ,

mah^ˈ ga^ˈchuuy^ˈ cha^ˈmiih^ˈ kyaah^ˈ Jesús, ga^ˈjäyh^ˈ siiyh^ˈ:

—Dsa^ˈjuu^ˈ chih^ˈmē^ˈ kyaan^ˈ, ña^ˈ mah^ˈ go^ˈkyeh^ˈ gooh^ˈ nē^ˈ kiyh^ˈ mah^ˈ hlääy^ˈ, lä^ˈja^ˈ mo^ˈso^ˈ juuy^ˈ.

5.24

He^ˈja^ˈ ngoo^ˈ Jesús kyaah^ˈ Jairo. Peer^ˈ na^ˈlää^ˈ na^ˈjlēē^ˈ bih^ˈ dsa^ˈ, kih^ˈ he^ˈ jwēē^ˈ hī^ˈ ga^ˈnää^ˈ kyaayh^ˈ.

Jee^ˈ ga^ˈngēē^ˈ Jesús jā^ˈ, ma^ˈ cheh^ˈ jaa^ˈ dsa^ˈmē^ˈ hī^ˈ ma^ˈhya^ˈ koō^ˈ gya^ˈto^ˈ jī^ˈñe^ˈ he^ˈ ma^ˈ dsaayh^ˈ dsoo^ˈ kiyh^ˈ.

Ma^ˈlä^ˈhi^ˈ jēy^ˈ wii^ˈ, jā^ˈ hī^ˈ jaa^ˈ tē^ˈmē^ˈ ma^ˈkaayh^ˈ. Dsa^ˈmē^ˈ he^ˈ ga^ˈmi^ˈllay^ˈ lä^ˈjē^ˈ he^ˈ cha^ˈ kiyh^ˈ, ga^ˈheey^ˈ kyaah^ˈ tē^ˈmē^ˈ. Ni^ˈ miih^ˈ sa^ˈ ga^ˈla^ˈ mē^ˈ, cha^ˈga^ˈmiih^ˈ ma^ˈ ja^ˈ kiyh^ˈ koō^ˈ jmi^ˈ koō^ˈ jmi^ˈ.

Ma^ˈ ga^ˈnuuy^ˈ hlēēh^ˈ dsa^ˈ kih^ˈ Jesús, lä^ˈchah^ˈ jā^ˈ ga^ˈtaayh^ˈ hñiiy^ˈ jee^ˈ kih^ˈ jwēē^ˈ dsa^ˈ he^ˈ mah^ˈ ga^ˈsuy^ˈ miih^ˈ cha^ˈgooy^ˈ sa^ˈhmiih^ˈ kih^ˈ Jesús.

Jēēh^ˈ ma^ˈ laay^ˈ: “Wa^ˈra^ˈ jäh^ˈ kih^ˈ koō^ˈ tēēn^ˈ su^ˈ miih^ˈ cha^ˈgoon^ˈ sa^ˈhmiih^ˈ kiyh^ˈ, hlään^ˈ go^ˈte^ˈ.”

Lä^ˈchah^ˈ jā^ˈ ga^ˈhna^ˈ dsoo^ˈ kiyh^ˈ hi^ˈ ga^ˈlä^ˈliih^ˈ dsa^ˈmē^ˈ he^ˈ he^ˈ ga^ˈääh^ˈ go^ˈte^ˈ dsoo^ˈ kiyh^ˈ.

Hi^ˈ chah^ˈ ba^ˈ ga^ˈlä^ˈliih^ˈ Jesús heh^ˈ be^ˈ kiyh^ˈ ga^ˈmi^ˈhlää^ˈ jaa^ˈ dsa^ˈ, he^ˈja^ˈ ga^ˈjeyh^ˈ hñiiy^ˈ ga^ˈsiiyh^ˈ dsa^ˈ:

—¿Hii^ˈ na^ˈ hih^ˈ ma^ˈsu^ˈ sa^ˈhmiih^ˈ kin^ˈ?

5.31

He^ˈja^ˈ ga^ˈjäh^ˈ discípulo kyaay^ˈ:

—Che^ˈ sa^ˈ jēēh^ˈ jee^ˈ kih^ˈ jwēē^ˈ dsa^ˈ hääh^ˈ, mah^ˈ jawah^ˈ: “¿Hii^ˈ na^ˈ ma^ˈsu^ˈ jnä^ˈ?”

5.32

Pero cheh^ˈ bih^ˈ jēy^ˈ lä^ˈku^ˈ lä^ˈjii^ˈ jee^ˈ tääh^ˈ dsa^ˈ, hii^ˈ na^ˈ hī^ˈ ma^ˈjmeē^ˈ lä^ˈja^ˈ.

Hih^ˈ dsa^ˈmē^ˈ he^ˈ ñe^ˈ bih^ˈ he^ˈ ma^ˈhlaay^ˈ. Goyh^ˈ hi^ˈ jlää^ˈ gyih^ˈ lä^ˈja^ˈ, ngooy^ˈ na^ˈ juuyh^ˈ jñey^ˈ cha^ˈñe^ˈ Jesús hi^ˈ ga^ˈjmeeyh^ˈ juu^ˈ lä^ˈkoh^ˈ ga^ˈla^ˈ kiyh^ˈ.

He^ˈja^ˈ ga^ˈjäh^ˈ Jesús siiyh^ˈ dsa^ˈmē^ˈ he^ˈ:

—Gyuu^ˈ kyaan^ˈ, kih^ˈ he^ˈ ma^ˈlä^ˈdsoo^ˈ hoh^ˈ kin^ˈ, ma^ˈjä^ˈ ba^ˈ kyah^ˈ. Gwaah^ˈ ba^ˈ hne^ˈ llu^ˈ, wa^ˈ jā^ˈ go^ˈte^ˈ dsoo^ˈ kyah^ˈ.

5.35

Lä^ˈ ma^ˈcheh^ˈ ba^ˈ Jesús hlēēh^ˈ, ma^ˈ ga^ˈlla^ˈnää^ˈ dsa^ˈ hī^ˈ chaa^ˈ kih^ˈ Jairo hī^ˈ ma^ˈ laa^ˈ ta^ˈ kih^ˈ gwah^ˈ jee^ˈ

jā. Hī he' ma' kyē juu', jāyh' siyh' Jairo:

—Mā juu' ba' gyuu' mē' kyaah'. Mo'to' kwa' ga' ta' kih' ta' jwoh' nā.

5.36

Lā' chah' ma' ga' nuu' Jesús juu' jā, ga' jāyh' siyh' hī laa' ta' kih' gwah' he':

—Ta' ka' huu' dsē, jmee' dsoo' hoh' ba'.

5.37

Jā jiih' mo'so' ga' kway' jwē' ma' dsa' nää' dsa' kyaayh'. Ga' jāy' ma' la' Pee' ba', kyaah' Jacobo kyaah' Jwaa' øyht'.

Lā' ma' ga' llooy' jāh' jee' chih' hne' kih' hī laa' ta' kih' gwah' he', ga' nuuy' tääh' miih' ki' hooch' dsā.

Ma' ga' hey' cha' neh', ga' jāyh':

—He' la' tooh' hnäh' miih' he' ki' hooch' hnäh'? Sa' na' juu' chih' mē' nā, hī na' gwii' ba' nā.

5.40

Ga' mi' kwah' ba' dsa' kih' Jesús. He' jā ga' hwēy' ka' hne' lä' jēē' dsa' hī ma' tääh' jee' jā, mah' ga' hey' jee' kya' chih' mē' he' kyaah' ma' la' cho' jmiiy' hi' kyaah' discípulo kyaay' ba'.

Hi' ga' sooyh' goo' chih' mē' he', ga' jāyh':

—Talita, cumi —juu' la' hnøø' jāh': Chih' mē', jnä' jwēhn' hne' noo'.

5.42

Lā' chah' jā ga' noo' chih' mē' he' hi' ga' llooy' ngēy'. Peer' jēē' dsah' dsa' hī ma' tääh' jee' jā, kih' he' ga' la' lä' jā. Chih' mē' he' ma' hää' gya' to' jī nē'.

Pero ga' taayh' juu' mah' sa' kooyh' juu' kyaah' ni' jā dsā. Hi' ga' siyh' he' kwēy' he' kuh' chih' mē' he'.

Ga' llaah' Jesús jwii' Nazaret

(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

6.1

Ya' hēē' Jesús kih' Jairo, jāyh' ta' jee' jwii' kiyh', hi' discípulo kyaay' ga' jmee' ko' jøh' kyaayh'.

Jmii' he' teeh' dsa' dsē' ga' hey' neh' gwah' mäh' hi' ga' llooy' kway' juu'. Ma' ga' nuu' dsa' ha' lä' hlēy' ga' taayh' jēē' dsayh', he' jā ma' jāh' dsa' kiyh':

6.3—He' ma' mi' tēē' hī nā, he' hlēy' lä' na' ? He' hii' kwa' huu' dsē' kiyh'? He' ba' lä' jmeey' la' lä' jē' he' juh' gaa' he' jmeey' na' ?

He' jā he' tē' hma' na' ? He' jā he' joo' María na' ? Hih' hī nā, he' jā he' øyht' Jacobo, José, Juda, Simón, hi' dsa' mē' øyht' hī tääh' kyaah' jne' jee' la' ?

6.4 Lä' jē' he' ma' jmeey', ga' toh' wii' kih' dsa' he'.

He' jā ga' jāh' Jesús siyh':

—Tih' ba' dsē' dsa' hī ngēē' juu' kih' Dio hī go' nää' jee' jyoh'. Pero hī chaa' jee' jwii' kih', hi' hī chaa' cha' neh' kih', sa' hnää' dsih'.

6.5

Sa' ga' la' ma' jmeey' cha' miih' he' juh' gaa' jee' jā. Ko' llaa' dsa' dsaah' he' ga' kyey' gooy' nē' kih' mah' ga' jā' kiyh'.

Kih' he' sa' ga' lä' dsoo' dsē' dsa' gooy', he' jā ga' lä' dsaa' dsēy' cha' miih'. Ma' ngēē' he' jā, ngooy' lä' kaa' jwii' jee' jāh' na' kway' juu'.

Ga' chee' Jesús dsa' kyaay' mah' kway' ju' hmēē'

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

6.7

Ga'teeyh' lä-jëë' gya'tuu' discipulo kyaay' mah' cheey' ma' uu' ma' uu' lä'koö' jee' jwiï', hi' ga'kwëëyh' be' mah' jmeey' hih' hwëë' jmi'le' hliih' kih' dsa'.

Ga'jmeey' mada' kiyh', ga'jäyh' lä-la':

6.9—Ta' ka' hnäh' ni' miih' kih' cha'jwë'. Ta' ka' hnäh' hmih'tuh', ni' he'ñiïh', ni' kuu'. Ma'la' hma'hu' ba' kah' hnäh'.

Ja' heeh' hnäh' loo' he' hä' tiïh' hnäh' ba', ta' ka' hnäh' jyoh' lëë' hmih' kyah' hnäh'.

Lä'koö' jwiï' jee' tëëh' hnäh', jäh' hnäh' koö' cha'neh' kih' dsa', lä'jiïh' hwëëh' hnäh' jee' ja'.

Pero cher'mah' sa' ga'heeh' dsa' hnäh' jee' lla'nääh' hnäh', hi' cher'mah' sa' ga'nuuy' juu' he' kyeh' hnäh', ja' hwëëh' hnäh' jee' ja'. Ja' hlah' hnäh' wa'hloø' he' na'beh' tiïh' hnäh'. He' ja' jmeey' lii' he' ma'la' kwaat' kih' bih' ja'. Ma'ra' ju'dsoo' jwëëhn' hnäh', wa'ra' ga'lloo' jmiï' jmeey' Dio jwiz', jee' jwiï' ja' jëë' cha'ga'miïh' wii' lä'koh' ga' he' jëë' jee' jwiï' Sodoma kyaah' Gomorra —ga'jäh' Jesús siih' discipulo kyaay'.

6.12

Ma'ngëë' he' ja', ga'hwëë' discipulo ga'näay' kway' juu' mah' wa' dsa'jëeh' dsa' kyaah' Dio.

Ga'hwëëy' jmi'le' hliih' hi' ga'suy' miïh' aceit dsa'dsaah', lä'ja' ga'mi'hläay' jwëë' hi' ma' dsaah'.

Jee' la' jäh' ha' lä' ga'juu' Jwaa' hi' ma' choo' jmiï'

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

6.14

Ga'lä'kaa' ma' cha' juu' kih' Jesús, he'ja' ga'nuu' rey Herode. Mah' ga'jäyh':

—Laa' go' Jwaa' hi' ma' choo' jmiï' ma'lä'jiïh' jee' kih' hi' ma'na'juu', he'ja' ma'kyey' cha'miïh' be' he' kyaah' jmeey' he' juh' gaa'.

6.15

Hi' ko'llaa' jäh' Elía ba' na', hi' lle' kih' jäh'. Hi' jñah' ma' jäh', jaa' hi' ngëë' juu' kih' Dio ba' na', ja'ba' lä'koö' laa' hi' ma' ngëë' juu' kih' Dio llo'joo'.

Pero lä' ma' ga'nuu' Herode ja', ga'jäyh':

—Hi' he' he' Jwaa', hi' ga'jmeen' mada' ga'ku' lle', hi' he' na' ma'lä'jiïh' jee' kih' hi' ma'na'juu'.

6.17

He' ba' Herode ga'jmeey' hih' jää', ga'saah' dsa' Jwaa', ga'taayh' neh'ne' dsoo' kih' Herodía. Herodía he' ma' laa' mé' Felipe dsa'ñuuh' øøh' Herode. Pero ma'ngëë' he' ja', ga'tëë' Herode dsa'më' he', ga'jmäay' lä'koh' dsa'më' kyaay'.

Sa' ga' ma'hää' Jwaa' neh'ne' ga'siiyh' Herode:

—Sa' lle' kih' he' ma'kyaah' mé' dsa'ñuuh' øøh'.

6.19

He'ja' ga'lä'høøh' Herodía kih' Jwaa'. Hnøøy' ma' juu' Jwaa', pero sa' ga'kwa' Herode jwë'.

Jëëh', Herode ma' gah' Jwaa', ñe' bih' ma' laay' jaa' dsa'ñuuh' lluu' hi' na'jngëë' kyaah' Dio. He'ja' ga'hää' bih'. Lä'koö' ma' nuuy' juu' kih' Jwaa', ma'nuu' bih' lä'kaa' tuh'dsëy' pero ma' jmeey' cha'miïh' hu' dsë'.

Pero ga'na' jwë' kih' Herodía jmeey' he' lla' dsëy' lä' ma' ga'hya' Herode ji'ne'. Ga'jmeey' koö' jmiï' juuh' ga'kway' he' ga'kuh' dsa'. Ga'tëëh' Herode lä'jëë' dsa'ta' kaa'h', lä'jëë' hi' ma' kye' në' kih' hloø' hi' lä'jëë' dsa'kaah' hi' ma' chaa' Galilea.

Ma'ja' ga'he' jō'miï' Herodía jmeey' ja'. Ga'tih' jwërte dsë' Herode hi' ga'tih' dsë' lä'jëë' dsa' hi' ma' tääh' jmiï'. He'ja' ga'jäh' Herode siiyh' chih'më' he':

6.23—Ngiï' he' hnooh' kin'.

Jnä' bäähn' hñiin' kwëëhn' hne' lä'jëë' he' ngiïh' lä'jiïh' to'dsaah' he' cha' kin'.

6.24

He_ja_ ya_hëë' chih_më' he' na'ngiiy' juu' kih' chooy':
 —¿Hee' llu' ngiin' laah'? —jäyh' siiyh' chooy'.
 —Ngii' mi' lle' Jwaa' hi_ ma' choo' jmi_ ba' —ga_jäh' chooy'.

6.25

Chah' ba' ngooy' ga_hey' jee' gya' rey:
 —Kwëeh' jnä' na' ga_juh' mi' lle' Jwaa' na_hä' neh' koo_ wii'. He_ na_ ba' hnoon' —jäyh' chih_më' he'
 ga_siiyh' rey.

6.26

He_ja_ ga_lä'meeh' dsë' Herode. Pero ga_täay_ hñiiy' kway' he_ ga_jäyh' to'lo' në' jee' lä_jëë' hi_
 ga_tëeyh' he', he_ja_ ga_mi'tey' ba' juu' kiyh'.
 Lä_chah' ja_, ga_jmeey' hih' kih' hlø' kyaay' mah' na_kyey' lle' Jwaa'.
 Ngoo' hlø' neh'ñe' na_kuy_ lle' Jwaa', hi_ ma' kiiy' lle' Jwaa' na_hä' neh' wii', jäyh' ya_kwëeyh'
 chih_më' he' mah' ga_ngëë' chih_më' he' kih' chooy'.

6.29

Ma' ga_nuu' dsa_kyaah' Jwaa' he_ ga_la' lä_ja_, na_näay' na_kiiy' hnoo' ja_, mah' na_hooy_.

Ga_ääh_ Jesús hñaa' mil dsa_nuuh_

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

6.30

Ma' ga'lla_nää' apóstol kya_ Jesús, ga_jmeeyh' juu' lä_jë' he_ ga_jmeey' hi_ ha_ lä_ ga_hlëeyh' dsa_ jee'
 na_näay'.

He_ja_ ga_jäh' Jesús:

—Ya_nääh' hnäh' ma_nøon' ma_tëehn' dsë' jne' ko_hwëë' ta' jee' sa' chaa_ dsa_.

6.32Jwëë' dsa_ ma' dsa_nää' jee' ma' täayh' ja_, ni_ he_ ma' kuyh' sa' ga_kwa' jwë'. Kih' he_ja_ ba' ja_,
 ga_jäyh' lä_ja_.

Ja_ga' ga_tayh' neh' na'moo' ga_näay' koo_ hwa' kii' jee' sa' kwa' ni' miih_.

Jwëë' dsa_ hi_ ma' tääh' jee' ja_, ga_jëë' dsih' häay' neh' na'moo' hi_ ga_lä_kyuyy'. He_ja_ ga_nää' dsa_
 jwë' tii'. Ma' ga_ngëëy' lä_koo_ lä_koo_ jwi_, ga_nää' dsa_ he' kyaayh' ka_läh'. Pero jää' ga' dsa_ he'
 ga'lla_nää' lä_koh' ga' Jesús.

Ma' ga_jñaa' Jesús neh' na'moo' ja_, ga_jëëy' jwëë' jwërte dsa_ hi_ ga'lla_nää' jee' ja_ hi_ ga_lä_nih' dsëy'
 kih'. Jëeh', dsa_ he' laa' lä_koo_ borrego hi_ sa' chaa_ juu'. He_ja_ ga_løoy' hlëeyh_ dsa_ kyaah' cha_miih_
 juu'.

Ma' ga_hloo' ja_, ga_ya_jäh' discípulo kih' Jesús mah' ga_jäyh' siiyh':

6.36—Ga_hloo' ba' la_, hi_ sa' cha_ ni' miih_ he_ kuh' dsa_ jee' la_.

Chiih' dsa_ wa' lla_näay' lä_kaa_ jäh' la_, wa' lla_läy_ he_ kuyh' —ga_jäh' discípulo siiyh' Jesús.

6.37

—Kwëeh' hnäh' dsa_ he_ kuyh' —ga_jäh' Jesús.

—¿Ni' sa' leë' to' hñaa'loo' kuu' he_ dsa_lä' jnääh' he_ kuh' ga_lä_jëë' dsa_ na'? —ga_jäh' discípulo.

6.38

—Jëë' da' koo_ ¿Joh' he_niih' kyeh' hnäh'? —ga_jäh' Jesús.

Ma' ga_jëë' discípulo, mah' ga_jmeeyh' juu':

—Hñaa' ba' he_niih' kye' jnääh' kyaah' uu' hmooh_ —ga_jäyh'.

6.39

He_ja_ ga_jmee' Jesús mada' kiyh':

—Chiih' dsa_ na_ wa' dsa_taa_ ma' koo_ nää' ma' koo_ nää' në' ya_mooh_ na_.

6.40

He jā ga taah̄ dsa ma hñā laā hi ma to lo gyā.

Hi ga kā Jesús lä jē hñā he ñiih̄ jā kyaah̄ lä uū hmooh̄ he, ga jēȳ ta gyuh̄ ga kwaȳ ti hmaah̄ kih Dio. Jā ga ga laaȳ he ñiih̄ jā, ga kwēȳh̄ discipulo mah̄ ga ti ga llooyh̄ kih lä jē dsa he. Hi lä jā ga jmeeȳ kih hmooh̄ he ka läh̄.

Lä jē dsa ga kuh̄ lä jiih̄ ga kēȳ.

Jwi he ñiih̄ he ga chā jā, ga kah̄ gya to sa miih̄ kyaah̄ hmooh̄ he.

Jee lä jē ma la dsa ñuuh̄ hi ga kuh̄ he tee kō hñā mil dsa.

Ga ngē Jesús nē jmī

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

6.45

Lä chah̄ jā ga jāh̄ Jesús siih̄ discipulo kyaaȳ:

—Ta kō jiih̄ hihn̄ juu kih dsa la, go nāā hnāh̄ ga juh̄ kyaah̄ na moo ta hngaah̄ Betsaida. Jā ga ñiin̄ hñiin̄.

6.46

Ma ngē ma hiyh̄ juu kih lä jē dsa hi ma tāāh̄ jee jā, jā ga ngooȳ ta lle koh̄ na ngiiȳ kiyh̄ kih Dio.

Ngoo ga ñuu ba jā, hi na moo to dsaah̄ jmī ba ma lloo. Pero cheh̄ ga Jesús hwa kiī.

Ga jēȳ he liī ba ngē na moo, jēh̄ ma gwa lle ta jee ngoo na moo jā. Ta la ya jnā, ga lōō Jesús ngē nē jmī. Ma hnōȳ ma ngēȳ jwē na moo jā.

Ma ga jē discipulo ngē nē jmī, ma laaȳ, dsa lle ba na ngē nē jmī he jā ga hooyh̄ ki gā.

Lä jē bih̄ ga jēȳ, he jā ga jwaayh̄ jwēte. Pero chah̄ ba ga hlēh̄ Jesús kyaayh̄:

—Ta wa gah̄ hnāh̄, jnā ba la —ga jāyh̄.

6.51

Lä ma ga heȳ neh̄ na moo, ga hna go te lle. Peer ga lä dsā dsē discipulo kyaaȳ, mah̄ ga taayh̄ jē dsayh̄.

Jēh̄, ma na jlē hū dsē kiyh̄, he jā sa ga lä ngēȳ ha lä ga jmeeȳ Jesús kih he ñiih̄ jā.

Ga mi hlāā Jesús jwē dsa dsaah̄ hi ma chā hwa Genesaret

(Mt. 14:34-36)

6.53

Ma ga lla nāȳ ta hngaah̄ jee chee Genesaret, jee jā ga hiȳ na moo kiyh̄.

Ma ga hwēȳ neh̄ na moo jā, chah̄ ba ga lä kyuū dsih̄.

Hi ga nāā dsa he lä kā hwa jā. Lä kā jee jā ga lōoȳ na jāȳ dsa dsaah̄ kyaaȳ kyaah̄ jiī kiyh̄ ta jee ma ngē Jesús.

Lä kā jee ma ngē Jesús, jwī mäh̄, ma ke jwī juuh̄, na ma hiī dsa jāā dsa dsaah̄ kyā

cha jwē jee ma dsa ngēȳ. Ma chū dsa kyaayh̄ mah̄ ma kwaȳ sū miih̄ cha gooȳ cha hee

hmiih̄ kiyh̄. Hi lä jē hi ga tēȳ ga sū miih̄ mi cha gooȳ hmiih̄ kih Jesús ma dsa hlāȳ go te.

Lä jē he mi sah̄ dsa

(Mt. 15:1-20)

7.1

Ga'lla'nää' fariseo hi' ma' chaa' Jerusalén hi' ga'lla'nää' ko'llaa' ta'jwoh' kyaa' ley ka'läh' jee' ma' ngë' Jesús.

Ma' ga'jää' dsa' he', lä' ma'soh' ja'ba' goo' discípulo kyaa' Jesús ma' tääyh' kuyh', ga'hleëyh' wii' kiyh'.

(Jëeh', dsa' fariseo ma' mi'teh' he' ma' tēē' jmee' dsa' ma'gyuh' kyaay', sa' kuh'hijh' cher'mah' sa' ga'gyiyh' gooy' lä'koō' tēē' jmee' lä'jēē' dsa' judiu.

Hi' wa'ra' ya'näy' je'hmooh', sa' kuyh' cher'mah' sa' ga'mi'tey' he' tēē' dsa' jmee'. Hi' cha' ga' jyoh' he' tēē' dsa' hoo', he' gyiyh' lä'jē' he' jmäy'h ta' o'je', lä'kye' jii' jee' gwiiy'.)

He'ja' ga'ngii' fariseo kyaah' ta'jwoh' he' juu' kih' Jesús:

—He'la' sa' gyih' discípulo kyaah' goo' jää' ja'ga' kuyh', lä' noo' kih' dsa' ma'gyuh' jnan'?

7.6

—Peer' ta'juuh' hnäh' —ga'jäh' Jesús—. Lä'koō' jmeeh' hnäh' na', jeeh' kwee' kyaah' he' ga'hleëh' Isaia llo'joo', jee' na'sii' lä'la'.

Dsa' la', koō' jäh' bih' hnäy' jnä'. Pero ta' jee' jyoh' ba' hä' hu' dsē' kiyh'. 7.7

Sa' jmää' ni' miih' he' jmeey' hnäy' jnä'. Lä'jē' nuuh' he' kway', la' mada' kih' dsa' jmi'gyuu' ba', ga'jäh' Isaia.

7.8

'Jmeeh' hnäh' ta' koo' nuuh' kih' Dio mah' hoo'h hnäh' ma'la' he' tēēh' hnäh' ba'. Gyih' hnäh' kyah' wii' jee' kuh'huh' hnäh'. Joh' nēē' he' la' lä'ja' sa' jmeeh' hnäh' —ga'jäh' Jesús siiyh' dsa' he'—.

Peer' tēēh' hnäh' jmeeh' hnäh' ta' koo' nuuh' kih' Dio mah' hoo'h hnäh' he' tēēh' hnäh' jmeeh' ba'.

Lä'la' ga'jäh' Moisé llo'joo' lä'hih' ga'jmeē' Dio: “Wa' hnaah' maa' kyaah', tää' kyaah'. Hi' hleëh' wii' kih' cho'jmii', hi' he' wa' juu' go'te”, ga'jäh' Moisé.

Pero hnäh' fariseo, lä'la' ba' jmeeh' hnäh'. Kwah' hnäh' jwē' kih' dsa' mah' siiyh' cho'jmii' lä'la':

“Lä'jē' he' cha' kin' he' kyaah' ma' jmeen' be' kyah', he' ja' na' la' Corbán.” (He' la' hnoo' jäh':

ma'kwēēhn' Dio ba' ja'.)

He' jmeeh' hnäh' lä'ja', he' hah' hnäh' kih' hi' jmee' be' kih' cho'jmii' ba' ja'.

Kih' he' hoo'h hnäh' he' ma'tēē' hoo' dsa' ma'gyuh' kyaah' hnäh' na', he'ja' ma'jmeeh' hnäh' ta' koo' nuuh' kih' Dio. Joh' nēē' he' la' lä'ja' sa' jmeeh' hnäh'.

7.14

He'ja' ga'hleëh' Jesús jee' lä'jēē' dsa' he', ga'jäyh':

7.15—Nuuh' da' hnäh' kwee' mah' lä'ngēēh' hnäh'.

Sa' dsa'lä'sah' dsa' kyaah' lä'jē' he' tooyh' hooy'. Lä'jē' he' hwēē' hooy', kyaah' he' ja' ba' dsa'lä'sayh'.

Hi' hnoo' hēeh' juu' la', wa' hēeyh' —ga'jäh' Jesús.

7.17

Ma' ga'hih' Jesús juu' kih' dsa', ga'hey' koō' cha'neh'. Jee' ja' ga'ngii' discípulo juu' kiyh':

—He' hnoo' jäh' juu' na'hmäa' he' ma'hleëh' na'.

7.18

He'ja' ga'jäh' Jesús:

7.19—Che' ni' hnäh' sa' ma'lä'ngēēh' hnäh'? Che' sa' ngēēh' hnäh' sa' dsa'lä'sah' dsa' kyaah' lä'jē' he' tooyh' hooy'?

Jëeh', ja' neh' tuh'dsē' dsa' dsoo' he' kuh'hijh', neh' tu'jla' ba' dsa' dsoo' he' ja', ja'ga' hwēē' ka'läh' dsoo' ta' cha'sii' —ga'jäh' Jesús.

Kyaah' he' ga'hleëyh' lä'ja', ga'jmeey' na'jngii' lä'jē' he' kih'hijh' jne'.

7.20

Hi' ngoo' bih' jäyh':

7.21—Lä'jē' he' hwēē' hoo' dsa', he' ja' ba' kyaah' dsa'lä'sayh'.

Jëeh', neh' tuh-dsë' ba' dsa' gwa' lä-jë' huu' dsë' hliih', hi' lä-ja' ka-läh' gwa' he' kaayh' hi' sa' laa' kyaay', kaayh' wa' hi' cha' hi', hi' jngëeyh' dsa'.

Neh' tuh-dsë' bih' gwa' he' jmeey' hii', hee' dsëy' liyh' lä-jë' he' ga' cha', jmeey' lä-jë' he' hliih', mi' gaay' dsa', jmeey' he' la' o'hih', wi' dsëy', hlëeyh' wi' kih' dsa', jmäy' hñii' kaah', hi' sa' cha' nuuh' kiyh'.

Lä-jë' he' hliih' na' gwa' neh' tuh-dsë' dsa'. Kyaah' he' na' ba', mi'sah' dsa' hñii' —ga-jäh' Jesús.

Jaa' dsa-më' chaa' uu' ga-heeh' kih' Jesús

(Mt. 15:21-28)

7.24

Jā-ga' ya-hëë' Jesús jee' ja', ngooy' jäh' kih' jee' jwi' Tiro kyaah' Sidón. Ma' ga'llooy' jee' ja', ga'hey' cha'neh'. Sa' ma' hnøøy' ma' lä-jnäy' chah', pero sa' ga-la'.

Chah' ba' ga'nuu' jaa' dsa-më' he' ga'lloo' Jesús jee' ja'. Dsa-më' he' ma' chaa' jaa' jo-miiy' hi' ma' kye' jmi'lle' hliih', he' ja' ngooy' jee' ma' gya' Jesús mah' ga'juuyh' jney' cha'ney'.

Dsa-më' he' sa' ma' laay' judiu, dsa' sirofenicia ba' he'. (Kih' dsa' judiu, lä-koh' dsa' he' laay' lä-koo' sa'dsi' ba'.) Ga'chuuy' kyaah' Jesús he' dsa'lleey' jmi'lle' hliih' hi' ma' hää' neh' tuh-dsë' jo-miiy'.

He'ja' ga-jäh' Jesús siiyh':

—Kwa' jwë' wa' kuh' da' chih' pih' jää'. Sa' llu' he' jñuuhn' he' kuh' chih' mah' kwëehn' dsii'.

7.28

He'ja' ga-jäh' dsa-më' he':

—Dsoo' ba' kyah', Dsa-jøøh' kyaan'. Pero ma'ra' he' lih' ba' dsii' lä-jë' jwi' he' dsa-saa' kih' chih' pih'.

7.29

He'ja' ga-jäh' Jesús ka-läh':

—Kih' he' llu' juu' kyah', he' ja' ma' ya-hëë' ba' jmi'lle' hliih' kih' chih-më' kyaah'. Gwaah' ba' hne' kyah'.

7.30

Ma' ga'llaah' dsa-më' he' cha'neh' kiyh', ga'jëy' na'kyaa' chih-më' kyaay' në' jii', ma'ya-hëë' jmi'lle' hliih' kiyh'.

Ga'mi-hlää' Jesús jaa' dsa' koo'

7.31

Jā-ga' ya-hëë' Jesús koo' jee' jwi' Tiro, ga'ngëey' ta' jee' jwi' Sidón, hi' ga'ngëey' ta' hwa' Decápoli. Jā-ga' ga'llaayh' ka-läh' ta' jee' hla' jmi'juuh' kih' Galilea.

Jee' ja' na' jää' dsa' jaa' dsa' koo' cha'ne' Jesús, hi' dsa' hi' ma' jää' hi' koo' he' ga'chuuy' kyaah' Jesús mah' kyey' gooy' në' kih' hi' koo' he'.

Hi' ga'lleë' Jesús dsa' koo' he' kah' kih', mah' ga'täy' cha'gooy' lä-koo' lä-koo' to-gway', hi' ga'mi'gyuyh' na'siih' dsa' he' kyaah' jmi' tu'heyh'.

Mah' ga'jëë' Jesús ta' gyuuh', ga'chaah' dsëy', hi' ga'jäyh' siiyh' dsa'nuuh' he':

—Efata —juu' la' hnøø' jäh': Wa' nä' kyah'.

7.35

Lä'chah' ja' ga'na' to-gwa' dsa' he' hi' ga'lii' na'siiyh', ga'hlëeyh' jëë'.

Hi' ga'jmeë' Jesús hih' kiyh' sa' wa' jmeeyh' juu' kih' ni' jaa' dsa'. Ma'ke' ga'jmeey' cha'miuh' mada' lä-ja', cha'ga'miuh' ma' kooyh' juu'.

Ga'lä'dsaa' jwërte dsë' dsa'. Ga'jäyh':

—Peer' ga'lä-jë' ba' lih' Jesús jmeë'. Jmeey' hlëeh' hi' koo', hi' jmeey' nuu' hi' gwii'.

Ga^ˈääh^ˉ Jesús kye^ˈ mil dsa^ˉ

(Mt. 15:32-39)

8.1

Ta^ˈko^ˉjiih^ˈ ga^ˈlä^ˈhë^ˈ Jesús jee^ˈ ja^ˉ, jwë^ˈ dsa^ˉ ga^ˈlla^ˈnää^ˈ ka^ˈläh^ˈ hi^ˈ ni^ˈ miih^ˉ sa^ˈ cha^ˉ he^ˉ ma^ˈ kuyh^ˈ jee^ˈ ja^ˉ. He^ˉja^ˉ ga^ˈtëyh^ˈ discípulo kyaay^ˈ mah^ˈ ga^ˈsiiyh^ˈ:

8.2

—Peer^ˈ dsa^ˈlä^ˈnih^ˈ dsën^ˈ dsa^ˉ hi^ˉ tääh^ˈ kyaah^ˈ jne^ˈ jee^ˈ la^ˉ. Jëeh^ˈ, ma^ˈhya^ˉ hnë^ˉ jmi^ˈ tääh^ˈ hi^ˈ sa^ˈ cha^ˉ ni^ˈ miih^ˉ he^ˉ kuyh^ˉ.

Cher^ˈ mah^ˈ ga^ˈcheh^ˈ jnih^ˈ kiyh^ˈ lä^ˈ ma^ˈkyoyh^ˈ na^ˉ, hwaay^ˈ cha^ˈjwë^ˈ, jëeh^ˈ uu^ˈ ga^ˈya^ˈnää^ˈ ko^ˈlla^ˈ.

8.4

He^ˉja^ˉ ga^ˈjäh^ˈ discípulo kyaay^ˈ:

—¿Ha^ˈ ba^ˈ ja^ˈ he^ˉ kuh^ˈ dsa^ˉ heh^ˈ hwa^ˈ kii^ˈ la^ˉ? Ha^ˉ koh^ˈ sa^ˈ hnø^ˈ mah^ˈ lee^ˈ kuh^ˈ hi^ˉ tääh^ˈ jee^ˈ la^ˉ.

8.5

He^ˉja^ˉ ga^ˈngii^ˈ Jesús juu^ˈ kiyh^ˈ:

—¿Joh^ˈ he^ˉniih^ˈ kye^ˈ hnäh^ˈ? —ga^ˈjäh^ˈ.

—Gyii^ˈ ba^ˈ —ga^ˈjäh^ˈ discípulo.

8.6

He^ˉja^ˉ ga^ˈjme^ˈ Jesús mada^ˈ mah^ˈ dsa^ˉtaah^ˈ lä^ˈjë^ˈ dsa^ˉ hwa^ˈ hi^ˈ ga^ˈkay^ˈ lä^ˈjë^ˈ gyii^ˈ he^ˉniih^ˈ ja^ˉ, ga^ˈkway^ˈ ti^ˈhmaah^ˈ kih^ˈ Dio. Ma^ˉngë^ˈ ma^ˈkway^ˈ ti^ˈhmaah^ˈ kih^ˈ Dio, ga^ˈllaay^ˈ he^ˉniih^ˈ ja^ˉ hi^ˈ ga^ˈkwëyh^ˈ discípulo mah^ˈ ga^ˈti^ˈ ga^ˈllooyh^ˈ kih^ˈ lä^ˈjë^ˈ dsa^ˉ.

Hi^ˈ ma^ˈ jäy^ˈ miih^ˉ hmooh^ˈ ka^ˈläh^ˈ hi^ˈ lä^ˈja^ˉ ga^ˈkwa^ˈ Jesús ti^ˈhmaah^ˈ kih^ˈ Dio. Ma^ˉngë^ˈ he^ˉja^ˉ, ga^ˈjmeey^ˈ mada^ˈ mah^ˈ ti^ˈllooyh^ˈ kih^ˈ lä^ˈjë^ˈ dsa^ˉ.

Ga^ˈkuh^ˈ dsa^ˉ lä^ˈjiih^ˈ ga^ˈkëy^ˈ. Ma^ˈ ga^ˈla^ˈ kiyh^ˈ, ga^ˈkah^ˈ ga^ˈgyii^ˈ sa^ˈmiih^ˉ jwi^ˈ he^ˉga^ˈchaa^ˈ ja^ˉ.

Të^ˈ ko^ˈ kye^ˈ mil dsa^ˉ hi^ˉ ga^ˈkuh^ˈ jee^ˈ ja^ˉ. Ma^ˉngë^ˈ he^ˉja^ˉ, ga^ˈhiyh^ˈ juu^ˈ kih^ˈ dsa^ˉ.

Lä^ˈchah^ˈ ja^ˉ ga^ˈhey^ˈ neh^ˈ na^ˈmoo^ˈ kyaayh^ˈ discípulo kyaay^ˈ, ngooy^ˈ ta^ˈ hwa^ˈ Dalmanuta.

Dsa^ˉ fariseo ma^ˈ hnø^ˈ ma^ˈ jme^ˈ Jesús ko^ˈ he^ˉjuh^ˈgaa^ˉ

(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

8.11

Ma^ˈ ga^ˈlloo^ˈ Jesús jee^ˈ ja^ˉ, ga^ˈlla^ˈnää^ˈ fariseo hi^ˈ ga^ˈløoy^ˈ ti^ˈchooy^ˈ juu^ˈ kyaah^ˈ Jesús. Ma^ˈ kay^ˈ dsë^ˈ Jesús, he^ˉja^ˉ ga^ˈngiiy^ˈ ma^ˈ jme^ˈ Jesús ko^ˈ he^ˉjuh^ˈgaa^ˉ he^ˉma^ˈ ja^ˈgyuuh^ˈ.

Ma^ˈ ga^ˈnuu^ˈ Jesús lä^ˈja^ˉ, ga^ˈjii^ˈ lä^ˈga^ˈtë^ˈ neh^ˈ tuh^ˈdsëy^ˈ, mah^ˈ ga^ˈjäh^ˈ:

—¿He^ˈla^ˈ ngiih^ˈ hnäh^ˈ hi^ˉ chaa^ˉ na^ˈ jmeen^ˈ ko^ˈ he^ˉjuh^ˈgaa^ˉ? Ma^ˈra^ˈ ju^ˈdsoo^ˈ jwë^ˈhn^ˈ hnäh^ˈ, ni^ˈ ko^ˈ he^ˉjuh^ˈgaa^ˉ sa^ˈ jë^ˈ dsa^ˉ hi^ˉ chaa^ˉ na^ˈ.

8.13

Jee^ˈ ja^ˉ ga^ˈbëy^ˈ dsa^ˉ he^ˈ, mah^ˈ ga^ˈhey^ˈ ka^ˈläh^ˈ neh^ˈ na^ˈmoo^ˈ, ngooy^ˈ ta^ˈ jee^ˈ jyoh^ˈ.

Levadura kih^ˈ dsa^ˉ fariseo

(Mt. 16:5-12)

8.14

Ni^ˈ sa^ˈ ga^ˈlä^ˈdsooh^ˈ dsë^ˈ discípulo ma^ˈ kay^ˈ he^ˉniih^ˈ, ko^ˈ lä^ˈla^ˉ ba^ˈ he^ˉniih^ˈ ma^ˈ kyey^ˈ neh^ˈ na^ˈmoo^ˈ.

He^ˉja^ˉ ga^ˈmi^ˈliih^ˈ Jesús dsë^ˈ discípulo, ga^ˈjäh^ˈ:

—Leeh^ˉ hnäh^ˉ kyaah^ˉ levadura kih^ˉ fariseo hi^ˉ leeh^ˉ hnäh^ˉ kyaah^ˉ levadura kih^ˉ Herode ka^ˉläh^ˉ.

8.16

He^ˉja^ˉ ga^ˉtaah^ˉ discipulo he^ˉ llay^ˉ juu^ˉ kyaah^ˉ dsa^ˉkyaayh^ˉ, ma^ˉ jäyh^ˉ:

—Ma^ˉhlëeyh^ˉ lä^ˉna^ˉ kih^ˉ he^ˉ sa^ˉ ma^ˉ kye^ˉ jne^ˉ he^ˉniih^ˉ.

8.17

Pero ga^ˉlä^ˉliih^ˉ Jesús kiyh^ˉ mah^ˉ ga^ˉjäyh^ˉ siyh^ˉ:

8.18—¿He^ˉla^ˉ jmeeh^ˉ hnäh^ˉ cha^ˉmiih^ˉ huu^ˉdsë^ˉ kih^ˉ he^ˉ sa^ˉ cha^ˉ he^ˉniih^ˉ? ¿Che^ˉ sa^ˉ hii^ˉ kwa^ˉ kwaat^ˉ kyah^ˉ hnäh^ˉ? ¿Che^ˉ sa^ˉ hii^ˉ lä^ˉngëeh^ˉ hnäh^ˉ? ¿Che^ˉ lä^ˉ ma^ˉna^ˉjlë^ˉ ba^ˉ huu^ˉdsë^ˉ kyah^ˉ hnäh^ˉ?

Hä^ˉ ba^ˉ mi^ˉnëh^ˉ hnäh^ˉ mah^ˉ sa^ˉ jëeh^ˉ hnäh^ˉ, hë^ˉ ba^ˉ to^ˉgwah^ˉ hnäh^ˉ mah^ˉ sa^ˉ nuuh^ˉ hnäh^ˉ. ¿Che^ˉ sa^ˉ dsooh^ˉ hoh^ˉ hnäh^ˉ ha^ˉ lä^ˉ ga^ˉla^ˉlä^ˉ?

Lä^ˉ ma^ˉ ga^ˉti^ˉ ga^ˉlloohn^ˉ hña^ˉ he^ˉniih^ˉ ja^ˉ, jee^ˉ kih^ˉ lä^ˉjëë^ˉ hña^ˉ mil dsa^ˉ he^ˉ, ¿joh^ˉ sa^ˉmiih^ˉ ga^ˉtë^ˉ jwi^ˉ he^ˉ ga^ˉchaa^ˉ ja^ˉ? —ga^ˉjäh^ˉ Jesús siyh^ˉ.

—Gya^ˉto^ˉ sa^ˉmiih^ˉ —ga^ˉjäh^ˉ discipulo kyaay^ˉ.

8.20

—¿Ha^ˉ ga^ˉ ma^ˉ ga^ˉti^ˉ ga^ˉlloohn^ˉ gyii^ˉ he^ˉniih^ˉ ja^ˉ, joh^ˉ sa^ˉmiih^ˉ ga^ˉchaa^ˉ? —ga^ˉjäh^ˉ Jesús.

—Ga^ˉchaa^ˉ ga^ˉ gyii^ˉ sa^ˉmiih^ˉ —ga^ˉjäh^ˉ discipulo.

8.21

—¿Che^ˉ lä^ˉjiih^ˉ na^ˉ sa^ˉ hii^ˉ lä^ˉngëeh^ˉ hnäh^ˉ? —ga^ˉjäh^ˉ Jesús.

Ga^ˉmi^ˉhlää^ˉ Jesús jaa^ˉ dsa^ˉtuu^ˉ

8.22

Ga^ˉlla^ˉnääy^ˉ jee^ˉ jwii^ˉ Betsaida. Ma^ˉngëë^ˉ he^ˉ ja^ˉ, ya^ˉjää^ˉ dsa^ˉ jaa^ˉ hi^ˉ tuu^ˉ cha^ˉnë^ˉ Jesús mah^ˉ ga^ˉchuuy^ˉ kyaah^ˉ Jesús he^ˉ kyey^ˉ gooy^ˉ në^ˉ kiyh^ˉ.

He^ˉja^ˉ ga^ˉsooh^ˉ Jesús goo^ˉ dsa^ˉ he^ˉ, ga^ˉjääy^ˉ ta^ˉ chuuh^ˉ jwii^ˉ. Ga^ˉmi^ˉgyuyh^ˉ mi^ˉnë^ˉ dsa^ˉ he^ˉ kyaah^ˉ jmi^ˉ tu^ˉheyh^ˉ hi^ˉ ga^ˉkyey^ˉ lä^ˉto^ˉ gooy^ˉ në^ˉ kih^ˉ dsa^ˉ he^ˉ mah^ˉ ga^ˉngiiy^ˉ juu^ˉ:

—¿Hee^ˉ jëeh^ˉ miih^ˉ? —ga^ˉjäyh^ˉ.

8.24

He^ˉja^ˉ ga^ˉløø^ˉ dsa^ˉtuu^ˉ he^ˉ jëë^ˉ, hi^ˉ ga^ˉjäyh^ˉ:

—Jëën^ˉ dsa^ˉ hi^ˉ dsa^ˉngëë^ˉ, pero jnäy^ˉ lä^ˉkoh^ˉ chaah^ˉ hma^ˉ ba^ˉ.

8.25

Mah^ˉ ga^ˉkye^ˉ Jesús ka^ˉläh^ˉ goo^ˉ në^ˉ kiyh^ˉ. Hi^ˉ ga^ˉsiyh^ˉ he^ˉ jëëy^ˉ ka^ˉläh^ˉ. Lä^ˉchah^ˉ ja^ˉ, ga^ˉjä^ˉ mi^ˉnëy^ˉ.

Ga^ˉlä^ˉjnä^ˉ jëë^ˉ go^ˉte^ˉ.

Mah^ˉ ga^ˉjäh^ˉ Jesús siyh^ˉ:

—Gwaa^ˉh^ˉ kō^ˉdsoo^ˉ ta^ˉ kyah^ˉ ba^ˉ hne^ˉ. Mo^ˉto^ˉ go^ˉhe^ˉ ta^ˉ jee^ˉ jwii^ˉ na^ˉ. Ni^ˉ ta^ˉ jwii^ˉ ni^ˉ jaa^ˉ.

Ga^ˉjäh^ˉ Pee^ˉ, Jesús laa^ˉ Cristo

(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

8.27

Ngoo^ˉ Jesús ka^ˉläh^ˉ kyaah^ˉ discipulo kyaay^ˉ ta^ˉ jyoh^ˉ jwii^ˉ mäh^ˉ he^ˉ na^ˉhee^ˉ hwa^ˉ Cesarea kih^ˉ Filipo.

Cha^ˉjwë^ˉ jee^ˉ ga^ˉnääy^ˉ ja^ˉ, ga^ˉngiiy^ˉ juu^ˉ kih^ˉ discipulo:

—¿Ha^ˉ lä^ˉ jäh^ˉ dsa^ˉ kin^ˉ, hii^ˉ jnä^ˉ laay^ˉ? —ga^ˉjäh^ˉ Jesús.

8.28

—Kō^ˉllaa^ˉ jäh^ˉ, Jwaa^ˉ hi^ˉ ma^ˉ choo^ˉ jmi^ˉ ba^ˉ hne^ˉ. Kō^ˉllaa^ˉ jäh^ˉ Elía ba^ˉ hne^ˉ. Hi^ˉ jñah^ˉ kō^ˉllaa^ˉ jäh^ˉ, hne^ˉ laah^ˉ jaa^ˉ hi^ˉ ga^ˉngëë^ˉ juu^ˉ kih^ˉ Dio llo^ˉjoo^ˉ —ga^ˉjäh^ˉ discipulo kyaay^ˉ.

8.29

Mah' ga'jah' Jesús ka'läh':

—¿Ha' ga' hnäh', hee' jawah' hnäh' kin', hij' ba' jnä' laah' hnäh'?

He'ja' ga'jah' Pee' siyh':

—Hne' he' Cristo.

8.30

Pero ga'taah' Jesús juu' lä'jöö' mah' sa' kooyh' juu' ja' kyaah' ni' jaa'.

Ga'mi'jnää' Jesús juu' he' juuy'

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

8.31

Jmii' ja' ga'løø' Jesús mi'jnää' juu' kih' discípulo kyaay', ga'jäyh':

—Jmee' bii' kih' Hī' ga'löö'ngo' la' jöö' cha'miih' wii'. Dsa'gyuuh' sa' lä'hnää' dsih', lä'ja' dsa'kaah' kyaay' jmi'dsa', kyaah' ta'jwoh' kyaay' ley sa' lä'hnää' dsih'. Hi' jmee' bii' kiyh' juuy' mah' lä'jiyh' ka'läh' jee' ga'te' hnē' jmi' —ga'siyh' discípulo kyaay'.

8.32

He' na' ga'hleeyh' jöö' go'te', he'ja' ga'jääh' Pee' Jesús ta' koo', ga'løoy' juuyh' kiyh'.

Pero ga'jeeh' Jesús hñii' ga'jööy' jee' ma' tääh' lä'jöö' discípulo, mah' ga'juuyh' kih' Pee':

—Jñuuh' hne' kin' hī'sa'llu'. Sa' jmeeh' huu'dsē' lä'koh' jmee' Dio. Lä'koō' la' huu'dsē' kih' dsa' ba' la' huu'dsē' kyah'.

8.34

Ja' ga' ga'teeyh' lä'jöö' dsa' kō'joh' kyaah' discípulo kyaay' ga'jäyh':

8.35—Cher'mah' hī' hnøø' jmee' kō'joh' kyaah' jnä', sa' wa' jmäy' hñiiy' kwaat', wa' jäy' cru' kyaay' mah' wa' jmeey' kō'joh' kyaah' jnä'.

Jööh', lä'jöö' hī' hääh' hñii' mah' sa' juuy', hī' he' juu' ba'. Pero lä'jöö' hī' kwaa' hñii' juu' kwaat' kin' o kwaat' kih' ju'hmöö', hī' he' ba' lääh'.

¿Hee' ya'jøø' ka' dsa' ma'ke' ga'liyh' lä'jöö' he' cha' jmi'gyuu' la' mah' wa'ra' ga'juuy', sa' tēeyh' kih' Dio?

¿Hee' ba' kyaah' le' mi'hmaayh' mah' lääh'?

He' ba' che' hlööh' dsa' hī' chaa' jmi' na', jmeey' wa' la' cha' la'. Cher'mah' hī' jmee' na'hih' kin', o kyaah' juu' kin' cha'nē' dsa' hī' chaa' na', ja'ba' lä'ja' jmee' Hī' ga'löö'ngo' na'hih' kyaayh', wa'ra' ga'te' jee' jäyh' kyaah' be' kih' Tääh' kyaay' kyaah' lä'jöö' ángele kyaay'.

9.1

Jesús koō' ka'läh' ga'siyh':

—Ma'ra' ju'dsoo' jwööhn' hnäh', chaa' kō'llaa' hī' tääh' jee' la' sa' juuy' jää' sa' ga' ma'jööy' ha' lä'koō' la' be' kih' Dio hī' jmee' hih'.

Ga'mi'söö' Jesús hñii'

(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

9.2

Ma'ngöö' ga' jñii' jmi', ja' ga' ga'jääh' Jesús ma'la' Pee' kyaah' Jacobo hi' Jwaa' ba', ga'näy' kah' ta' moh' nii'. Jee' ja' ga'lä'söö' Jesús to'lo' nē' hī' ma' jäy' he'.

Ga'lii' jih'gyeh' hmiih' kiyh', ga'tøø' jlöö' nih' lä' tøø' hmoō'. Ni' jaa' sa' chaa' hwa' la' hī' lih' gyih' mah' jmeey' tō'jlöö' lä'ja'.

Jee' ja' ga'lä'jnää' Elía kyaah' Moisé ga'taayh' llay' juu' kyaah' Jesús.

He_ja_ ga_jah_ Pee_ siyh_ Jesús:

—Ta_jwoh_, he_ ba_ che_ llu_ he_ t00h_ jne_ ko_j0h_ jee_ la_. Jmee_ jnaah_ hne_ hne_ kyaah_ moo_, koo_ kyah_, koo_ kih_ Moisé, hi_ koo_ kih_ Elía.

9.6

Lä_jëëy_ ga_jwaayh_, sa_ ñey_ he_ ma_ jäyh_, he_ja_ ba_ ga_hlëeh_ Pee_ lä_ja_.

Hor_ ja_ ja_ koo_ jni_, ga_jmee_ hih_ jee_ ma_ täy_ ja_. Jee_ jni_ ja_ ga_lä_nuuh_ ga_hlëeh_ koo_ juu_ he_ ma_ jah_:

—Hi_ la_ na_ gyuu_ kyaan_ hi_ hnaan_. Nuuh_ hnäh_ kiyh_.

9.8

Ma_ ga_jëëy_ ka_läh_, mo_so_ cha_ ni_ ja_, ma_la_ hñii_ ba_ Jesús cheh_.

Jee_ jnaa_ Jesús moh_ ja_ ga_tayh_ juu_ hi_ ma_ kyaayh_ he_:

—Ta_ jwi_ hnäh_ ni_ ja_, lä_jë_ he_ ma_jëeh_ hnäh_ la_ ta_ko_jiih_ sa_ ma_lä_jiih_ Hi_ga_lëë_ngo_ la_ jee_ kih_ hi_ na_juu_.

9.10

Ga_h00y_ juu_ ja_ neh_ tuh_dsëy_. Pero ta_ jyoh_ ko_taa_, lä_uu_ hi_ he_ ma_ ngiiy_ juu_ kih_ dsa_kyaayh_ hee_ hn00_ jah_ he_ lä_jiih_ dsa_ jee_ kih_ hi_ ma_na_juu_.

Hi_ ga_ngiiy_ ka_läh_ juu_ kih_ Jesús:

—¿He_la_ jah_ ta_jwoh_ kya_ ley, jmee_ bii_ jah_ Elía jää_ ga_ kih_ Cristo?

9.12

He_ja_ ga_jah_ Jesús:

9.13—Ja_ba_ dsoo_ jah_ Elía to_në_, ya_lly_ llu_ lä_jë_ he_ cha_ jee_ la_. Hi_ hnäh_, ¿ha_ lä_ ngëeh_ hnäh_ he_ na_si_ lä_la_: jmee_ bii_ jëë_ wii_ Hi_ga_lëë_ngo_ la_ hi_ sa_ lä_hnäa_ dsih_ ni_ miih_?

Pero jwëhn_ hnäh_, ma_jah_ ba_ Elía, hi_ ga_jmee_ dsa_ lä_ tē_ dsë_ kiyh_, lä_koo_ ma_na_si_ kiyh_ jää_.

Ga_mi_hlä_ Jesús ja_ chih_ hi_ ma_ kye_ jmi_lle_ hliih_

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

9.14

Lä_ ma_ ga_lloo_ Jesús jee_ tääh_ lä_jë_ ga_ discípulo kyaay_, ga_jëëy_ jwë_ dsa_ ma_ tääh_ lä_ku_ lä_jii_ kiyh_, hi_ ma_ tääh_ ta_jwoh_ kya_ ley_ ti_chooy_ juu_ kyaayh_.

Ma_ ga_jëë_ lä_jë_ dsa_ he_ ya_jah_ Jesús, ga_jëë_ dsayh_, chah_ ba_ ga_näay_ na_jmeey_ Dio kiyh_.

Mah_ ga_ngii_ Jesús juu_ kih_ dsa_ he_:

—He_ juu_ ti_chooh_ hnäh_ kyaah_ hi_ tääh_ na_.

9.17

Mah_ ga_hlëeh_ ja_ dsa_ hi_ ma_ hä_ jee_ ja_, ga_jayh_:

9.18—Ta_jwoh_, jään_ jee_ la_ ja_ chih_nuuh_ kyaan_, hi_ kye_ jmi_lle_ hliih_ hi_ jmee_ kaay_.

Wa_ ha_ cha_ ha_ jee_ cheyh_, wa_ra_ ga_hii_ dsoo_ kiyh_ jmee_ jmi_lle_ hliih_ na_, jmiiy_ baay_ hñiiy_ hwa_, hwë_ peh_ neh_ to_hooy_, juuy_ cha_jay_ mah_ dsa_lä_hwäy_ . Ma_jwiin_ discípulo kyaah_ he_ lleey_ jmi_lle_ hliih_ na_ pero sa_ ma_liyh_.

9.19

He_ja_ ga_jah_ Jesús:

—¿He_la_ sa_ hii_ lä_dsoo_ hoh_ hnäh_ hi_ cha_ na_? ¿Lih_ ba_ läa_ he_ gyan_ kyaah_ hnäh_? Mo_so_ lä_be_ dsën_ gya_ ga_jnä_ kyaah_ hnäh_. Ya_jää_ da_ chih_ na_ ta_ la_.

9.20

Mah_ na_jää_ dsa_ chih_ he_ cha_në_ Jesús. Ma_ ga_jëë_ jmi_lle_ hliih_ he_ Jesús, ga_sooyh_ kih_ chih_ he_ wii_ jwërte. Ga_ki_ ga_bäy_ hwa_, lä_jiih_ ga_hwë_ peh_ neh_ to_hooy_.

Ja_ga_ ga_ngii_ Jesús juu_ kih_ jmi_ chih_ he_:

—¿Ha⁻ koh^ʔ jiih[!] ma⁻lä⁻hi[!] la[!] lä⁻na⁻ kiyh^ʔ?

9.22—He⁻ laay[!] lä⁻ ma[!] piyh[!] na⁻ —ga⁻jäh^ʔ jmi⁻ chih⁻ —.

Ja⁻ he⁻ koö⁻ jiih⁻ ma⁻taayh⁻ cha[!]je⁻ hi⁻ ma⁻taayh⁻ cha[!]jmi⁻ he⁻ jngiih⁻ kiyh[!]. Cher[!]mah[!] leh[!] miih⁻ kwa[!] be[!] kin⁺, wa[!] lä⁻nih^ʔ hoh^ʔ jnääh[!].

9.23

He⁻ja⁻ ga⁻jäh^ʔ Jesús:

—iHa⁻ lä⁻ja⁻ jwah^ʔ cher[!]mah[!] leh[!] miih⁻! Lä⁻jë⁻ ba[!] le[!] kih[!] hi⁻ jmee⁻ dsoo^ʔ dsë[!].

9.24

Lä⁻chah^ʔ ja⁻ ga⁻hlëéh^ʔ jmi⁻ chih⁻ he^ʔ kyaah[!] cha⁻miih⁻ be^ʔ, ga⁻jäyh^ʔ:

—Laa⁻ ba[!] jnä^ʔ dsoo^ʔ, kwa[!] be[!] kin⁺ mah[!] lä⁻dsoo^ʔ dsën⁻ cha⁻ga[!]miih⁻.

9.25

Ma[!] ga⁻jëë[!] Jesús ngoo[!] dsa⁻kuh[!] jwëë^ʔ dsa⁻, ga⁻juuyh[!] kih[!] jmi⁻lle^ʔ hliih[!] he^ʔ, ga⁻siiyh⁻:

—Hne⁻ jmi⁻lle^ʔ koo^ʔ, jnä^ʔ jmeen⁻ hih⁻ go⁻hëë[!] kih[!] chih⁻ na⁻, mo⁻to⁻ jmee⁻ ga[!] jwiih⁻ kiyh[!].

9.26

He⁻ja⁻ na[!]høø^ʔ ga[!] ga⁻hoo[!]h jmi⁻lle^ʔ hliih[!] he^ʔ, mah[!] koö⁻ ga[!] koö⁻ hä[!] ga⁻sooyh[!] wi[!] jwërte kih[!] chih⁻ he^ʔ, ja⁻ga[!] ya⁻hëëy[!] ngaayh[!]. Ga⁻jä^ʔ chih⁻ he^ʔ lä⁻koh^ʔ he⁻ na⁻juuy[!]. Jwëë^ʔ dsa⁻ ma[!] jäh^ʔ:

—Ma⁻na⁻juu[!] ba[!] na⁻.

9.27

Pero ga⁻sooh[!] Jesús gooy⁻, ga⁻chaayh⁻, chah^ʔ ba[!] ga⁻nooy⁻.

Lä⁻ ma[!] ga⁻he[!] Jesús koö⁻ cha[!]neh⁺, ga⁻ngii^ʔ discípulo kyaay[!] juu[!] kiyh[!] jee[!] sa⁻ nuu⁻ dsa⁻:

—¿He⁻la[!] sa⁻ ma⁻lä⁻këh[!] jnääh[!] jmi⁻ ma[!] lleë[!] jnääh[!] jmi⁻lle^ʔ hliih[!] he^ʔ?

9.29

He⁻ja⁻ ga⁻jäh^ʔ Jesús siiyh⁻:

—Hih[!] jmi⁻lle^ʔ hliih[!] lä⁻na⁻, sa⁻ hwëë⁻ cher[!]mah[!] sa⁻ ga⁻tu[!] dsa⁻ kuh⁻hih⁻ mah[!] chuuy[!] kyaah[!] Dio.

Koö⁻ ka⁻läh^ʔ ga⁻mi⁻jnääh⁻ Jesús juu[!] he⁻ juuy^ʔ

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

9.30

Ma[!] ga⁻hwëëy⁻ jee[!] ma[!] tääyh[!] ja⁻, ga⁻nääh[!] ta[!] Galilea. Sa⁻ hnøø[!] Jesús ma[!] lä⁻ne⁻ dsa⁻ ha⁻ ta[!] ngëy⁻.

Jëéh^ʔ, ma[!] hlëëyh⁻ discípulo kyaay[!], ma[!] jäyh^ʔ:

—Hi⁻ga⁻läë[!]ngo[!] la⁻ ngëë[!] dsih[!] ja[!]goo⁻ dsa⁻ hñaa⁻ dsë[!] mah[!] jngëëyh[!]. Ga[!] ma⁻hya⁻ hnë⁻ jmi⁻ na⁻juuy[!], lä⁻jiiyh[!] ka⁻läh^ʔ.

9.32

Pero discípulo kyaay[!] sa⁻ ga⁻lä⁻ngëëy[!] juu[!] ja⁻, hi⁻ ma[!] goyh⁺ ma[!] ngiiy[!] juu[!] kih[!] Jesús.

Hii⁻ na⁻ lee^ʔ jøøh[!] jee[!] jmee⁻ Dio hih⁺

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

9.33

Ja⁻ga[!] ga⁻lla⁻nääh⁻ jee[!] jwii⁻ Capernaum. Lä⁻ ma[!] ga⁻taah[!] discípulo cha[!]neh⁺ kyaah[!] Jesús, ga⁻ngii^ʔ Jesús juu[!] kiyh[!]:

—¿Hee⁻ juu[!] na⁻ ti⁻chooh⁻ hnäh^ʔ lä⁻ hä[!] jwë[!] jee[!] ma⁻ya⁻nøø[!] jne[?]

9.34

Ti[!]sih[!] go⁻te[!] ba[!] ga⁻taayh[!], kih[!] he⁻ ma[!] ti⁻chooy[!] juu[!] kyaah[!] dsa⁻kyaayh[!] lä⁻ hä[!] jwë[!], hii⁻ na⁻ lee^ʔ jøøh[!] kih[!] jee[!] lä⁻jëëy⁻.

He⁻ja⁻ ga⁻gya⁻ Jesús mah[!] ga⁻hlëëyh[!] lä⁻jëë⁻ gya⁻tuu[!] discípulo he^ʔ, ga⁻siiyh⁻:

—Cher'mah' hī hnøð' lee' jøðh', ta' wa' jmäy' hñiiy' jøðh', wa' jmeey' ta' he' kih' lä'jēē' ba'.

9.36

Hi' lä'chah' ja' ga'tēyeh' jaa' gyuu', ga'cheeyh' jee' kiyh' ja'. Ja'ga' ga'ēey', mah' ga'jäyh':

9.37

—Hī' jmee' he' kih' jaa' gyuu' lä'la' kwaat' kin', jnä' he' hī' jmäy' he'. Hi' hī' jmää' jnä' he', jmeey' he' kih' Dio hī' ga'chee' jnä'.

Hī' sa' na'høðh' jnän' laay' dsa'kyaah' jne'

(Mt. 10:42; Lc. 9:49-50)

9.38

Ga'jmeeh' Jwaa' juu' kih' Jesús:

—Ta'jwoh', ma'jēē' jnääh' jaa' hī' hwēē' jmi'lle' hliih' lä'hih' kyah', he'ja' ga'ha' jnääh' kiyh', jēēh' sa' ngēy' kyaah' jnääh'.

9.39

Pero Jesús ga'siiyh' lä'la':

9.40—Ta' ha' hnäh' kiyh'. Jēēh', ni' jaa' sa' chaa' hī' jmee' koo' he' juh' gaa' lä'hih' kin', mah' chah' ba' hlēyeh' wi' kin'.

Hī' sa' hnee' kyaah' jne', dsa'kyaah' ba' jne' he'.

Wa' hī' cha' hī', hī' kwēēh' hnäh' koo' vas jmi'dsē', kih' he' laah' hnäh' kyaah' Cristo, ma'ra' ju'dsoo' jwēēhn' hnäh', lä'hmaah' ba' jñeey'.

Goo' la' kih' hī' jmee' tēh' dsa'kyaah'

(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

9.42

'Wa' hī' cha' hī', hī' jmee' tēh' jaa' hī' mäh' la' hī' ma'lä'dsoo' dsē' kin', llu' ga' la' kiyh' wa'ra' jäh' kih' hñuu' dsa' luuy' koo' cha'too' kih' molii' mah' hmääh' dsih' cha'jmi'ñeēh'.

He'ja' cher'mah' ma'gooh' ga'jmeē' täh' kyaah' dso'kye', hnä' go'te' ba'. Llu' ga' kyah' gwaah' jee' tääh' hī' na'jiih', tūuh' ma'gooh', lä'koh' ga' he' goh' cha'je' kyaah' lä'to' ma'gooh' jee' mo'so' uu' jih'koh'.

Jee' ja' sa' juu' jah' hi' ni' sa' uu' je' jih'koh' jih'lih'.

Hi' lä'ja' ka'läh' cher'mah' ma'tiih' ga'jmeē' täh' kyaah' dso'kye', hnä' go'te' ba'. Llu' ga' kyah' gwaah' jee' tääh' hī' na'jiih', tūuh' ma'tiih', lä'koh' ga' he' goh' cha'je' kyaah' lä'to' ma'tiih' jee' mo'so' uu' jih'koh'.

Jee' ja' sa' juu' jah' hi' ni' sa' uu' je' jih'koh' jih'lih'.

Hi' cher'mah' mi'nēh' ga'jmeē' täh' kyaah' dso'kye', lle' go'te' ba'. Llu' ga' kyah' gwaah' jee' tääh' hī' na'jiih' kyaah' koo' mii' mi'nēh' lä'koh' ga' he' goh' kyaah' lä'to' mii' mi'nēh' cha'je'.

Jee' ja' sa' juu' jah', hi' ni' sa' uu' je' jih'koh' jih'lih'.

Lä'jēē' dsa' lä'ñeē' kyaah' je', hi' lä'jēē' he' kwēēh' dsa' Dio nē' na'hyoo', kyaah' ñe' ba' lä'ñii'.

Llu' ba' ñe' pero wa' ga'dsaa' he' ñii' kih', ha' lä'lii' ka'läh' ñii'. Wa' cha' ba' ñe' kyah' hnäh' mah' go'taah' hnäh' llu' kyaah' dsa'kyaah'.

Ga'jäh' Jesús ha' lä' la' he' beē' dsa' øðh'

(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

10.1

Ya'hëë' Jesús jee' jwii' Capernaum ja-, ngooy' ta' hwa' Judea, hi' ñeey' ta' hngaah' jmi' Jordán. Koo- ka läh' jwëë' dsa- ga'lla-nää' ma' ga'llooy' jee' ja-, hi' lä'chah' ja' ga'løoy' hlëëyh' dsa- lä'koo- tëëy' jmeey' lä'jé- jiih'.

Jee' ja- ga'lla-nää' koo' kiyh' kō'lla' fariseo he- ma' kay- dsëy', ga'ngiiy' juu' kiyh':
—¿Che' cha- jwë' bëe' dsa- dsa-më' kyaa'?

10.3

He-ja- ga'jeh- Jesús juu' kiyh':

—¿Ha- lä' jäh' nuuh' he- ga'kwëeh' Moisé jne'?

10.4

He-ja- ga'jah' fariseo:

—Ga'kwa' ba' Moisé jwë' he- bëe' dsa- øøh' pero chooyh' koo- mo'je- jee' bëey' øøyh'.

10.5

He-ja- ga'jeh- Jesús juu' kiyh':

10.6—Kih' he- chaah' hnäh', he-ja- ba' ja- ga'jah' Moisé lä'ja-.

Pero lä' ma' to-në' ma' ga'jmeë' Dio jmi-gyuu' la-, "ga'jmää' Dio hi- më' hi- nuuh'."

"He-ja- ba' bëe' dsa- nuuh' cho'jmi- mah' gyay- kyaa' dsa-më' kyay'.

Jee' lä'uy' laay' ja- ba'." Lä'ja- mo'so- laay' uy', ja- ba' ma-laay'.

Heh' lä'ja-, hi- ma-la- ja- kaah' Dio, sa- lle' kih' laay' —ga'jah' Jesús.

10.10

Lä'koo- ma' tääh' discípulo kyay' cha'neh', koo- ka läh' ga'ngiiy' juu' kih' Jesús ha- lä' la' he- bëe- dsa- më'.

Mah' ga'jeh- Jesús juu' kiyh':

10.12—Cher' mah' hi- ga'bëe' dsa-më' kyaa' mah' kaay' jñah', he- ma'jmeey' dso'kye- ba' ja- kih' hi- to-në'.

Hi' cher' mah' dsa-më' ga'bii' kih' dsa- nuuh' kyay' mah' kaay' jñah', he- ma'jmeey' dso'kye- ba' ja- —ga'jah' Jesús.

Ga'mi-jää' Jesús gyuu-

(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

10.13

Ma' dsa-nää' dsa- dsa-jää- gyuu- kyaa' cha'në' Jesús mah' kyey- gooy- në' kiyh', pero discípulo ga'juuh' kih' dsa- he'.

Ma' ga'jëe' Jesús ha- lä' jmeë' discípulo, sa- ga'tih' dsëy', he-ja- ga'jäyh':

10.15—Kwa' jwë' ya-nää' gyuu- ta- la- kin'. Ta- ha- hnäh' kiyh', jëeh' hi- laa' lä'koo- gyuu-, hi- he' ba' jää' Dio lä'hih' kih'.

Ma-ra- ju'dsoo' jwëëhn- hnäh', hi- sa- heeh- jää' Dio lä'hih' kih' lä'koo- heeh- jaa- gyuu-, sa- heyh' jee' jmeë' Dio hih' —ga'jah' Jesús.

10.16

Ja-ga' ga'eey' ma' jaa- ma' jaa- gyuu-, ga'kyey- gooy- në' kih', mah' ga'mi-jäy'.

Ja- dsa- kwa- hi- cha- kuu' ga'hlëeh' kyaa' Jesús

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

10.17

Ma' ga'he' Jesús jwë' ngoo', ja' jaa- dsa- ko-chih', ga'juuh' jné' cha'nëy' mah' ga'ngiiy' juu' kih' Jesús,

gaːjäyhː

—Hneː hiː laaː Taːjwohː lluuː, cheeː hnøː jmeenː mahː tēehnː jeeː moːsoː juunː?

10.18

Mahː gaːjähː Jesús gaːsiyhː:

10.19—¿Cheː ñehː hneː heː laanː lluuː? Jēehː niː jaaː hiː lluuː saː chaaː, jaaː Dio baː hiː lluuː.

Maːkyuuhː baː hneː läːjēː madaː kihː Dio: “Taː kaahː hiː laaː kyaaː jāahː, taː jngēehː dsaː, taː hiiː kihː dsaː, taː jmeeː dsooː kihː juuː taːjuuː, niː taː miːgaaː dsaː. Waː hnaahː maaː kyaahː täaː kyaahː.”

10.20

Heːjaː gaːjähː dsaː heː siyhː:

—Taːjwohː, läːjēː heː naː maːmiːtenː läːjiihː maː mähnː.

10.21

Peerː gaːtihː dsēː Jesús gaːjēyː dsaː heː, mahː gaːsiyhː kaːlähː:

—Hnøː gaːkoː heː jmeehː. Gwaahː goːhniː läːjēː heː chaː kyahː mahː goːkwēehː läːjēː hiː täːñeeː.

Läːjaː baː läːchaː chaːmiihː kyahː gyuuːhː jmiːgyuuː. Maːngēēː heː jaː, jaːgaː naː ñeehː, jāähː cruː kyaahː mahː jmeenː koːjohː —gaːjähː Jesús.

10.22

Maː gaːnuuː dsaː heː juuː jaː, gaːheeː dsēyː goːteː. Mahː ngaayhː tiːmeehː dsēyː kihː heː maː chayː chaːmiihː kuuː.

Heːjaː gaːjēː Jesús dsaː hiː maː täähː läːkuː läːjiː jeeː maː cheyhː jaː, gaːjäyhː:

—Haː kohː saː jwēehː laː kihː dsaː chaː kuuː heyhː jeeː jmeeː Dio hihː.

10.24

Maː gaːnuuː discipulo kyaayː läːjaː, gaːtaayhː jēēː dsayhː. Hiː gaːjähː Jesús kaːlähː:

10.25—Gyuuː kyaanː. Jaaː dsaː hiː kyeː oːjohː dsēː kihː kuuː kiyhː, haː kohː saː jwēehː laː kiyhː heyhː jeeː jmeeː Dio hihː.

Saː gaː jwēehː laː kihː jaaː cameyː ngēēː toːgwaː koː hmaːkuuː läːkohː gaː heː hehː jaaː dsaː chaː kuuː jeeː jmeeː Dio hihː.

10.26

Chaːgaːmiihː gaːläːdsaaː dsēː discipulo maː gaːnuuyː juuː jaː, heːjaː gaːhlēyehː dsaːkyaayhː gaːjäyhː:

—¿Hiiː baː lääː jaː?

10.27

Heːjaː gaːjēː Jesús jeeː täayhː jaː, mahː gaːjäyhː:

—Heː saː läːkēhː dsaː jmiː jmeeː, saː laː läːnaː kihː Dio. Jēehː gaːläːjēː baː liyhː jmeeyː.

10.28

Heːjaː gaːløː Peeː siyhː:

—Maː jāː baː läːjēː heː chaː kyaaː jnäähː mahː jmeeː jnäähː koːjohː kyaahː hneː.

10.29

Heːjaː gaːjēhː Jesús juuː kiyhː:

10.30—Maːraː juːdsooː jwēehnː hnähː. Läːjēː hiː maːtuuː dsēː maːhwēēː chaːnehː kihː, maːbeeyː dsaːmēː øyehː dsaːñuuː øyehː, maːbeeyː choːjmiiyː, maːbeeyː dsaːmēː kyaayː, maːbeeyː chihː kyaayː, oː maːbeyː hwaː kiyhː kwaatː kinː hiː kihː juːhmēēː,

hiː heː hyohː hñaːlooː gaː läːnaː läːkohː gaː heː gaːjäː kiyhː jmiːgyuuː laː. Hyoyhː hneː, jeeyː dsaːmēː øyehː dsaːñuuː øyehː, jeeyː chooyː, jeeyː chihː kyaayː, hyoyhː hwaː, hiː jēyː wiiː jmiːgyuuː laː. Hiː jmiːgyuuː heː naː gaː läːjnäː, tēyː jeeː moːsoː juuyː.

Pero, jwēēː hiː laaː kwaatː jeeː kyahː hnähː naː, hiː heː leēː mähː gaː maːjaː. Hiː hiː saː laaː kwaatː jeeː kyahː hnähː naː, hiː heː leēː jøhː.

Ngoo¹ hnē⁻ jiih[~] jmeeh[~] Jesús juu¹ he⁻ juuy^ʔ

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

10.32

Lä⁻ ma⁻hää^ˆ bih¹ jwē¹ ngooy¹ ta⁻ Jerusalén, hi⁻ kaah^ˆ kiyh¹ ga⁻nää¹ lä⁻jēē⁻ hi⁻ ga⁻jmeē^ˆ kō⁻jōh^ˆ kyaayh^ˆ.

Pero jēē⁻ dsayh^ˆ hi^ˆ ma^ˆ goyh^ˆ ma^ˆ chaay¹ kaah^ˆ.

Ja⁻ga^ˆ ga⁻tēē⁻ Jesús kah^ˆ lä⁻jēē⁻ gya⁻tuu^ˆ discípulo, ga⁻lōøy¹ jmeeyh[~] juu¹ ha⁻ lä⁻ dsa⁻ngēēy^ˆ ta⁻ cha^ˆnē^ˆ:

10.33

—Na¹ dsa^ˆnøø¹ jne^ˆ ta⁻ Jerusalén, jee^ˆ oo⁻ ngēē¹ dsa⁻ Hi⁻ ga⁻lēē^ˆngo¹ la⁻ kih¹ jmi⁻dsa⁻ kaah^ˆ, hi^ˆ ngēēy¹ kih¹ ta⁻jwōh¹ kyaay¹ ley. Hi⁻ he^ˆ bääh^ˆ jnä^ˆ dsōō^ˆ mah¹ jngēēh¹ dsa⁻ jnä^ˆ. Ja⁻ga^ˆ ngēēy¹ jnä^ˆ ja^ˆgoo⁻ dsa⁻ hi⁻ sa^ˆ laay¹ judiu.

Mi⁻kwayh¹ jnä^ˆ, jmi^ˆ baay¹ jnä^ˆ, ti^ˆ hñey¹ jnä^ˆ, ja⁻ga^ˆ jngēēy¹ jnä^ˆ. Pero lä⁻jiihn^ˆ ka⁻läh^ˆ ga^ˆ ma⁻hya⁻ hnē⁻ jmi^ˆ.

Jacobo kyaah^ˆ Jwaa⁻ ga⁻ngiiy^ˆ he⁻ gyay^ˆ jwoo¹ kih¹ Jesús

(Mt. 20:20-28)

10.35

Ma⁻ngēē^ˆ he⁻ ja⁻, Jacobo kyaah^ˆ Jwaa⁻ joo^ˆ Zebedeo ga⁻nääy¹ chuh^ˆ kih¹ Jesús mah¹ ga⁻jäyh^ˆ:

—Ta⁻jwōh¹, hnøø⁻ jnääh¹ jmeeh¹ he⁻ ngii^ˆ jnääh¹ la⁻.

10.36

—¿Hee⁻ hnooh⁻ hnäh^ˆ jmeen^ˆ kyah¹ hnäh^ˆ? —ga⁻jäh^ˆ Jesús.

10.37

—Kwa^ˆ jwē¹ dsa^ˆtooh^ˆ jnääh¹ jwoo¹ kyah¹ jee^ˆ nah¹ jøøh¹ he⁻ jmeeh¹ hih^ˆ, jaa⁻ jwoo¹ ra⁻lluuy¹ hi^ˆ jaa⁻ jwoo¹ ra⁻kēh¹ kyah¹ —ga⁻jäyh^ˆ siiyh⁻ Jesús.

10.38

He⁻ja⁻ ga⁻jäh^ˆ Jesús siiyh⁻:

—Sa^ˆ ñeh^ˆ hnäh^ˆ he⁻ na⁻ ngiih^ˆ hnäh^ˆ. ¿Che^ˆ tääh^ˆ hnäh^ˆ jēēh¹ hnäh^ˆ lli^ˆwii^ˆ he⁻ na¹ ga^ˆ jēēn^ˆ? ¿Che^ˆ lä^ˆbe^ˆ hoh^ˆ hnäh^ˆ dsa⁻ngēēh^ˆ hnäh^ˆ he⁻ wii^ˆ he⁻ na¹ ga^ˆ dsa⁻ngēēn^ˆ?

10.39

He⁻ja⁻ ga⁻jäyh^ˆ:

—Tää^ˆ ba^ˆ jnääh¹.

Mah¹ ga⁻jäh^ˆ Jesús:

10.40—Ma^ˆra^ˆ he⁻ jēēh¹ ba^ˆ hnäh^ˆ lli^ˆwii^ˆ he⁻ na¹ ga^ˆ jēēn^ˆ, hi^ˆ dsa⁻ngēēh^ˆ hnäh^ˆ he⁻ wii^ˆ he⁻ na¹ ga^ˆ dsa⁻ngēēn^ˆ.

Pero he⁻ nah^ˆ hnäh^ˆ jwoo¹ ra⁻lluuy¹ o jwoo¹ ra⁻kēh¹ kin^ˆ, sa^ˆ ga⁻tēēn^ˆ kwan^ˆ. He⁻ ja⁻ hyoh^ˆ hi⁻ na⁻lleeh⁻ kyaay¹ Tääh^ˆ kyaan^ˆ ba^ˆ ja⁻.

10.41

Jee^ˆ lä⁻jēē⁻ gyaay¹ discípulo ga⁻lä⁻lleē^ˆ ma^ˆ ga⁻nuuy^ˆ hlēēh^ˆ Jwaa⁻ kyaah^ˆ Jacobo lä⁻ja⁻.

He⁻ja⁻ ga⁻hlēēh¹ Jesús lä⁻jēē⁻ discípulo, ga⁻jäyh^ˆ:

10.43—Ñeh^ˆ ba^ˆ hnäh^ˆ lä⁻kōø⁻ jmeē⁻ dsa⁻ta⁻ hi⁻ jmeē⁻ hih^ˆ kih¹ dsa⁻gooy¹, kaayh[~] lä⁻lla⁻ dsēy¹.

Dsa⁻kaah^ˆ he^ˆ lä⁻tē⁻ dsēy¹ kaayh[~] dsa⁻gooy¹.

Pero jee^ˆ kyah¹ hnäh^ˆ sa^ˆ cha⁻ he⁻ kih¹ jmeeh¹ hnäh^ˆ lä⁻ja⁻. Hi⁻ hnøø¹ leē^ˆ jøøh¹ ga^ˆ kih¹ lä⁻jēē⁻ hnäh^ˆ, hi⁻ he^ˆ tēē⁻ jmeē^ˆ ta⁻he^ˆ kih¹ lä⁻jēē⁻ ba^ˆ.

Hi⁻ hnøø¹ kã^ˆ nē^ˆ kih¹ jee^ˆ lä⁻jēē⁻, hi⁻ he^ˆ tēē⁻ jmeey¹ ta⁻he^ˆ kih¹ lä⁻jēē⁻ ba^ˆ.

Jēēh^ˆ, Hi⁻ ga⁻lēē^ˆngo¹ la⁻ sa^ˆ ma⁻jay[~] mah¹ jmeē^ˆ dsa⁻ ta⁻he^ˆ kiyh¹, ma⁻jay[~] mah¹ jmeey¹ ta⁻he^ˆ kih¹ dsa⁻ ba^ˆ. Ma⁻jay[~] mah¹ kwaay¹ hñii^ˆ juuy^ˆ, he⁻ ja⁻ kēē^ˆ mah¹ läy^ˆ jwēē^ˆ dsa⁻.

Ga⁻mi⁻hlää^ʔ Jesús Bartimeo hi⁻ ma⁻ tuu⁻

(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

10.46

Ma⁻ngëë^ʔ he⁻ ja⁻, ga⁻lla⁻nääy^ʔ jwi⁻ Jericó. Lá⁻ ma⁻ ya⁻hëë^ʔ Jesús Jericó kyaayh⁻ discípulo, hi⁻ kyaah⁻ jwëë^ʔ dsa⁻, ga⁻ngëëy^ʔ jee⁻ ma⁻ gya⁻ jaa⁻ dsa⁻tuu⁻ hi⁻ ma⁻ ngii⁻ kuu⁻ kih⁻ dsa⁻. Dsa⁻tuu⁻ he⁻ ma⁻ chee⁻ Bartimeo, joo⁻ Timeo.

Ma⁻ ga⁻nuuy⁻ ngoo⁻ ya⁻jäh⁻ Jesús dsa⁻ chaa⁻ Nazaret, ga⁻løoy⁻ hlëëyh⁻ ki⁻ gaa⁻, ma⁻ jäh⁻:

—Jesús, hne⁻ hi⁻ laa⁻ sa⁻ ju⁻ kih⁻ David, wa⁻ lá⁻ nih⁻ hoh⁻ ki⁻ jnä⁻.

10.48

Jwëë^ʔ dsa⁻ ga⁻jüuh⁻ kiyh⁻, mah⁻ sa⁻ tooyh⁻ miih⁻. Pero dsa⁻ he⁻ cha⁻ga⁻miih⁻ miih⁻ ma⁻ tooyh⁻:

—Hne⁻ hi⁻ laa⁻ sa⁻ ju⁻ kih⁻ David, wa⁻ lá⁻ nih⁻ hoh⁻ ki⁻ jnä⁻.

10.49

Ja⁻ga⁻ ga⁻noo⁻ Jesús, ga⁻jmeey⁻ mada⁻ he⁻ dsa⁻kyaay⁻ dsih⁻. He⁻ja⁻ na⁻ kyaay⁻ dsih⁻, mah⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻ siiyh⁻:

—Ta⁻ ka⁻ huu⁻dsë⁻, noo⁻ tëëyh⁻ hne⁻.

10.50

Lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻jnuuyh⁻ hmiih⁻ he⁻ ma⁻ na⁻bäayh⁻, ga⁻nooy⁻ ko⁻chih⁻, ngooy⁻ jee⁻ cheh⁻ Jesús.

Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—¿Hee⁻ hnooh⁻ jmeen⁻ kyah⁻?

He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁻ dsa⁻tuu⁻ he⁻:

—Ta⁻ jwoh⁻, hnoon⁻ lá⁻ jnä⁻ mi⁻nën⁻.

10.52

Mah⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús siiyh⁻:

—Gwaah⁻ ba⁻ hne⁻ kyah⁻. Kyaah⁻ he⁻ ma⁻dsoo⁻ hoh⁻ na⁻, ma⁻jä⁻ ba⁻ kyah⁻.

Hi⁻ lä⁻chah⁻ ja⁻ ga⁻lä⁻ jnä⁻ mi⁻nëy⁻ hi⁻ ngooy⁻ kyaah⁻ Jesús.

Ga⁻he⁻ Jesús na⁻dsëë⁻ burr⁻ jwi⁻ Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

11.1

Ja⁻ga⁻ tëëy⁻ Jerusalén ga⁻nääy⁻ chuuh⁻ jwi⁻ Betfagé kyaah⁻ Betania. Hi⁻ jäh⁻ ba⁻ nøø⁻ jwi⁻ ja⁻ kih⁻ moh⁻ Olivo. Jee⁻ jwi⁻ ja⁻ ga⁻chee⁻ Jesús uu⁻ discípulo.

Ga⁻siiyh⁻:

11.3—Go⁻nää⁻ hnäh⁻ ta⁻ jee⁻ jwi⁻ he⁻ nøø⁻ ta⁻ cha⁻në⁻. Wa⁻ra⁻ ga⁻tëëh⁻ hnäh⁻ jee⁻ oo⁻, jnääh⁻ hnäh⁻ jaa⁻ burr⁻ mäh⁻ hi⁻ na⁻hñuuh⁻, hi⁻ sa⁻ ga⁻ ma⁻wii⁻ dsa⁻. Ja⁻ cheeh⁻ hnäh⁻ mah⁻ ya⁻jääh⁻ hnäh⁻ ta⁻ la⁻.

Cher⁻mah⁻ chaa⁻ hi⁻ ngii⁻ juu⁻ kyah⁻ hnäh⁻, he⁻la⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻ lä⁻na⁻, ja⁻ jwi⁻ hnih⁻: “Jmee⁻ bii⁻ kih⁻ Dsa⁻jøøh⁻ kyaay⁻ jnääh⁻ ba⁻ la⁻, chah⁻ ba⁻ ya⁻jää⁻ jnääh⁻ ka⁻läh⁻.”

11.4

He⁻ja⁻ ga⁻nääy⁻ hi⁻ ga⁻jnääh⁻ bih⁻ burr⁻ he⁻ ma⁻ cheh⁻ cha⁻jwë⁻, na⁻hñuuh⁻ chuh⁻ kih⁻ koo⁻ ho⁻haah⁻, mah⁻ ga⁻løoy⁻ cheeyh⁻ burr⁻ he⁻.

Pero dsa⁻ hi⁻ ma⁻ tääh⁻ jee⁻ ja⁻, ga⁻ngiiy⁻ juu⁻:

—¿Hee⁻ jmeeh⁻ hnäh⁻, he⁻la⁻ cheeh⁻ hnäh⁻ burr⁻ na⁻?

11.6

He⁻ja⁻ ga⁻siiyh⁻ lä⁻koo⁻ ga⁻jäh⁻ Jesús. Ja⁻ga⁻ ga⁻kwa⁻ dsa⁻ he⁻ jwë⁻.

Hi⁻ na⁻jääy⁻ jee⁻ cheh⁻ Jesús mah⁻ ga⁻kye⁻ dsa⁻ hmiih⁻ kih⁻ ka⁻luu⁻ burr⁻ he⁻. Ja⁻ga⁻ ga⁻wii⁻ Jesús ngoo⁻.

Jwëë' dsa- ga'ja' hmiih- kih' cha'jwë' jee' ngooy' ja- hi- jñah' ga'hnä' niih' hma- ga'jay' cha'jwë'.

Dsa- hi- chaa' kaah', kyaah' hi- ga'nää' jää' ma' tooyh- cha-miuh- miuh' ma' jäyh':

11.10—iHosanna! iHe- ba' che- jøøh' hi- ja' na- lä'hih' kih' Dsa-jøøh' jnän'!

iDio kyaah' hi- na' ga' jmee' hih' lä'koo- ga'jmee' dsa-jøøh' jnän' David! iPeer- jøøh' hi- gya' gyuuuh'!

11.11

Ja- ga' ga'he' Jesús jee' jwii- Jerusalén, ngooy' ta' jee' chih' gwah' juuh'. Ma- ngëë' ma-jëëy- lä'ku'

lä'jii' jee' chih' gwah' ja-, ya-hëëy' ngaayh' ta' Betania kyaayh' lä-jëë' gya-tuu' dsa- kyaay'. Jëëh'

ma-ngooy' ga'hloo' jmiuh' ja-.

Ga'jwä' Jesús dso'jwii' kih' chaah' higo

(Mt. 21:18-19)

11.12

Ma' ga'jnä' jyoh' jmiuh', ga-hwëëy- ka-läh' jee' jwii- Betania, ja' kyoh' Jesús.

Ûu' ga' ga-jëë' Jesús koo- chaah' hma- higo mah' ngooy' na-jëëy- che' hii' miuh'. Ma' ga'llooy' jee' chih' chaah' hma- ja-, ma-la' moo- jmah' ba' ma' choo'. Jëëh', ja' jii- kih' ja-.

He-ja- ga-jäh' Jesús siih' chaah' hma- ja-:

—Ni' koo- miuh' kyah' mo'so- kuh' dsa- ka-läh' jih'koh' jih'lih'.

Hi- ga'nuu' discípulo kyaay'.

Ga-hwëë' Jesús dsa- hi- ma' tääh' hniuh' jee' chih' gwah'

(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

11.15

Ma- ngëë' he- ja-, ga-lla-näy' Jerusalén, ja- ga' ga'llooy' Jesús ho'hne- kih' gwah' juuh', hi- ga-løoy' hëëy- kih' lä-jëë' dsa- hi- ma' la- hmooh'. Ga-saa' ga'jaay' na'mes- kih' dsa- hi- ma' mi-sii' kuu', hi- ga-saa' ga'jaay' lä-jëë' he- la' kih' hi- ma' hnëë' juu'.

11.16

Mo'so- ga'kway' jwë' ma' ngëë' dsa- jee' ja- kyaah' løø' kih' mah' ma' llay' hmooh'.

11.17

Hi- ga-hlëëy' dsa- ga-siiyh':

—¿Che' sa' na-sii- lä-la- juu' kih' Dio? “Hne' kin' la- lä'chee- hne' jee' ngii' lä-jëë' dsa- jmi-gyuu' kiyh' kih' Dio.” Pero hnäh', ma-jmeeh' hnäh' lä-koo- too- jee' dsa-taah' dsa-hii- ba'.

11.18

Ga'nuu' ta-jwöh' kyaa' ley hi- lä-ja- dsa-kaah' kyaa' jmi-dsa- ka-läh' ha- lä- ga'jmee' Jesús. He-ja- ma' hnooyh- ha- lä- jwë' jee' ma' jngëëy', pero ma' gayh' Jesús. Jëëh' jwëë' dsa- ma' tääh' ma' jëë- dsah' ha- lä- la' nuuh' kiyh'.

Ta- ga'hloo' ja-, ya-hëë' Jesús jee' jwii- ja-, ngaayh'.

Ga-lä'kii' chaah' hma- higo

(Mt. 21:20-22)

11.20

Ta-la' høø- jyoh' jmiuh' ja-, ga-ngëëy' ka-läh' jee' ma' chih' chaah' hma- higo. Ga-jëë' discípulo kyaa' Jesús ma-lä'kii' go-te- chaah' hma- ja-.

He-ja- ga-lä-dsooh' dsë' Pee', ga-jäyh':

—Jëë' da' Ta-jwöh', ma-lä'kii' hma- higo he- ga'jwäh' dso'jwii' kih' lloo'.

11.22

Hi⁺ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁺ kiyh⁺, ga⁻siiyh⁻:11.23—Wa⁺ lä⁻dsoo⁺ hoh⁺ hnäh⁺ kih⁺ Dio.

Ma⁻ra⁻ ju⁺dsoo⁺ jwë⁻eh⁻ hnäh⁺, cher⁺mah⁺ hi⁻ ga⁻jäh⁺ siih⁻ moh⁺ la⁻: “Jñuuh⁺ jee⁺ na⁻, jwä⁻ä⁻ hñah⁺ cha⁺jmi⁻ñeeh⁻”, hi⁻ cher⁺mah⁺ lä⁻kaa⁻ tuh⁻dsëy⁺ ga⁻ngiiy⁺, hi⁻ cher⁺mah⁺ ga⁻jmeey⁺ dsoo⁺ le⁺, ma⁻ra⁻ he⁻ le⁺ ba⁺ he⁻ ma⁻ngiiy⁺ ja⁻.

He⁻ja⁻ jwë⁻eh⁻ hnäh⁺, lä⁻jë⁻ he⁻ ngiih⁺ hnäh⁺ kih⁺ Dio, jmee⁺ hnäh⁺ dsoo⁺ ma⁻hñah⁻ hnäh⁺, hi⁻ lä⁻ja⁻ ba⁺ hñah⁻ hnäh⁺.

Hi⁻ jee⁺ tääh⁺ hnäh⁺ ngiih⁺ hnäh⁺ kih⁺ Dio, jmee⁺ jøh⁻ hoh⁺ hnäh⁺ cher⁺mah⁺ hi⁻ kyaah⁺ hä⁺ hoh⁺, mah⁺ lä⁻ja⁻ Tää⁺ jnän⁻ hi⁻ gya⁺ gyuu⁺h⁺ jmee⁺ jøh⁻ dsë⁺ kih⁺ lä⁻jë⁻ dso⁺kye⁻ kyah⁺ hnäh⁺.

Jëeh⁺, cher⁺mah⁺ sa⁻ jmeeh⁻ hnäh⁺ jøh⁻ hoh⁺ hnäh⁺ kih⁺ dsa⁻, ni⁻ lä⁻ja⁻ Tää⁺ jnän⁻ hi⁻ gya⁺ gyuu⁺h⁺ sa⁻ jmee⁺ jøh⁻ dsë⁺ kih⁺ dso⁺kye⁻ kyah⁺ hnäh⁺.

He⁻ ja⁺ gyuu⁺h⁺ ba⁺ hih⁻ he⁻ jmee⁻ Jesús

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

11.27

Ga⁻lloo⁺ Jesús ka⁻läh⁺ Jerusalén kyaah⁺ discípulo. Ga⁻ngëëy⁺ ta⁻ jee⁺ chih⁺ gwah⁻. Jee⁺ ja⁻ ga⁻lla⁻nää⁺ dsa⁻kaa⁺h⁺ kya⁺ jmi⁻dsa⁻, kyaah⁺ ta⁻jwoh⁺ kya⁺ ley, hi⁻ lä⁻jëë⁻ dsa⁻gyuu⁺h⁺.

Hi⁻ ga⁻jäh⁺ dsa⁻ he⁺ siiyh⁻:—¿Che⁺ cha⁻ jwë⁻ kyah⁺ he⁻ jmeeh⁻ lä⁻jë⁻ he⁻ na⁻? ¿Hii⁻ kih⁺ hih⁻ he⁻ jmeeh⁻ lä⁻na⁻?

11.29

He⁻ja⁻ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁺ kiyh⁺, ga⁻siiyh⁻:

11.30—Ngii⁻n⁻ koo⁻ mi⁻juu⁺ kyah⁺ hnäh⁺ ka⁻läh⁺. Jeeh⁻ da⁺ hnäh⁺ kin⁻ jää⁺, ja⁻ga⁻ jwahn⁻ hi⁻ kih⁺ hih⁻ he⁻ jmeen⁻ lä⁻la⁻.

¿Hii⁻ ga⁻jmeey⁺ hih⁻ he⁻ ga⁻chaa⁺ Jwaa⁺ dsa⁻ jmi⁻, che⁺ Dio o che⁺ dsa⁻ñuu⁺? Jmeeh⁻ da⁺ hnäh⁺ juu⁺ kin⁻ —ga⁻jäh⁺ Jesús.

11.31

Jee⁺ tääh⁺ ja⁻ ma⁻ llay⁻ juu⁺ kyaah⁺ dsa⁻kyaayh⁺, ma⁻ jäh⁺:

11.32—Cher⁺mah⁺ ga⁻jäh⁺ jne⁺, hi⁻ kih⁺ Dio ba⁺ ja⁻, Jesús jäh⁻: “¿He⁻la⁻ sa⁻ ga⁻lä⁻dsoo⁺ hoh⁺ hnäh⁺ kiyh⁺ ga⁻ ja⁻?”

Hi⁻ cher⁺mah⁺ ga⁻jäh⁺ jne⁺, ja⁺ hih⁻ kih⁺ dsa⁻ ba⁺ ja⁻, lä⁻lle⁻ dsa⁻jwii⁻ —ma⁻ jäh⁺ dsa⁻kaa⁺h⁺ he⁺.

Cha⁻miih⁻ ma⁻ gayh⁻ dsa⁻gooy⁺, jëeh⁺ lä⁻jëë⁻ dsa⁻ ma⁻ jmää⁻ kwaat⁻ Jwaa⁺ ma⁻ra⁻ he⁻ ma⁻ laa⁺ jaa⁻ hi⁻ ma⁻ ngëë⁻ juu⁺ kih⁺ Dio.

11.33

He⁻ja⁻ ga⁻jäh⁺ dsa⁻kaa⁺h⁺ he⁺ ga⁻siiyh⁻ Jesús:—Sa⁻ ñe⁺ jnää⁺.Mah⁺ ga⁻jeeh⁻ Jesús juu⁺ ka⁻läh⁺, ga⁻siiyh⁻:—Ni⁻ jnä⁻ sa⁻ jmeehn⁻ juu⁺ hii⁻ ga⁻jmeey⁺ hih⁻ he⁻ jmeen⁻ he⁻ la⁻.Juu⁺ na⁻hmää⁺ lä⁻koo⁻ la⁺ kih⁺ dsa⁻ hi⁻ ga⁻høø⁻ ta⁺ kih⁺ jñah⁺

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

12.1

Jee⁺ ja⁻ ga⁻løø⁺ Jesús hlëëy⁻ dsa⁻ he⁺ kyaah⁺ juu⁺ na⁻hmää⁺, ga⁻jäh⁺:

12.2—Ga⁻tää⁺ jaa⁻ dsa⁻ñuu⁺ koo⁻ nää⁺ chaah⁺ wii⁻ jëh⁺ hi⁻ ga⁻jney⁺ lä⁻ku⁺ lä⁻jii⁺ hi⁻ ga⁻mi⁻lluy⁺ jee⁺ ma⁻

hwëey' jmi'h mi'jeh'. Ga'chih' koo' na'hyah' he' nii' jee' ga'wii' dsa' hi' ga'taah' ga'hoo' jee' na'jnää' chaah' jeh'. Ma' ga'la' he' ja', ga'tooyh' goo' dsa' he' hoo'y' ma' to'dsaah'. Ja' ga' ya'hëey' ngooy' uu'. Ma' ga'lloo' jii' kih' mi'jeh' ja', ga'cheey' jaa' moz' kyaay' jee' ma' tääh' dsa' hoo' ta' kiyh' mah' ma' koo'y' heey' he' ma' tëey'.

Ma' ga'lloo' moz' he' jee' na'jnää' chaah' jeh' kih' dsa'juuy', dsa' hi' ma' tääh' hoo' he' ga'saah' dsih', ga'kway' kih' hi' ga'hëey' kih' ta'jmah'.

Ja' ga' ga'cheey' jnah' ka'läh' moz' kyaay' jee' ma' tääh' hi' ma' hoo' ta' kiyh'. Lä'ja' ga'tey' kuu' kih' hi' he', lä'jiih' ga'la' dsoo' lley' mah' ga'hëey' kih' kyaah' o'hih'.

Koo' ka'läh' ga'chee' dsa'juu' he' jnah' dsa' kyaay'. Hi' he' ga'jngëeyh'. Hi' ngoo' bih' cheey' dsa' lä'ja'. Ko'llaa' hi' he' ga'hii' hi' ko'llaa' hi' he' ga'jngëeyh' go'te'.

Ma' ga'dsaa' lä'jëe' moz' kyaay', ma' chaa' ga' jaa' chih' kyaay' hi' hnäy' cha'miih'. Hi' he' ga'cheey' jee' ga'dsaa'. Ma' jmeey' huud'se: "Go' jmee' ga' dsa' oo' he' kih' chih' kyaan' la'."

Ma' ga'jëe' dsa' hi' ma' hoo' chaah' jeh' ja', ja' chih' he', ga'taayh' ga'llay' juu' kyaah' dsa'kyaayh': "Hi' oo' na', hi' ja' kyaah' ta' jnan' la'. Wa' jngëeh' jnih' mah' jän' kyaah' heey' he' ma' tëey'."

He'ja' ga'saayh' chih' he' mah' ga'jngëeyh'. Ja' ga' na'beey' ta' ka'hne' jee' ma' na'jnää' chaah' jeh' ja'.

¿Ha' lä' jmee' dsa'juu' laah' hnäh'? —ga'jah' Jesús—. Lloo' dsa'juu' jeh' mah' mi'llaay' hi' jmee' ta' ja' mah' tooyh' goo' jnah' dsa' hi' jmee' ta' kiyh'.

¿Che' sa' ma'heh' hnäh' juu' kih' Dio jee' na'sii' lä'la'?

Ja'ba' kuu' he' sa' ga'tih' dsë' tē'hyah', he' ja' ba' ga'jäh' lä'koo' mi'kuu' he' kye' dsa' to'në' kih' koo' hne' juuh'. 12.11

He' la' ga'jmeey' hñii' Dio, he'ja' dsaa' dsë' jne', ga'jah' Jesús.

12.12

He'ja' ma' hnoo' dsa'kaah' he' ma' saayh' Jesús. Jëeh', ga'tah' dsëy' he' ga'hleeh' Jesús kiyh' kyaah' juu' he' na'hmää' ja'. Pero ma' goyh' kyaah' dsa' hi' ma' tääh' jee' ja', he'ja' sa' ga'la' ma' saayh' Jesús, ga'nää' bih'.

Kwaat' kih' ku'sih'

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

12.13

Ga'taah' dsa' fariseo juu' kwee' kyaah' dsa' kyaay' Herode, mah' ga'cheey' dsa' hi' ko'taa' ga' ga'jmeey', ha' lä' jee' ma' kaah' juu' kih' Jesús.

Ma' ga'lla'näy' jee' ma' cheh' Jesús, ga'jäyh':

—Ta'jwoh', ne' ba' jnääh', hne' hlëeh' ju'dsoo' jmah' ba'. Sa' gah' kyaah' ni' jaa'. Jëeh', sa' cha' kwaat' kye'h' ha' lä' laa' lä'jaa' lä'jaa' dsa', hi' kyaah' ju'dsoo' ba' hlëeh' dsa' ha' lä' la' jwë' kih' Dio. ¿Ha' lä' laah' hne', che' llu' mi'hmaah' jne' ku'sih' kih' dsa'ta' César o sa' llu'? ¿Che' jmee' bii' mi'hmaah' jne' o sa' jmee' bii'?

12.15

Pero ne' ba' Jesús ha' lä' la' huud'se' kiyh' he' ta'juuy' ba' ja', he'ja' ga'jah' Jesús siiyh':

—¿He'la' kah' hnäh' dsën'? Kye' da' koo' kuu' mah' jëen'.

12.16

He'ja' na'kyey' koo' kuu', mah' ga'jah' Jesús:

—¿Hi' kih' heeh' too' la', hi' kih' jmi' na'sii' la'?

He'ja' ga'jah' dsa' he':

—Kih' César ba' na'.

12.17

Mah' ga'jäh' Jesús siyh' ka'läh':

—He' la' kih' César, kwëeh' ba' César. He' la' kih' Dio, kwëeh' ba' Dio he' la' kih'.

He'ja' ga'tayh' jëe' dsayh' kih' Jesús.

Ga'ngii' dsa' juu' ha' lä' le' wa'ra' ga'të' jee' lä'jiih' hi' na'juu'

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

12.18

Ja'ga' ga'lla'nää' saduceo ka'läh' jee' ma' cheh' Jesús. Dsa' he' na', sa' ma' jmeey' dsoo' he' lä'jiih' dsa' hi' ma'na'juu'. Mah' ga'ngiiy' juu' kih' Jesús, ga'jäyh':

12.19

—Ta'jwoh', ga'sii' Moisé jnän' kyaah' juu' la'. Wa'ra' ga'juu' jaa' dsa'nüuh' hi' sa' chaa' joo', dsa'nüuh' øøh' hlii' he', lle' kih' tëëy' dsa'më' mah' lä'chaa' joo'siiyh' hi' lee' kwaat' kya' hlii' øøyh'. Ga'lä'chaa' gye'e' dsa'nüuh' jaa' ba' cho'jmiiy'. Hi' to'në' he' ga'kaa' dsa'më'. Pero chah' ba' ga'juuy', sa' chaa' jooy' ga'lä'chaa'.

He'ja' jee' ga'të' uu' dsa'nüuh' øøyh' ga'kaa' dsa'më' hni' he'. Ja'ba' lä'ja' ga'juuy', sa' ga'lä'chaa' jooy'. Jnah' ka'läh' dsa'nüuh' øøh' hlii' he' ga'tëëy' dsa'më' he'. Jee' ja' ga'të' uu' dsa'nüuh'. Hi' koo' ka'läh' ga'juu' hi' he', sa' ga'lä'chaa' jooy'.

Ja'ba' lä'ja', lä'jëe' gye'e' dsa'nüuh' ga'kaa' dsa'më' he' hi' ga'juu' lä'jëe' gye'e' dsa'nüuh' he'. Ni' jaa' sa' ga'lä'chaa' joo'. Jee' ga'dsaa' ga'juu' hni' dsa'më' he'.

Wa'ra' ga'të' jee' lä'jiih' dsa' hi' na'juu', çhi' kih' jee' lä'jëe' gye'e' lee' kya' dsa'më' he'? Jëeh', ga'lä'jëe' gye'e' ba' ga'lä'kyaayh' —ga'jäh' dsa' saduceo siyh' Jesús.

12.24

He'ja' ga'jeh' Jesús juu' kiyh', ga'siiyh':

12.25—Na'hee' hoh' ba' hnäh' na', jëeh', sa' kyeh' hnäh' kwaat' ha' lä' jäh' juu' kih' Dio, ni' ha' lä' la' be' kiyh'.

Wa'ra' ga'të' jee' lä'jiih' hi' ma'na'juu', ni' jaa' dsa'më' dsa'nüuh' mo'so' jee' goo'. Ma'ja' leey' lä'koo' laa' ángele hi' tääh' gyuu' ba'.

Pero he' lä'jiih' dsa' hi' ma'na'juu', çche' sa' ma'heh' hnäh' juu' he' ga'sii' Moisé lä'koo' ga'la' kiyh' jee' koo' chaah' too' ja'? Jee' ja' ga'hlëeh' Dio kyaayh', ga'siiyh': "Jnä' laan' Dio kya' Abraham, laan' Dio kya' Isaac, laan' Dio kya' Jacob."

He' ga'jäyh' lä'ja', sa' na'juu' dsa' ma'gyuh' jnän' he' kih' Dio. Jëeh' Dio jnän' laay' Dio kya' hi' na'jiih' ba'. He'ja' na'hee' hoh' hnäh' he' laah' hnäh' sa' lä'jiih' dsa'.

Nüuh' he' kye'e' ga' kih' jee' lä'jë'

(Mt. 22:34-40)

12.28

Jee' ja' ma' hää' jaa' ta'jwoh' kya' ley. Ma' ga'nuuy' ti'choo' dsa' juu' kyaah' Jesús, ga'jëey' jeh' ba' Jesús kwee' juu' kih' dsa'. He'ja' na'ngiiy' juu' kih' Jesús:

—¿Hee' koo' jee' lä'jë' he' lle' në' ley kye'e' ga' miih'?

12.29

Mah' ga'jäh' Jesús:

12.30—He' la' ba' nüuh' he' kye'e' ga' kih' jee' lä'jë': "Nüu' hnäh' dsa' Israel. Jaa' ba' Dio chaa' jnän'. Wa' hnaah' Dio kyaah' lä'kaa' tuh'hoh', kyaah' lä'jë' hu' dsë' kyah', kyaah' lä'jë' be' kyah'." He' la' ba' ja' nüuh' he' kye'e' ga' kih' jee' lä'jë'.

Hi' ja'ba' lä'ja' la' jee' ga'të' to' nüuh': "Wa' hnaah' dsa' kyaah' lä'koh' hnaah' hnaah'." Sa' cha' ga'

jyoh' nuuh' he' kye'e' ga' lä'koh' ga' he' la' —ga'jä'h' Jesús.

12.32

He'ja' ga'jä'h' ta'jwoh' kyaa' ley:

12.33—Llu' ba' jwah', Ta'jwoh'. Ju'dsoo' ba' ma'hlëeh', sa' chaa' jnah' Dio, jaa' ba' Dio laa'.

Hi' cher'mah' hnää' jne' Dio lä'kaa' tuh'dsë' jne' kyaah' lä'jë' huu'dsë' jnän', hi' kyaah' lä'jë' be' jnän', hi' cher'mah' hnää' jne' dsa'kyaah' lä' hnää' jne' hñaan', kye'e' ga' he' na' lä'koh' ga' he' kaa' jah' o he' ga' jyoh' he' jee' jne' në' na'hyoo'.

12.34

Ma' ga'nuu' Jesús ga'jeeh' bih' kyaah' huu'dsë' llu', mah' ga'jä'h' Jesús siiyh':

—Miih' ga' jmee' heeh' he' jää' Dio hne' lä'hih' kih'.

Ja' jiih' ni' jaa' mo'so' ga'tuu' dsëy' ma' ngii' gyih' jyoh' juu' kih' Jesús.

Hii' kih' ja' hi' laa' Cristo

(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

12.35

Lä' ma'chëh' ba' Jesús koo' gwah' ja', hlëëyh' dsa', mah' ga'siiyh' dsa':

12.36—¿Ha' lä' la' he' jä'h' ta'jwoh' kyaa' ley, Cristo laa' sa'ju' kih' David?

He' ba' hñii' David ga'sii' juu' la' lä'koo' ma' jøø' Jmi'lle' kiyh', he' ga'siiy' lä'la':

Ga'jä'h' Dio ga'siiyh' Dsa'jøøh' kyaan': "Na' jwoo' ra'lluu' kin' la', lä'jiih' lloo' jmiil' laan' huu' tiih' lä'jëë' hi' na'høøh' kyah'."

12.37

¿Ha' lä'ja' laa' Cristo sa'ju' kih' David ga' ja', cher'mah' hñii' David jä'h' kih' Cristo: "Dsa'jøøh' kyaan'?"

Lä'jëë' dsa' hi' ma' tääh' jee' ja' ga'tih' ba' dsë' lä'koo' ga'hlëeh' Jesús.

Ga'juuh' Jesús kih' ta'jwoh' kyaa' ley

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

12.38

Hi' ga'løøy' ga'kway' juu', ga'mi'tëëy' dsa':

12.39—Leeh' hnäh' kyaah' ta'jwoh' kyaa' ley, tih' dsëy' ngëy' kyeyh' hmiih' kyoo' jee' kih' dsa' hi' hnøøy' jmee' dsa' Dio kiyh' cha'jwë' juuh'.

Hi' tih' dsëy' gyay' to'në' hma'sii' neh' gwah' mäh', hi' lä'ja' ka'läh' jee' dsa'taah' dsa' kuh'.

Hwëëy' dsa'më' hñii' cha'neh' kih', kō'taa' ga' jmeey' hlëëyh' cha'miuh' kyaah' Dio ha' jee' jëë' dsa' kiyh'. Cha'ga'miuh' wi' heeh' Dio dsa' hi' jmee' lä'ja'.

Na'ka' dsa'më' hñii' kuu' cha'në' Dio

(Lc. 21:1-4)

12.41

Ma' chëh' Jesús jëë' ha' lä' ma' jmee' dsa' tooyh' kuu' neh' wii' kih' gwah'. Hi' ma' jëëy' jwëë' dsa' cha' kuu' ma' tooyh' cha'miuh' kuu' jee' ja'.

Ja' ga' gälloo' jaa' dsa'më' hñii' hi' tä'nee' go'te'. Ga'tooyh' to' ñe' nøø' he' sa' kye'e' ni' miuh'.

He'ja' ga'hlëeh' Jesús kyaah' discípulo kyaay', ga'jäyh':

12.44—Ma'ra' ju'dsoo' jwëëhn' hnäh', dsa'më' hñii' la', ma'kway' cha'ga'miuh' lä'koh' ga' jee' lä'jëë' dsa' hi' ma'tooh' jää'.

Jëeh' lä-jëë' hi' cha' kuu', ma'kway' miih' he' ma'chaa' kiyh' ba', pero dsa-më' hni' la', ma'ke' tä-nee'y', ma'kway' lä'koh' te' kuu' he' ma' cha' kiyh' he' kyaah' ma' lay' he' jmee' bii' kiyh' —ga-jäh' Jesús.

Lloo' koo' jmi' hla' gwah' juuh'

(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

13.1

Ma-ngëë' he' ja', ya'hëë' Jesús koo' gwah' jee' ma' gyay' ja', ja' ga' ga-jäh' jaa' discípulo kyaay' ga'siiyh':

—Ta'jwoh', jëë' da', he' ba' che' kah'gaa' kuu' he' kyaah' ga-jä' na'hñaah' hne' na'.

13.2

He'ja' ga-jëeh' Jesús juu' kiyh':

—Lä-jë' hne' kaah' he' jëeh' hnäh' na', lloo' koo' jmi' ni' koo' mi'kuu' na', sa' jä' na' chuh' né' kih' øøh', lä-jë' ba' soh'hla'.

Jää' ja' ga' llaa' jmi-gyuu', joh' nëë' sa' jmee' lii'

(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

13.3

Ma-ngëë' he' ja', ga'näy' ta' né' moh' Olivo ta' cha' né' gwah' ja'. Jee' ja' ga'gya' Jesús. Hi' Pee', Jacobo, Jwaa', kyaah' Andre' ga'ngii' juu' kiyh' ta'ko'jiih' ma' täy' kah' kih', ga-jäh':

13.4

—Chiih' jnääh' lih' le' lä-jë' he' ma-jäh', hee' lii' jmee' wa'ra' ya-jäh' lä'te' juu' na'.

13.5

He'ja' ga-løø' Jesús jmeeyh' juu':

13.6—Hnøø' leeh' hnäh' mah' ni' jaa' sa' mi-gaa' hnäh'.

Jëeh', jwëë' dsa' ya'nää' hi' ka' né' kin', mah' jäh': “Jnä' he' laan' Cristo hi' ma'chee' Dio.” Jwëë' dsa' mi-gaay'.

13.7

'Ga' ma-nuuh' hnäh' kih' hni' hi' lä'cha' juu' kih' hni' ta' la' ta' jnø', ta' jøøh' hnäh' hñaah'. Jëeh' lä'ja' lle' kih' le', pero ja' lä'chah' ja' llaa' jmi-gyuu'.

Tee' dsa' hi' chaa' koo' hwa' kyaah' jyoh' hwa', hi' tee' dsa'ta' kyaah' jñah' dsa'ta'. Ja' he' koo' jee' jwii' jee' jeh' wii' hwa', ja' he' koo' jee' jwii' jee' jëë' dsa' hoo' hi' chi'jwaa' dsa'. Heh' lä'ja' koo' ma-løø' ba' jëë' dsa' wii'.

13.9

'Leeh' hnäh', ngëë' dsa' hnäh' kih' dsa'ta', kwa' dsa' kyah' hnäh' neh' gwah' kih' dsa' judiu, dsa-jääy' hnäh' cha' né' dsa'ta' kaah' kwaat' kin'. Jee' ja' kwah' hnäh' ju'dsoo' kin'.

Jmee' bii' kwa' dsa' ju'hmëë' kih' lä-jëë' dsa' jmi-gyuu', jää' ja' ga' llaa' jmi-gyuu'.

Ta' jmee' hnäh' huu'dsë' ha' lä' jawah' hnäh' wa'ra' ga'taah' dsa' hnäh' ja'goo' dsa'ta'. Ta' ka' hnäh' huu'dsë' ni' miih'. Hor' ja', Dio ba' kwa' huu'dsë' ha' lä' hlëeh' hnäh'. Ja' he' hñaah' hnäh' hlëeh', Jmi'llë' Na'ngii' ba' hlëeh'.

Ngëë' dsa' øøh' kih' dsa'ta' mah' jngëeh' dsih'. Ja' ba' lä'ja' jmee' dsa' kih' joo', hi' lä'ja' ka'läh' jmee' dsa' kih' cho'jmiy' mah' jngëeh' dsih'.

Lä-jëë' dsa' jmee' na'høøh' kyah' hnäh' kwaat' kin'. Pero hi' kwëeh' dsë' lä'jiih' llaa', hi' he' ba' lää'.

13.14

'Wa'ra- ga'lloo' jmi' jëeh' hnäh' cheh' jah' hi' laa' na' hoo' ngëe' jee' sa' ga'tëe' nooy', lä'koo- ga'jah' Daniel hi' ga'ngëe' juu' kih' Dio. (Hi' hë- juu' la-, wa' lä'ngëe'.) Ma'ja-, hnäh' hi' tääh' hwa' Judea kyuu' hnäh' ta' moh'.

Hi' tääh' jee' ga'të' to' jwëe' hne', wa' jnaay' mah' wa' kyuu' bih', sa' wa' kyey' he' cha- cha'neh'.

Ja'ba' lä'ja- hi' tääh' jee' nuu- kih', ta' wa' lla-näay' kiyh' he' dsa-kyey' sa' hmiih'.

Peer' jwi' dsa-më' hi' kyaa- gyuu- ma'ja-, hi' lä'ja- dsa-më' hi' jaa- gyuu- gyuu- ka-läh'.

Ngi' hnäh' kih' Dio mah' sa' la' jii- gyuu' wa'ra- ga'të' jee' kyuu' hnäh'.

Ma'ja- jëe' dsa- wii' jwërte he' sa' ma-jëe' dsa- lä- ma' ga'noo' jmi-gyuu- lä'jiih' na'. Ja- jiih' mo'so- jëe' gyih' jih' koh'.

Wa'ra- jah' kih' joo' ga' Dio cha-ga-miuh- jmi' jëe' dsa- wii', ni' jaa- dsa- sa' jä' jiih'. Pero ta-la' kih' hi' na-lleh' kyaay', chah' ba' mi-llaay' jmi' he' jëe' dsa- wii'.

13.21

'Ma'ja- cher'mah' chaa- ko-llaay' dsa- jah': "Hi- Cristo cheh' la-", o "Hi- Cristo cheh' jee' oo'", ta' wa' heeh' hnäh' kiyh'.

Jwëe' dsa- hi' ta' juu' ya-näa' jäh': "Jnä' he' laan' Cristo, jnä' ngëen' juu' kih' Dio." Ja' he' koo- nëe' he' juh-gaa- jmeey', lä'jwë' jee' mi-gaay' dsa-, lä'jiih' hi' na-lleh' kyaay' Dio mi-gaay' cher'mah' ga'la'. He-ja- leeh- hnäh'. Ma-jwah' ba' jnä' jaa' ha- lä' le'.

Wa'ra- ga'të' jee' jah' Hi-ga-lëe'ngo'

(Mt. 24:29-35,42,44; Lc. 21:25-36)

13.24

'Ma'ngëe' ma-jëe' dsa- lä'jë- he' wii' ja-, ja- jiih' mo'so- lä'jnä' jmëe' hyoo-, ni' jmëe' kih' sih- sa' lä'jnä'.

Lä'jëe' nuu' hi' hëe' gyuu' lä'sii' hoo' hi' lä'jë- ga' he' cha- gyuu' sa'jeh'.

Ja'ga' jëe' dsa- Hi-ga-lëe'ngo' la- hi' jah' gyuu' jee' jni' kyaah' cha-miuh' be', laay' joo'.

Ja'ga' cheey' ángele kyaay', joo'yh' lä'jëe' hi' na-lleh' kyaay' hi' tääh' lä'jë- kye' kiih' jmi-gyuu', ta' ko-taa- lä- ga'të' jyoh' ko-taa-.

13.28

'Jëe' da' hnäh' ha- lä- dsoo- juu' kih' chaah' higo mah' mi-tëe' hnäh' hñaah'. Wa'ra- ga'hyo' sih'jñoh' sa'jih' kih', loo- dsa-hyo- moo- kih', ma-nëh' ba' hnäh' ma-ngoo' ga'të' jii- jma' ba' ja-.

Lä'ja- hnäh' ka-läh', wa'ra- ga'jëe' hnäh' dsa-la' lä'jë- he' ma-jwahn' la-, wa' lä-nëh' hnäh' he' ma-chehn' ho'haah' kyaah' he' jahn' ba' ja-.

Ma'ra- ju'dsoo' jwëeh- hnäh', sa' llaa' dsa- hi- tääh' na' ta'ko-jiih' sa' ga' ma-lä-te' lä'jë- he' ma-jwahn' la-.

Ngëe' ba' lä'jë- he' cha- gyuu' hwa', pero juu' kin' lä- ma-cha- ja-ba'.

13.32

'Pero ni' jaa- sa' në- hee- jmi' ja-, hee- hor- ja-, ni' ángele hi- tääh' gyuu' sa' në-, ni' Joo' Dio sa' në-. Hñii' ba' Täa- kyaan' në-.

13.33

'Hää' hnäh' hñaah', mi-jnoo' hnäh' mi-nëh', ngii' hnäh' kyah' kih' Dio, jëeh' sa' nëh' hnäh' lih' lloo- jmi' ja-.

Kwee- ba' la' kyah' hnäh' lä- la' kih' jaa- dsa- hi- ya'hëe' ngoo' uu'. Ga'jä' hne' kiyh', mah' lä'koo- lä'koo- ta' kiyh' ga'tooyh- goo- dsa- kyaay'. Hi- ga'siiyh- dsa- hi- hoo- ho'haah': "Hoo' kwee', ta' gwii'."

Ja'ba' lä'ja- hnäh', ta' gwii' hnäh', jëeh' sa' nëh' hnäh' lih' jah' dsa-juu' hne'. Sa' nëh' hnäh' che' ta' ga'nuu- jäyh', o che' lla-nuu', o che' koo- hoo- chaah' dsoo', o ta-la' hoo-.

Ni⁺ sa⁺ lii⁻ ga⁺ wa⁺ ra⁻ jayh⁺, hnøø⁺ ma⁻ na⁻ lluuh⁻ hnäh⁺ mah⁺ sa⁺ tääh⁺ hnäh⁺ na⁻ gwiih⁻ hnäh⁺ ma⁺ ja⁻.
Lä⁺ jē⁺ he⁻ jwahn⁻ la⁻, jwahn⁻ kih⁺ lä⁺ jē⁺ ba⁺. Hnøø⁺ ma⁻ na⁻ lluuh⁻ hnäh⁺.

Ma⁺ hnooh⁻ dsa⁻ ha⁻ lä⁻ jee⁺ ma⁺ saayh⁺ Jesús
(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

14.1

Lä⁺ hyu⁺ ga⁺ tē⁺ jmi⁺ he⁻ kuh⁻ dsa⁻ judiu borrego mäh⁺, hi⁺ kuyh⁻ he⁻ ñiih⁻ he⁻ sa⁺ kyaah⁺ levadura, jmi⁺ ja⁻ ma⁺ hnooh⁻ jmi⁻ dsa⁻ kaah⁺ kyaah⁺ lä⁺ jē⁺ ta⁻ jwoh⁺ kya⁺ ley ha⁻ lä⁻ ma⁺ saayh⁻ Jesús kyaah⁺ juu⁺ ta⁻ juu⁺, mah⁺ jngēy⁺.

Ma⁺ jäyh⁺:

—Sa⁺ wa⁺ kaah⁺ jnih⁺ jee⁺ jmi⁺ la⁻, mah⁺ sa⁺ dsa⁻ tooh⁻ mi⁺ jee⁺ jwi⁻.

Jaa⁻ dsa⁻ mē⁺ ga⁺ huu⁺ jmi⁻ mi⁻ jwi⁻ lle⁺ Jesús
(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

14.3

Ma⁺ gya⁺ Jesús ka⁻ läh⁺ jee⁺ jwi⁻ Betania cha⁺ neh⁺ kih⁺ Simón hi⁻ ma⁺ dsaah⁺ dsoo⁻ hmih⁺ høø⁺. Jee⁺ ja⁻ gyay⁺ kuh⁻ hiyh⁻, ma⁺ ga⁻ lloo⁺ jaa⁻ dsa⁻ mē⁺ ma⁺ kyey⁻ koo⁻ sē⁺ he⁻ ma⁺ haa⁺ jmi⁻ mi⁻ jwi⁻ he⁻ chee⁻ nardo, he⁻ kyeē⁻ hmooh⁺. Ga⁻ jøøy⁺ luu⁺ sē⁺ ja⁻, mah⁺ ga⁺ huuy⁺ lle⁺ Jesús.

Pero ga⁻ lä⁻ lleē⁻ kō⁻ llaa⁻ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ kyaayh⁺ he⁺, ga⁺ jäyh⁺:

14.5—¿He⁻ la⁺ ma⁻ hee⁺ dsa⁻ mē⁺ na⁻ jmi⁻ mi⁻ jwi⁻ na⁻?

Llu⁺ ga⁺ wa⁺ ra⁻ jäh⁺ kih⁺ ga⁻ hniiy⁺ mah⁺ ma⁺ liyh⁺ lä⁻ kōh⁺ lih⁺ dsa⁻ koo⁻ jī⁻ ñe⁻ jmi⁺ ta⁺. Mah⁺ kuu⁺ ja⁻, ma⁺ kwēy⁺ hi⁻ tä⁻ ñee⁺.

14.6 He⁻ ja⁻ ga⁺ hlēy⁺ wi⁺ kih⁺ dsa⁻ mē⁺ he⁺.

Mah⁺ ga⁺ jäh⁺ Jesús:

14.7—Ta⁺ hlēh⁺ hnih⁺. Ta⁺ chuuy⁻ hnäh⁺ kyaah⁺ dsa⁻ mē⁺ la⁻. Llu⁺ ba⁺ he⁻ ma⁻ jmeey⁺ lä⁻ la⁻ kin⁺.

Jēh⁺ lä⁺ ma⁻ tääh⁺ na⁻ ba⁺ hi⁻ tä⁻ ñee⁺ kyaah⁺ hnäh⁺, le⁺ kwah⁺ be⁺ kiyh⁺ jyoh⁺ jiih⁻. Pero jnä⁺, mo⁺ so⁺ jän⁻ ki⁻ wēē⁺ jee⁺ kyah⁺ hnäh⁺.

Dsa⁻ mē⁺ la⁻ ma⁻ jmeey⁺ lä⁻ koo⁻ te⁺ le⁺ ba⁺. Kyaah⁺ he⁻ ma⁻ huuy⁻ jnä⁺ jmi⁻ mi⁻ jwi⁻, he⁻ ma⁻ mi⁻ lluy⁺ jnä⁺ jää⁺ ba⁺ la⁻, ja⁻ ga⁺ haa⁺ dsa⁻ jnä⁺.

Ma⁻ ra⁻ ju⁻ dsoo⁻ jwēh⁻ hnäh⁺, lä⁻ ka⁻ jmi⁻ gyuu⁻ jee⁺ kwa⁺ dsa⁻ ju⁻ hmēē⁺ kin⁺, lä⁻ cha⁻ juu⁺ ha⁻ lä⁻ koo⁻ ma⁻ jmeey⁺ dsa⁻ mē⁺ la⁻, mah⁺ lä⁻ ja⁻ lä⁻ dsooh⁻ dsē⁺ dsa⁻ kiyh⁺.

Juda ga⁺ ngēē⁺ Jesús

(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

14.10

Ma⁻ ngēē⁺ he⁻ ja⁻, jaa⁻ jee⁺ lä⁻ jē⁺ gya⁺ tuu⁺ discípulo hi⁻ chee⁻ Juda Iscariote ngooy⁺ kih⁺ dsa⁻ kaah⁺ kya⁺ jmi⁻ dsa⁻ na⁻ hnēy⁺ Jesús.

Ma⁺ ga⁺ nuu⁺ dsa⁻ he⁺, ga⁺ tih⁺ dsēy⁺ jwēte hi⁺ ga⁺ bäy⁺ hñiiy⁺ kway⁺ kuu⁺. He⁻ ja⁻ ga⁺ hnooh⁻ Juda ha⁻ lä⁻ jmeey⁺ mah⁺ ngēy⁺ Jesús ja⁺ goo⁻ dsa⁻ he⁺.

Ga⁺ jmeey⁺ Dsa⁻ jøøh⁺ jnän⁻ ma⁻ nuu⁻ kyaah⁺ ga⁺ hiyh⁺ juu⁺

(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

14.12

To`në` jmií` he` ga`l00` dsa`taah` dsa` jmeey` jmií` kuyh` he`ñiíh` he` sa` kyaah` levadura, ja`ba` jmií` ja` ma` kuh` dsa` judiu borrego mäh`. He`ja` ga`jäh` discípulo siiyh` Jesús:

—¿Ha` jwah` mi`llu` jnääh` jee` kihn` ma`nuu`?

14.13

He`ja` ga`jmeey` mada` kih` uu` discípulo kyaay` mah` ga`siiyh`:

14.14—Go`nääh` hnäh` ta` jee` jwii` juuh`. Cha`jwë` ja`, jeeh` hnäh` jaa` dsa` hi` kii` koo` mi`dsuu` jmií`, ja` lla`lleh` hnäh` kaah` kiyh`.

Ha` jee` dsa`hey`, ja` jwiih` dsa`juu` hne`: “Lä`la` jäh` Ta`jwoh` kyaa` jnääh`. ¿Na` jee` hne` jee` le` kyeh` jnääh` borrego mäh` kyaah` discípulo kyaan`?”, jwiih` dsa` he`.

Hí` he` heeh` hnäh` jee` ga`të` to` jwëë` hne` jee` cha` koo` jee` he` ma`na`llu`. Jee` ja` mi`lluh` hnäh` ma`nuu` jnän`.

14.16

Ga`lla`nääh` ba` discípulo he` ta` jee` jwii` juuh`. Hi` ga`la` ba` lä`koo` ga`jäh` Jesús siiyh`. Jee` ja` ga`mi`lluy` jee` kuyh` ma`nuu`.

14.17

Ta` ga`nuu` jmií` ja` ngoo` Jesús kyaah` lä`jëë` gya`tuu` discípulo kyaay`.

Ma` ga`lla`nääh` jee` ja` ga`taayh` kuyh` ma`nuu`. Ta`ko`jiih` jmeey` ma`nuu`, ga`jäh` Jesús:

—Ma`ra` ju`dsoo` jwëëhn` hnäh`, jaa` jee` lä`jëë` hi` kuh` kyaah` jnä` ngëëy` jnä`.

14.19

Ma` ga`nuu` discípulo lä`ja` ga`lä`meeh` dsëy`, ga`ngiiy` juu` kih` Jesús ma` jaa` ma` jaa`, ma` jäyh`:

—¿Che` jnä` na` ta`jwoh`?

14.20

He`ja` ga`jäh` Jesús siiyh`:

14.21—Laa` jaa` jee` lä`jëë` gya`tuu` hnäh` hi` tä` goo` kyaah` jnä` neh` wii` la`.

Ma`ra` ju`dsoo`, Hí` ga`lëë`ngo` la` le` kiyh` lä`koh` ma`na`sii`. Pero jwii` dsa` hi` ngëë` Hí` ga`lëë`ngo` la`.

Llu` ga` la` kih` dsa`nuuh` he` wa`ra` jäh` kih` sa` ga`lä`chaay` go`te` ba`.

14.22

Ta`ko`jiih` tääh` discípulo kuh`, ga`ka` Jesús he`ñiíh` mah` ga`kway` ti`hmaah` kih` Dio. Ma`ngëë` ma`kway` ti`hmaah` kih` Dio ga`llaay` he`ñiíh` ja`, mah` ga`kwëëyh` lä`jëë` discípulo kyaay` ga`siiyh`:

—Kye` hnäh`, he` la` na` jmi`ngo` kin`.

14.23

Lä`ja` ka`läh` ga`kay` wa`kyaah`, ga`kway` ti`hmaah` kih` Dio mah` ga`kwëëyh` discípulo kyaay`, hi` ga`hiyh` lä`jëëy`.

Mah` ga`jäyh` ka`läh`:

14.25—He` la` na` jma` kin` he` tuu` kih` jwëë` dsa` hi` kyaah` jma` kin` jmee` Dio koo` hmooh` hmëë`.

Ma`ra` ju`dsoo` jwëëhn` hnäh`, mo`so` huhn` ka`läh` jmih` mi`jeh` ma`ää`, lä`jiih` lloo` jmií` huhn` ka`läh` lä`hmëë` jee` jmee` Dio hih`.

Ga`hmä` Pee` juu` he` sa` kyuyy` Jesús

(Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

14.26

Ma`ngëë` ma`häy` kih` Dio, ga`nääh` ta` në` moh` Olivo.

Ja`ga` ga`jäh` Jesús:

14.28—Ga`lä`jëë` hnäh` beeh` jnä` na` hwë`. Lä`ja` na`sii` juu` kih` Dio: “Jmeen` dsoo` kih` hi` hääh` lä`jëë` borrego, hi` lä`jëë` borrego kyaay` sa`jnee`.”

Pero ga' ma-lä-jiihn` ka-läh', hij' jnä' niin` na'jään` hnäh' ta' Galilea.

14.29

He-jä- ga-jäh' Pee':

—Ma'ke- lä-jëë- ga-bee' hne-, pero jnä' sa- been- hne-.

14.30

He-jä- jäh' Jesús siyh- Pee':

—Ma'ra- ju'dsoo' jwëëhn- hne-, na' hwë', jää' ja-ga' të' to' jiih- hooch' chaah' dsoo', hne- ma-të' hnë- jiih- ma-hmäh' juu' he- sa- kyuu- jnä'.

14.31

Pero ma' kwa- Pee' be' jäh':

—Ma'ke- ga-juun' kyaah' hne- sa- jwahn- lä-na-.

Lä-jä- kwee- ba' ga-jäh' lä-jëëy-.

Ñee' Jesús Getsemaní na' chuuy' kyaah' Dio

(Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

14.32

Ma-ngëë' he- jä-, ngoo' Jesús koo- jee' chee- Getsemaní kyaah' discípulo kyaay'. Ma' ga'lla-näy' jee' jä-, ga-siiyh' lä-jëë-:

—Jee' la- ba' go-taah' hnäh' ta' kō-jiih' na' chuun' kyaah' Dio.

14.33

Ga-jääy' ma-la- Pee', Jacobo kyaah' Jwaa- ba'. Chah' ba' ja' meeh- dsëy' hi- chaay- cha-miih- huu'dsë-.

He-jä- ga-jäh' Jesús siyh-:

—Peer- meeh- dsën-, lä-jiih' juun' go-te- la' kin-. Jee' la- ba' jää' jnä'. Kwëeh- hoh' hnäh', ta' gwii- hnäh'.

14.35

Ja-ga' ngoo' Jesús miih- ga' ta- cha'në'. Jee' jä- ga-juuyh' jnyë' mah' ga-jluuy' lley' lä- ga-të' hwa', ga-chuuy' kyaah' Dio, ma' hnøøy' sa- ma' jëëy' wiï', wa'ra- jäh' kih' ma-le' ba'.

Ma' jäh':

—Tää' kyaan-, ga-lä-jëë- ba' le' kyah'. Lää- jnä' kih' he- wiï' he- jëën- na'. Pero sa- wa' la' lä- hnoon' hñiin-, wa' le' lä- hnooh- hñaah' ba'.

14.37

Ma' jah' Jesús ka-läh', ga-jëëy' ma-na-gwii- discípulo. He-jä- ga-siiyh- Pee':

14.38—Simón, ¿che' na-gwiih-, che' ni- koo- hor- sa- ma-lä-be' hoh' he- ma-nah' na-nëh'?

Wa' na-nëh' hnäh', ngii- hnäh' kyah' kih' Dio mah' sa- leh- he- hliih' hnäh'. Jmi-lle' jnän' kwa' ba' be'.

Pero jmi-ngo' jnän- sa- bee'.

14.39

Ngooy' ka-läh' na' chuuy' kyaah' Dio, kyaah' jä-ba' juu' he- ga-hlëëyh' to-në'.

Ma' jayh' ka-läh', ga-jëëy' lä-jëë- ba' ma-na-gwiiy-. Kih' he- lä-gwiiy- jwërte, he-jä- sa- ñey- hee- na- ma' hlëëyh' kyaah' Jesús.

Ñee' Jesús ka-läh' jee' ga-të' hnë- jiih- hi- ma' jayh' ka-läh' ga-jäh':

14.42—Gwii- ba' hnäh', teeh- hnäh' hoh', ma-leë- ba' kō-na-. Ma'lloo' hor- jaa' Hī-ga-lëë'ngo' la-, ngëë' dsih' goo- dsa- hña- dsë'.

Noo- hnäh' mah' maan-. Ma-ngoo' ya-jäh- hi- ngëë' jnä'.

Ga-saayh' Jesús

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

14.43

Lla' gyih' juu' ja' ma' ja' Juda, he' ba' jaa' jee' lä'jöö' gya'tuu' discipulo kyaay'. Jay' kyaah' koo' nää' dsa' hi' ma' kye' ñe', hi' kye' hma-, lä'hih' kih' ta'jwoh' kyaä' ley kyaah' dsa'kaah' kyaä' jmi'dsa-, kyaah' dsa-gyuuu'.

Ga'taah' Juda dsa' he' juu' jää', ga'jäyh':

—Hi' chühh' kih', hi' he' he', ja' saah' hnäh', ta' lää'.

14.45

Ma' ga'llooy', chah' ba' ngooy' koo' kih' Jesús:

—Ta'jwoh' —ga'jäyh'.

14.46 Na' ma'hii' ga'chuyh' kih' Jesús.

Lä'chah' ja' ga'saah' dsih'.

14.47

Pero jaa' discipulo kyaä' Jesús, ga'seeyh' ñe', ga'kuy' lo'gwa' jaa' moz' kyaä' jmi'dsa- jøøh'.

He'ja' ga'jah' Jesús:

14.49 —¿Che' dsa'hii' jnä', he'la' ma'ya'nääh' hnäh' kyaah' hma-, kyaah' ñe', mah' saah' jnä'?

Lä'jöö' jmi' ma' hään' jee' kyah' hnäh' ma' kwan' juu' koo' gwah' mah' sa' ga'chaah' jnä'. Pero ko'na' le' ba' mah' lä'te' lä'koo' na'sii' juu' kih' Dio.

14.50

Lä'jöö' discipulo he' ga'beey' mah' ga'kyuu'.

Jaa' chih' ba' ga'lla'le' kaah' kih' Jesús, na'bääh' koo' ta'jmaah'. Hi' ga'saayh' chih' he'.

Ma' ga'saah' dsih' ga'bey' ta'jmaah' kiyh' mah' ga'kyuu' to'lo'kwayh'.

Na'jääh' Jesús cha'ne' dsa'ta' kaah' kyaä' dsa' judiu

(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

14.53

Ga'jääh' Jesús cha'ne' jmi'dsa- hi' kye' ñe'. Ga'kuh' lä'jöö' jmi'dsa- kaah' kyaah' ta'jwoh' kyaä' ley, hi' kyaah' dsa-gyuuu'.

Pero Pee' uu' ba' ngooy' lleey' kaah' kih' Jesús, lä' ga'te' ho'hne' ñe'ta' kih' jmi'dsa- jøøh' he'. Lä'koo' ga'lloo' ba' Pee' jee' ja', ga'gyay' llooyh' je' kyaah' poo' hi' ma' tääh' llooh' je'.

14.55

Jee' lä'jöö' dsa'kaah' he', ma' hnaayh' dsa- hi' ma' bääh' Jesús dsoo' lä'jwë' jee' ma' jngëeyh', pero sa' ga'jmää' ni' miih' juu' kih' hi' he'.

Jëéh', jwëë' dsa' ma' bääh' dsih' kyaah' juu' ta'juu', pero ni' jaa' sa' ga'jä' koo' ba' juu' kih'.

Ga'hwëë' ga' jaa' uu' dsa- hi' ga'kwa' juu' ta'juu', ga'jäyh':

14.58

—Ga'nuu' jnääh' ga'jäyh': “Jnä' hlan' gwah' chih' la' he' ga'la' kyaah' goo' dsa-, pero jnä' jmeen' jyoh' kyaah' hnë' jmi' hi' ni' sa' tän' goon'.”

14.59

Ni' lä'ja' sa' ga'lä'dsoo' juu' kiyh'.

14.60

He'ja' ga'noo' jmi'dsa- hi' kye' ñe' to'dsaah' jee' ja', mah' ga'ngiiy' juu' kih' Jesús:

—¿Hee' jawh' hne', he' ma'jah' hi' na' kyah'? ¿He'la' sa' hlëéh' ni' miih'?

14.61

Pero Jesús ga'noo' tii' go'te', mo'so' ga'ngiiy' ni' miih'. Koo' ka'läh' ga'ngii' jmi'dsa- jøøh' he' juu' kiyh'.

—¿Che' hne' he' Cristo Joo' Dio Jøøh'?

14.62

He'ja' ga'jäh' Jesús siyh':

—Jnä' he'. Hi' lloo' koq' jmi' jëh' hnäh' Hī' ga'lëë'ngo' la' gya' jwoo' ra' lluu' kih' hī' cha' be' kih', hi' lä'ja' jëh' hnäh' jäh' ka'läh' jee' jni' hii' gyuuh'.

14.63

He'ja' lä' ma'kyeh' ja' jmi'dsa' jøøh' he' hmiih' kih' ga'giy', ga'jäyh':

14.64—¿Hī' ga' jwaah' jne' jñah' hī' jmee' ju'dsoo'?

Jee' na' ma'nuuh' hnäh' he' ma'mi'kwayh' Dio. ¿Hee' jawah' hnäh'? —ga'jäh' dsa'jøøh' he'.

Ga'lä'jëë' ba' dsa' ga'bääh' dsoo', ga'jäyh':

—ää' jmi' juuy'.

14.65

Lä'chah' ja' ga'løø' ko'llaa' ti'hney' kih' Jesús. Ga'løøy' mo'në' Jesús, ga'kway' kih' mah' ma' siyh':

—Jäh' da', ¿hī' na' ma'kwa' kyah'?

Hi' lä'ja' ga'kwa' poo' kiyh' ka'läh'.

Ga'hmä' Pee' juu' he' sa' kyuyy' Jesús

(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

14.66

Lä' ma' gya' Pee' ho'hne' ja', ja' jaa' dsa'më' hī' ma' jmee' ta' kih' jmi'dsa' jøøh' he'.

Ma' ga'jëëy' gya' Pee' llooh' je', ga'jäyh':

—Hne' ka'läh' ma' ngëh' kyaah' Jesús hī' chaa' Nazaret.

14.68

—Jah'ha', sa' man' hī' kih' na' hlëeh', sa' kyuyun' dsa' na' —ga'jäh' Pee'.

14.69Ya'hëëy' na' nooy' lä' ga'të' ho'haah' jee' dsa'taah' dsa'. Hi' ga'hoo' chaah' dsoo'.

Ma' ga'jëë' dsa'më' he' ka'läh' cheh' Pee' jee' ja', ga'siiyh' dsa' hī' ma' tääh' jee' ja':

—Go' he' ba' dsa'kyaah' Jesús na'.

14.70

Koo' ka'läh' ga'hmä' Pee' juu' he' sa' kyuyy' Jesús. Ko'hwëë' ga' ja' ga'jäh' dsa' hī' ma' tääh' jee' ja', ga'siiyh' Pee' ka'läh':

—Ma'ra' ju'dsoo', sa' na'hee', hne' he' dsa'kyaah' hī' oo'. He' ba' hī' chaa' Galilea hne'. Kwee' ba' hlëeh' kyaayh'.

14.71

He'ja' ga'løø' Pee' hlëeh' kyaah' dso'jwii' hī' ga'tääh' Dio.

—Ma'ra' ju'dsoo', sa' kyuyun' dsa'nuuh' hī' hlëeh' kih' na' —ga'jäyh'.

14.72

Hor' ja' ga'të' to' jiih' hoo' chaah' dsoo', jee' ja' ga'lä'dsooh' dsë' Pee' juu' he' ga'jäh' Jesús ga'siiyh' jää': "Jää' ja' ga'të' to' jiih' hoo' chaah' dsoo', hne' ma'të' hnë' jiih' ma'hmä' juu' he' sa' kyuyh' jnä'."

Ma' ga'lä'dsooh' dsë' Pee' ha' lä' ga'jäh' Jesús, ga'hooyh' lä'jiih' lä' dsëy'.

Ga'jääh' Jesús cha'në' Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

15.1

Tiih̄ ga' ma' ga'jnä', ga'kuh' dsa'kaah' kyaa' jmi'dsa-, kyaah' dsa'gyuuh', kyaah' ta'jwoh' kyaa' ley, hi' lä'jēē' ga' dsa' hi' laa' ta'. Hi' he' ga'hñuuh' Jesús mah' na'tääh' goo' Pilato hi' ma' laa' lle'moh'. Ma' ga'lloo' Jesús cha'nē' Pilato, ga'ngii' Pilato juu' kiyh':

—¿Che' hne' he' dsa'jōh' kyaa' dsa' judiu?

He'ja' ga'jēh' Jesús juu' kiyh':

—Ma'jäh' ba' hne'.

15.3

Pero dsa'kaah' he' cha'ga'miuh' ga'hñii' kih' Jesús.

Koo' ka'läh' ga'jäh' Pilato:

—¿Che' ni' miuh' juu' sa' jiih' kih' dsa'? Jēē' da' joh' he' sa' bāäh' dsa' hne'.

15.5

Pero ni' lä'ja' sa' ga'jiih' Jesús juu', he'ja' ma' jēē' dsah' Pilato.

Ga'jä' juu' jngiih' dsa' kih' Jesús

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

15.6

Lä'jēē' jiih' ma' tē' jmiuh' he' kuh' dsa' judiu borrego mäh', ma' lääh' Pilato jaa' jee' lä'jēē' hi' ma' tääh' neh'ne' hi' ma' tih' dsē' dsa' ba'.

Ma' hääh' jaa' hi' chee' Barrabá neh'ne' kyaah' jñah' dsa'kyaayh' hi' ga'jngēēh' dsa' ma' ga'hnooy' juu' kih' dsa'ta'.

Ga'lla'nää' ga' jwēē' dsa' ma' ngiiy' kih' Pilato mah' wa' jmeey' lä'koo' ma' jmeey' jää'.

15.9

He'ja' ga'jēh' Pilato juu' kiyh':

—¿Che' hnooh' hnäh' lään' hi' laa' rey kyaa' dsa' judiu? —ga'jäh' Pilato siiyh' dsa' judiu he'.

15.10

Jēēh', lä'la' ba' ma'nēy' he' ma' na'hōh' jmi'dsa' kaah' he' kih' Jesús, he'ja' ba' ja' heh' ga'taah' dsih' gooy'.

Pero jmi'dsa' kaah' he' ga'taayh' juu' lä'jēē' dsa' he' ngiiy' he' lääh' Barrabá ba'.

Koo' ka'läh' ga'jäh' Pilato ga'siiyh' dsa' he':

—¿Hee' hnooh' hnäh' jmeen' kih' hi' jawh' hnäh' laa' rey kyaa' dsa' judiu?

15.13

Lä'jēē' dsa' ga'lōh' tooh' miuh':

—Tääh' dsöh' hma'cru'.

15.14

He'ja' ga'jäh' Pilato:

—¿Hee' hliih' ma'jmeey' dsa' la'?

Pero dsa' he', cha'ga'miuh' kii' ga'tooyh' miuh':

—Tääh' dsöh' hma'cru'.

15.15

Lä'ja' ga'läh'nōh' Pilato he' ga'jäy' llu' kyaah' dsa' he', he'ja' ga'lääh' Barrabá ba'. Mah' ga'jmeey' hih' ga'jmi' ga'baa' dsa' Jesús. Ma'ngēē' he' ja', ga'ngēēy' Jesús ja'goo' hlōh' mah' dsa'tääh' dsöh' hma'cru'.

Mah' ga'tēē' hlōh' ta' cha'neh' ga' kih' nē'ta' ja'. Jee' ja' ga'kuh' lä'jēē' dsa'kyaayh'.

Ga'kyeh' dsih' koo' hmiuh' gyuu' läh' (he' ma' kēh' rey), ga'kay' wii' too' ga'jmeey' koo' he' lih' mah' ga'tooyh' lle' Jesús lla' coron.

Ga'lōh' hlōh' he' mi'kwayh' Jesús ma' jmeey' Dio kiyh', ma' jäyh':

—Peer⁺ jøøh¹ dsa⁻ta⁺ kyaa¹ dsa⁻ judiu.

15.19

Ga⁻bay¹ lle⁺ Jesús kyaah⁺ hma⁻. Ga⁻ti⁺ ga⁻hne⁺ dsih⁺, ga⁻juuyh¹ jney⁺ cha⁻ne⁺ Jesús ga⁻jmäy¹ jøøh¹. Ma⁻ngëe⁺ ma⁻mi⁻kwah⁺ dsih⁺, ga⁻lle⁺ dsa⁻ hmiih⁻ gyuu⁺ he⁻ ga⁻kyeyh⁻ ja⁻, mah¹ ga⁻kyeyh⁻ ka⁻lah⁺ hmiih⁻ kiyh¹, ja⁻ga⁺ ga⁻jäy¹ na⁺täy⁺ dsoh⁺ hma⁻cru⁻.

Ga⁻täy⁻ Jesús dsoh⁺ hma⁻cru⁻

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

15.21

Hor⁻ ja⁻ ga⁻ngëe⁺ jaa⁻ dsa⁻ chaa⁻ Cirene hi⁻ jah¹ jee⁺ nuu⁻ kih¹. Dsa⁻ he⁺ ma⁺ chee⁻ Simón, jmi⁻ Leja⁺ kyaah⁺ Rufo. Ga⁻jme⁺ hløø⁺ bii¹ ga⁻jää⁺ dsa⁻ he⁺ hma⁻cru⁻ kyaa¹ Jesús.

Ga⁻jäy¹ Jesús lä⁺ ga⁻të⁺ jee⁺ chee⁻ Gólgota, he⁻ hnøø⁺ jäh⁺: Moo¹ Lle⁺ Hlii⁺.

Jee⁺ ja⁻ ga⁻kwëeh⁺ dsih⁺ jmi⁻ jiih⁻ he⁻ na⁻kaah⁻ më⁻ chee⁻ mirra, pero sa⁺ ga⁻hiyh¹.

Ma⁺ taay⁺ dsoh⁺ hma⁻cru⁻, ga⁻ti⁺ ga⁻llooyh¹ hmiih⁻ he⁻ ma⁺ kyeh⁺ Jesús. Ga⁻kooyh¹ suert, ma⁺ jëy⁻ hi⁻ jaa⁻ jee⁺ lä⁻jëy⁻ tëy⁺ hmiih⁻ nää⁻ he⁻ llu⁺ ga⁺.

15.25

Ko⁻hi⁺ nu⁺ ta⁻la⁺ høø⁻ ga⁻täy⁻ Jesús dsoh⁺ hma⁻cru⁻.

Jee⁺ täy⁺ ja⁻ ga⁻tøø⁺ dsa⁻ koø⁻ hwëh⁺ he⁻ jäh⁺ ha⁻ lä⁺ la⁺ dsoo⁺ he⁻ bäh⁻ dsih⁺: “Hi⁻ la⁻ na⁻ rey kyaa¹ dsa⁻ judiu.”

Ga⁻tää⁻ dsa⁻ ka⁻lah⁺ ne⁺ hma⁻cru⁻ jñah⁺ ga⁺ uu⁺ dsa⁻ hii⁻, jaa⁻ jwoo⁺ ra⁻llu⁺, hi⁺ jaa⁻ jwoo⁺ ra⁻këh⁺ kiyh¹.

Jee⁺ ja⁻ ga⁻lä⁻te⁺ lä⁻koø⁻ na⁻si⁻ kiyh¹: “Ga⁻jme⁺ dsa⁻ kwaan⁺ laay⁺ lä⁻koø⁻ hi⁻ ää⁻ dsoo⁺.”

15.29

Lä⁻jëe⁻ hi⁻ ma⁺ dsa⁻ngëe⁺ ta⁺ ja⁻, ma⁺ jiiyh⁻ lley⁺ hi⁻ ma⁺ mi⁻kwayh⁺ kih¹ Jesús, ma⁺ jäyh⁺:

15.30—Hne⁻ na⁻ hi⁻ ma⁺ hla⁺ gwah⁺ kih¹ Dio mah¹ ma⁺ jmeeh⁺ kyaah⁺ hnë⁻ jmi⁻,

lää⁻ hñaah⁺ jee⁺ taah⁺ na⁻ mah¹ jñaa⁻ dsoh⁺ hma⁻cru⁻ na⁻ —ga⁻jäyh⁺.

15.31

Ja⁻ba⁺ lä⁻ja⁻ ga⁻mi⁻kwah⁺ jmi⁻ dsa⁻ kaah⁺ ka⁻lah⁺ llay⁺ juu⁺ kyaah⁺ dsa⁻kyaayh⁺ hi⁺ kyaah⁺ ta⁻jwoh⁺ kyaa¹ ley, ma⁺ jäyh⁺:

15.32—Ga⁻lih⁺ bih¹ ga⁻läy¹ dsa⁻, mah¹ na⁺ sa⁺ liyh⁺ läy¹ hñiiy⁺.

Hi⁻ laa⁺ Cristo, rey jnä⁺ jne⁺ judiu, wa⁺ jñay⁺ jee⁺ taay⁺ dsoh⁺ hma⁻cru⁻ na⁻, mah¹ jëen⁺ koø⁻, ja⁻ga⁺ lä⁻heeh⁺ jne⁺ kiyh¹ —ga⁻jäyh⁺.

Ja⁻ba⁺ lä⁻ja⁻ ga⁻mi⁻kwah⁺ hi⁻ ma⁺ taa⁺ jyoh⁺ hma⁻cru⁻ koo⁺ kiyh¹.

Ga⁻juu¹ Jesús

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

15.33

Ma⁺ ga⁻të⁺ lä⁺hyoo⁺, lä⁻kaa⁻ jmi⁻gyuu⁺ ga⁻nuu⁻ lä⁻jiih¹ ga⁻të⁺ ko⁻hi⁺ hnë⁻ ta⁺ ga⁻hloo⁺.

Ma⁻ngoo⁺ ga⁻të⁺ ko⁻hi⁺ hnë⁻ ja⁻, ga⁻hlëeh⁺ Jesús koø⁻ ki⁻gaa⁻, ga⁻jäyh⁺:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? —he⁻ la⁻ hnøø⁺ jäh⁺: Dio kyaan⁺, Dio kyaan⁺, ¿he⁻la⁺ ma⁻beeh⁺ jnä⁺?

15.35

Ko⁻llaa⁺ dsa⁻ hi⁻ ma⁺ tääh⁺ jäh⁺ ga⁻nuu⁺ he⁻ ga⁻hlëeyh⁺, he⁻ja⁻ ga⁻jäyh⁺:

—Jëe⁻ da⁺, tëy⁻ Elía.

15.36

He⁻ja⁻ ngoo⁺ jaa⁻ dsa⁻ ko⁻chih⁺, ga⁻kay¹ koø⁻ wa⁺joo⁻, ga⁻mi⁻gyuyh⁺ joo⁻ kyaah⁺ jmi⁻ jiih⁻, ga⁻lla⁻lley¹ lle⁺ hma⁻ mah¹ ga⁻chooy⁺ ma⁺ hih¹ Jesús, hi⁺ ga⁻siy⁺ dsa⁻kyaayh⁺:

—Tää' ba' kih'. Wa' jëë' da' jne' che' jä' Elía mah' jñaay'.

15.37

Lä' chah' ja' ga' hoo' Jesús koo' ki' gaa', ja' ga' ga' juuy'.

Hor' ja' ga' gi' hmi' he' ma' na' jne' llah' gwah', ga' løø' ta' gyuh' lä' ga' tē' hwa'.

Ma' cheh' juu' hløø' romano cha' nē' Jesús jee' taay' dsøh' hma' cru' ja'. Ma' ga' jëëy' he' ga' hoo'.

Jesús hi' ha' lä' ga' juuy', he' ja' ga' jäh':

—Ma' ra' ju' dsøø', dsa' nuuh' na' ma' laa' Joø' Dio.

15.40

Uu' ga' mi' ma' tääh' ko' llaa' dsa' mē' jëë' he' jmee' dsa' kih' Jesús. Jee' ja' ma' hää' María

Magdalena, kyaah' María choo' José, ja' ba' chooy' kyaah' Jacobo mah', kyaah' jñah' dsa' mē' hi' chee' Salomé.

Dsa' mē' he' ma' jmee' ko' jøh' kyaah' Jesús hi' ma' jmeey' be' kiyh' lä' koo' ma' tääh' hwa' Galilea hi' ma' chaa' ga' jñah' dsa' mē' hi' ga' jmee' ko' jøh' kyaayh' lä' koo' ma' ga' nääy' ta' Jerusalén.

Ga' haay' Jesús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

15.42

Ta' ga' hloo' jmi' he' mi' lluu' dsa' hñii', ga' haay' Jesús ja' ga' dsa' taayh' jmi' he' teeh' dsa' dsē'.

José, hi' chaa' Arimatea, ma' laa' ja' dsa' kyaah' dsa' ta' kaa', hi' he' ka' läh' ma' jøø' ma' jëë' jñä' hä'

he' jmee' Dio hih' kih' dsa'. Jää' ja' ga' dsa' taayh' jmi' he' teeh' dsa' dsē', ga' tuu' dsē' José ga' hey'

nē' ta' kih' Pilato na' ngiiy' jyooy' jmi' ngo' kih' Jesús dsøh' hma' cru'.

Peer' ga' jëë' dsah' Pilato ma' ga' nuuy' ga' juu' Jesús. He' ja' ga' tēy' juu' hløø', mah' ga' ngiiy' juu' kiyh' che' dsøø' ma' juu' Jesús.

Ma' ga' tēy' juu', ja' ga' ga' kway' jwē' na' jyoø' José jmi' ngo' kih' Jesús.

Ma' ngēē' he' ja', ga' la' José koo' ta' jmaah' wi' h', he' ja' chee' lino. Ga' jñaay' Jesús, ga' lääy' kyaah'

ta' jmaah' ja' mah' na' tääh' neh' koo' to' høø' he' ma' na' hē' nē' kuu' hloo'. Ma' ngēē' he' ja', ga' bäy' koo' mi' kuu' juuh' mah' ga' jlēy' ho' too' ja'.

Hi' ma' jëë' María Magdalena kyaah' María choo' José, ha' jee' ga' kya' dsa' he' Jesús.

Ga' lä' jiih' Jesús

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

16.1

Lä' ma' ga' goh' jmi' he' teeh' dsa' dsē', María Magdalena hi' María choo' Jacobo kyaah' dsa' mē' hi' chee' Salomé ga' lay' jmi' mi' jwi' he' ma' dsa' huuy' Jesús.

Tiih' go' te' to' nē' jmi' kih' seman' ga' nääy' ta' jee' ga' kya' dsa' Jesús. Koo' ma' hya' ba' hyoo' ga' llä' nää' dsa' mē' he' jee' ja'.

Ma' llay' juu' kyaah' dsa' kyaayh':

—¿Hi' kwa' be' jñän' mah' bän' kuu' he' na' jlē' ho' too' ja'?

16.4

Pero ma' ga' jëëy' hoo' to' høø', mo' so' cha' na' jlē' kyaah' kuu' juuh' ja'.

Ma' ga' taayh' neh' to' høø' ja', ga' jëëy' ta' jee' ma' kya' Jesús. Jwoo' ra' lluu' kiyh' ja', ga' jëëy' ma' gya' ja' chih' kwa' hi' ma' kyeh' koo' hmi' tøø' kyoo'. Peer' ga' jwaah' jwē' dsa' mē' he' ma' ga' jëëy' hi' he'.

He' ja' ga' jäh' dsa' hi' ma' gya' he':

16.7—Ta⁺ wa⁺ gah⁺ hnäh⁺. Jesús dsa⁻ chaä⁻ Nazaret hi⁻ ga⁺tää⁻ dsa⁻ dsoh⁺ hma⁻cru⁺ hi⁻ hnaah⁺ hnäh⁺ mo⁺so⁺ chaä⁻ jee⁺ la⁻. Hii⁻ ma⁻lä⁻jiih⁻. Jëë⁻ da⁺ hnäh⁺ jee⁺ ga⁻kyaä⁻ dsih⁺. Go⁻nää⁺ hnäh⁺ go⁻jmeeh⁻ juu⁺ kih⁺ Pee⁺ kyaah⁺ lä⁺jëë⁻ discípulo kyaay⁺, dsoo⁺ Jesús dsa⁻jää⁻ hnäh⁺ ta⁺ Galilea. Jee⁺ oo⁻ jëëh⁻ hnih⁺ lä⁻koo⁻ ga⁻jäyh⁺ jää⁺ —ga⁻jäh⁺ dsa⁻ he⁺.

16.8

Ko⁻chih⁺ ga⁻hwëë⁻ dsa⁻më⁺ he⁺ hoo⁺ to⁻høø⁻ ja⁻, jlääy⁻ ga⁺ lä⁻ja⁻ ga⁻näy⁻, ga⁻jwaayh⁺ jwërte. Sa⁺ cha⁻ juu⁺ ga⁻jmeeyh⁺ kih⁺ ni⁺ jaa⁻ kih⁺ he⁻ goyh⁺.

Ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús hñii⁺ kih⁺ María Magdalena

(Jn. 20:11-18)

16.9

Tiih⁻ to⁻në⁺ jmi⁺ kih⁺ seman⁻ ga⁻lä⁻jiih⁻ Jesús. Hi⁺ ga⁻mi⁻jnääy⁻ hñiiy⁺ to⁻në⁺ kih⁺ María Magdalena. Kih⁺ dsa⁻më⁺ he⁺ ga⁻hwëë⁻ Jesús gyee⁺ hi⁻sa⁻llu⁺ jää⁺.

Ñee⁺ dsa⁻më⁺ he⁺ na⁻jmeeyh⁻ juu⁺ kih⁺ lä⁺jëë⁻ discípulo kyaä⁺ Jesús jee⁺ tääyh⁺ ki⁻hooyh⁻ meeh⁻ dsëy⁺.

Ga⁻jäyh⁺:

—Chaa⁻ ba⁺ Jesús, ma⁻jëë⁻ jnih⁺.

Ma⁺ ga⁻nuu⁺ discípulo juu⁺ kih⁺ María, sa⁺ ga⁻jmeey⁺ dsoo⁺ juu⁺ ja⁻.

Ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús hñii⁺ kih⁺ uu⁺ discípulo kyaay⁺

(Lc. 24:13-35)

16.12

Jyoh⁺ jmi⁺ ja⁻, ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús hñii⁺ kih⁺ uu⁺ discípulo cha⁻jwë⁺ jee⁺ ga⁻näy⁺ ja⁻, pero kah⁺ ba⁺ laay⁺.

Hi⁺ ga⁻nää⁻ discípulo he⁺, na⁻jmeeyh⁻ juu⁺ kih⁺ jee⁺ lä⁺jëë⁻ ga⁺ dsa⁻kyaayh⁺. Ni⁺ kih⁺ hi⁻ he⁺ sa⁺ ga⁻jmeey⁺ dsoo⁺ ka⁻läh⁺.

Ga⁻jmeey⁺ Jesús mada⁻ kih⁺ apóstole kyaay⁺

(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

16.14

Jee⁺ ga⁻dsaa⁺, ga⁻mi⁻jnää⁻ Jesús hñii⁺ jee⁺ ma⁺ tääh⁺ gya⁻kaa⁺ discípulo në⁺ mes⁻ kuh⁻hih⁻. Jee⁺ ja⁻ ga⁻jwuyh⁺ kih⁺ discípulo kyaay⁺, kih⁺ he⁻ sa⁺ ma⁺ dsoo⁺ dsëy⁺. Ma⁺ hweh⁻ dsëy⁺, he⁻ja⁻ sa⁺ ma⁺ jmeey⁺ dsoo⁺ juu⁺ kih⁺ hi⁻ ga⁻jäh⁺ ga⁻jëë⁻ Jesús ma⁻ngëë⁺ ma⁻lä⁻jiiyh⁻.

Hi⁻ ga⁻jäh⁺ Jesús siiyh⁻:

16.16—Go⁻nää⁺ hnäh⁺ lä⁺kaa⁻ lä⁺juh⁺ jmi⁻gyuu⁺ go⁻kwa⁺ hnäh⁺ ju⁺hmëë⁺ kin⁺ kih⁺ lä⁺jëë⁻ dsa⁻.

Lä⁺jëë⁻ hi⁻ lä⁺dsoo⁺ dsë⁺ hi⁺ ga⁻heeyh⁻ saay⁻ jmi⁺, hi⁻ he⁺ ba⁺ lää⁺. Pero hi⁻ sa⁺ lä⁺dsoo⁺ dsë⁺ kin⁺, hi⁻ he⁺ jää⁺ kyaah⁺ dso⁻jwii⁺.

Hi⁻ jmeey⁺ dsoo⁺ dsë⁺ kin⁺, cha⁻miih⁻ he⁻ juh⁻gaa⁻ jmeey⁺. Kyaah⁺ hih⁺ kin⁺ hwëëy⁺ hi⁻sa⁻llu⁺ kih⁺ dsa⁻, hlëëyh⁺ ma⁺ lih⁺ koh⁺ jyoh⁺ juu⁺.

Cher⁺mah⁺ he⁻ ga⁻jmeey⁺ miih⁻ kiyh⁺, sa⁺ cha⁻ he⁻ le⁺ kiyh⁺ ni⁺ miih⁻, hi⁺ cher⁺mah⁺ ga⁻heeh⁻ dsih⁺ venen, sa⁺ hnoo⁺ dsoo⁺ kiyh⁺. Hi⁻ mi⁻hlääy⁺ dsa⁻dsaah⁺, wa⁺ra⁻ ga⁻kyey⁻ gooy⁻ në⁺ kiyh⁺.

Ngaah⁺ Jesús gyuu⁺

(Lc. 24:50-53)

16.19

Maṅgëë' maḥlëeh' Jesús lä'ja' kyaah' discipulo kyaay', ja'ga' ngaayh' ta' gyuh', ga'gyay' jwoo'
ra'llu' kih' Dio.

Ja'ga' ga'nää' discipulo lä'kaa' lä'juh' kyaah' be' kih' Dio na'kay' ju'hmëë' kih' dsa'. Hi' ga'mi'jnää'
Dio la' dsoo' juu' he' kyey', kyaah' lä'jē' he' juh'gaa' he' ga'jmeey'. Wa' la' lä'ja'.